

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
DRAVYAGUN VIGYAN - I
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) प्रभावजन्य कर्म स्पष्ट करा.

Explain the prabhavjanya karma.

- b) द्रव्यगुण शास्त्रातील सप्त पदार्थांचे थोडक्यात वर्णन करा.

Explain in brief Saptapadarth of Dravyaguna Shastra.

- c) व्यवायि व विकाशी कर्म स्पष्ट करा.

Explain vyavayi and vikasi karma.

- d) तृणपंचमूळाची द्रव्ये व गुणकर्म लिहा.

Write ingredients, Gunakarma of Trunapanchamool.

e) रस व विपाक भेद स्पष्ट करा.

Explain difference between rasa and vipak.

f) बुद्धी व संस्कार या गुणांना स्पष्ट करा.

Explain Buddhi and Samskara.

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) ग्राही व स्तंभन द्रव्यातील फरक स्पष्ट करा.

Write the difference in between Grahi and Stambhan.

b) अम्लपंचक गणातील द्रव्य लिहा व त्या गुणाचे गुणकर्म लिहा.

Write the ingredients and Guna karma of amlapanchaka.

c) परादि गुणांचे चिकित्सेमधिल महत्व स्पष्ट करा.

Describe the significance of Paradi Guna in Chikitsa (Therapeutics).

d) विपाकांचे दोषधातुमलावरील कर्म लिहा.

Write the karma of vipaka in dosha-dhatu-mala.

e) सामान्य पचनक्रियेच्या अनुषंगाने मधुर व अम्ल अवस्थापाकाचे वर्णन करा.

Explain Madhur and Amla awasthapaka on the basis of the process of digestion.

f) वेदनास्थापन, मूत्रविरजनीय व तृप्तिघ्न या संज्ञा सोदाहरण स्पष्ट करा.

Explain the terms Vedanasthapana, Mutravirajaniya and Truptighna.

g) द्रव्यवीर्यवाद स्पष्ट करा.

Explain Dravyaviryavada.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) : [3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) वीर्य शब्दाची निरुक्ती, लक्षण, स्वरूप, प्रकार, विशिष्ट कर्म, वीर्योपलब्धी इ. मुद्याच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail Nirukti, Lakshana, Swaroop, Sankhya, Vishista karma, upalabdhi etc. of veerya.

- b) खालीलपैकी कोणत्याही दोन निघण्टुचे कर्ता, काल, वर्ग संख्या व वैशिष्ट्ये लिहा.

- 1) राजनिघण्टु
- 2) धन्वंतरी निघण्टु
- 3) भावप्रकाश निघण्टु

Write the karta, kala, vargasankhya and special features of following two nighantu.

- 1) Raj nighantu
- 2) Dhanwantari nighantu
- 3) Bhavaprakash nighantu

- c) कर्म शब्दाची निरुक्ती, लक्षण, स्वरूप लिहून विरेचनकर्म प्रकार व प्रक्रियेच्या अनुषंगाने सोदाहरण व सविस्तर स्पष्ट करा.

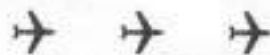
Write etimological derivation (Nirukti), definition, swaroop of karma. Explain in detail Virechana karma on the basis of its types and mode of action along with examples.

- d) उत्पत्ती, लक्षण, गुण, कर्म, अतियोग, रसकर्मापवाद इत्यादी मुद्यांच्या आधारे कोणत्याही एका रसाचे सविस्तर वर्णन करा.

- 1) कटु
- 2) कषाय

Write in detail any one of the following rasa on the basis of utpatti, lakshan, guna, karma, atiyoga, rasakarmapavada etc.

- 1) Katu
- 2) Kashaya

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
DRAVYAGUN VIGYAN - II
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) **Use a common answerbook for all sections.**

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) दंती, पलाश व लांगली या द्रव्यांचे लॅटिन नाव, फॅमिली व प्रयोज्यांग लिहा.

Write down the latin name, family and part used in Danti, Palash and Langali.

- b) 'कस्तुरी' या द्रव्याचे प्रकार व गुणकर्म लिहा.

Write the types and gunakarma of 'Kasturi'.

- c) वचा व कुमारी यांचे बाह्य उपयोग वर्णन करा.

Explain the uses of vacha and kumari as an external application.

- d) धातकी या द्रव्याचे रसपंचक व दोषघ्नता लिहा.

Write the Rasapanchaka and doshaghna of Dhataki.

- e) 'गुंजा' या द्रव्याचे प्रकार, रासायनिक संघटन व विषलक्षणे लिहा.

Write the types, chemical composition and toxic effects of gunja.

- f) 'धतुर' या द्रव्याचे स्वरूप आकृतीसह वर्णन करून कल्प लिहा.

Write the external morphology of Dhatura with figure and give the formulations.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) 'वंश' या द्रव्याचे उत्पत्तीस्थान, संग्रहण, रसपंचक, गुणकर्म व कल्प लिहा.

Write utpattisthan, sangrahan, rasapanchak, gunakarma and kalpa of 'vansha'.

- b) सूत्र स्पष्ट करा 'गोक्षुरको मूत्रकृच्छ्रानिलहराणाम्'.

Explain the sutra 'Gokshurako mutrakruchaanilaharanam'.

- c) अशोकाचे गर्भाशयावरील कार्य स्पष्ट करा.

Explain the action of 'Ashoka' on uterus.

- d) ब्राह्मी व ज्योतिष्मती यांच्या मेध्य कर्मातील फरक रसपंचकासह स्पष्ट करा.

Explain the difference of Medhya karma between Bramhi and Jyotishmati with rasapanchaka.

- e) एरंड या द्रव्याचे पर्याय, प्रकार, व आमयिक प्रयोग लिहा.

Write the synonyms, types and amayik prayoga of Eranda.

- f) 'चित्रक' या द्रव्याचे रसपंचक सांगून ग्राही कर्म स्पष्ट करा.

Write the rasapanchaka of 'Chitraka' and explain its grahi karma.

- g) हरीतकीचे प्रकार सांगून रसायन कर्म स्पष्ट करा.

Write the types of Haritaki and explain its Rasayan karma.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) 'खदिर' या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक दोषघ्नता, रोगघ्नता इ. मुद्दयांच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Khadir' with respect to gana, kula, scientific name, botanical description, rasapanchak, doshaghna, roghaghna etc.

- b) 'यष्टीमधू' या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, रसपंचक, दोषघ्नता रोगघ्नता इ. मुद्दयांच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Yashtimadhu' with the help of gana, kula, scientific name, rasapanchaka, doshaghna, roghaghna etc.

- c) प्रमेह या व्याधीवर कार्य करणाऱ्या तीन द्रव्यांची प्रमेहघ्नता रसपंचकाधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write the antidiabetic activity of any three drugs on the basis of their rasapanchaka.

- d) खालील वनस्पतींची कर्मे स्पष्ट करा.

- कुटजाचे अतिसारघ्न कर्म
- गुडूचीचे ज्वरघ्न कर्म
- वासा चे रक्तपित्तघ्न कर्म

Explain the following actions of drugs :

- Atisaraghna action of kutaja
- Jwaraghna action of guduchi
- Raktapittaghna action of vasa

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
RASASHASTRA EVUM BHAISHAJYA KALPANA - I
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) द्रावकगण परिभाषा व महत्व लिहा.

Write Paribhasha and Importance of Dravakgana.

- b) यंत्राची व्याख्या लिहून खल्वयंत्र वर्णन करा.

Define Yantra and Explain Khalwayantra.

- c) रसपर्पटी घटकद्रव्ये व निर्माण विधी लिहा.

Write ingredients and nirmanvidhi of Rasaparpati.

d) रत्न व ग्रह संबंध लिहा.

Write ratna and graha sambhandha (relation).

e) गंधक शोधन लिहा.

Write Gandhak Shodhana.

f) धातूचे सामान्य शोधन लिहा.

Write Samanya Shodhan of Dhatu.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) हिंगुल प्रकार व ग्राह्याग्राह्यत्व लिहा.

Write types and grahyagrahytva of Hingul.

b) पुती लोहाचे वर्णन करा.

Describe Putiloha.

c) मुषा ची व्याख्या लिहून गोस्तनी मुषेचे आकृतीसह वर्णन करा.

Define Musha and describe gostani musha with diagram.

d) भस्मांच्या ग्रथोक्त तसेच आधुनिक मानक परिक्षांचे थोडक्यात वर्णन करा.

Describe textual and modern standardization test for Bhasma.

e) साधारण रसातील द्रव्यांची नावे लिहून कपर्दिक चे पर्यायी नावे व उपयोग लिहा.

Write names of sadharan rasa dravya. Write synonyms and uses of kapardika.

f) हरतालाचे पर्याय, प्रकार व शोधन लिहा.

Write synonyms, types and shodhana of Haratala.

g) सुवर्णराज वंगेश्वर घटकद्रव्य व निर्माणविधी लिहा.

Write ingredients and nirmanvidhi of suwarnraj wangeswar.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) कुपीपक्व रसायन म्हणजे काय? त्याचे प्रकार लिहून रससिंदूर निर्माणविधी, मात्रा व उपयोग वर्णन करा.

Describe kupipakva rasayana and types of kupipakva. Write in detail nirmanvidhi dosage and uses of Rasasindur.

- b) खालील कल्पांचे घटकद्रव्ये, मात्रा व उपयोग लिहा.

- i) गर्भपालरस
- ii) आनंदभैरव रस
- iii) शंखवटी

Write the ingredients, dose, use of following kalpa :

- i) Garbhapalras
 - ii) Anandbhairav ras
 - iii) Shankhvati
- c) धातु म्हणजे काय? धातुचे वर्गीकरण लिहून, लोहधातु शोधन, मारण, मात्रा व उपयोग लिहा.

What is dhatu? Write classification of dhatus. Describe in detail shodhana, marana dosage and uses of Loha dhatu.

- d) महारसांची नावे लिहून शिलाजीत चे पर्यायी नावे, ग्राह्याग्राह्यत्व, शोधन, मारण व उपयोग वर्णन करा.

Write names of Maharas dravya. Write synonyms, grahygrahyatva, shodhana, marana and uses of Shilajit.

Second B.A.M.S.(2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
RASASHASTRA EVUM BHAISHAJYA KALPANA - II
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच):

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six):

a) सत्त्व कल्पना उदाहरणासह वर्णन करा.

Describe satva Kalpana along with example.

b) निरूह व अनुवासन बस्ति निर्माण विधि लिहा.

Write the method of preparation of Niruha and Anuvasana Basti.

c) नस्याचे प्रकार लिहून प्रधमन नस्य वर्णन करा.

Write the types of Nasya and describe Pradhaman Nasya.

- d) यवागू वर्णन करा.

Describe Yavagu.

- e) स्नेहपाक प्रकार वर्णन करा.

Describe types of Snehapaka.

- f) अर्क प्रकार लिहा.

Describe types of Arka.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) औषधी निर्माणशाळेतील कोणत्याही पाच आधुनिक उपकरणांची नावे व त्यांचा उपयोग लिहा.

Write the names and uses of any five modern instruments useful in Aushadhi Nirmanshala.

- b) औषध व प्रसाधने कायदा, 1940 व अधिनियम, 1945 संदर्भात थोडक्यात माहिती लिहा.

Describe Drug and Cosmetics Act, 1940 and Rules, 1945 in brief.

- c) लेप-व्याख्या व प्रकार लिहून लेप वापरासंदर्भात माहिती लिहा.

Define Lepa. Write its types and mode of application.

- d) अर्जुन क्षीरपाक कल्पना, घटकद्रव्ये, निर्माणविधी व उपयोग लिहा.

Describe ingredients, nirmanvidhi and uses of Arjuna Kshirpaka.

- e) हिम व फांट भेद वर्णन करा.

Describe difference between Hima and Phanta.

- f) औषध सेवनकाल वर्णन करा.

Describe Aushadha sevankaala.

- g) त्रिफळा गुग्गुळ कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधी व उपयोग लिहा.

Write ingredients, manufacturing process and uses of Triphala Guggula.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) संधान-व्याख्या, प्रकार, सिद्धि लक्षणे लिहून द्राक्षारिष्ट या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधी, मात्रा व उपयोग लिहा.

Write the definition, types, Siddhi lakshana of Sandhana and write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Draksharishta.

- b) भैषज्यकल्पनेचे आधारभूत सिद्धांत वर्णन करा.

Describe fundamental principles of Bhaishajaya Kalpana.

- c) मुखकल्पना सविस्तर वर्णन करा.

Describe Mukhakalpana.

- d) सविस्तर वर्णन करा :

- i) गुडुची घन
- ii) चित्रकादी वटी
- iii) मुस्तादी प्रमथ्या

Describe in detail:

- i) Guduchi Ghana
- ii) Chitrakadi vati
- iii) Mustadi Pramathya

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
CHARAKA SAMHITA (Purvardha)
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) युक्ति व्यपाश्रय चिकित्सा
Yuktivyapashraya Chikitsa
- b) एकादशरूप राजयक्ष्मा
Ekadasharupa Rajayakshma
- c) आहारविधिविधान
Aaharvidhividhan

d) निराग्नि स्वेद

Niragni Sweda

e) शुलनाशक यवागु

Shulanashaka Yavagu

f) रक्तज गुल्म

Raktaj Gulma

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) कुष्ठ हेतु आणि रूपे

Kushtha hetu and Rupa

b) 'संसर्जन क्रम'

Sansarjan Krama

c) 'विरुद्ध आहार'

Virudha Aahar

d) 'छाया -प्रभा भेद'

Chaya-Prabha Bheda

e) वेदना अधिष्ठान

Vedana Adhisthan

f) स्रोतस व्याख्या व सामान्य दुष्टी हेतु व लक्षणे

Strotasa definition, Strotas samanya dusthi hetu and laxana

g) षड्विध चिकित्सा उपक्रम.

Shadavidha chikitsa Upakrama

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) ज्वर निदान-पूर्वरूप-रूप-सम्प्राप्ती-प्रकार वर्णन करा.

Write Jwar nidana -purvarupa-rupa-samprapti and types.

b) स्नेहन व्याख्या स्नेह प्रकार-अनुपान-स्नेह गुण-योग्य-अयोग्य, स्नेहन सम्यक-अतियोग-अयोग लक्षणे व स्नेह विचारणा लिहा.

Write definition of snehan, sneha types, anupan-sneha guna, yogya-ayogya, snehan samyak-atiyoga-ayoga lakshane and sneha-vicharana.

c) 'वमन विधि' पूर्वकर्म व पश्यात कर्मासहित वर्णन करा.

Write Vamana vidhi purvakarma and pashyatakarma.

d) खोतस संख्या - मुलस्थान-दुष्टी हेतु-दुष्टी लक्षणे वर्णन करा.

Write strotas sankhya (types)-mulasthana dusthihetu-dusthi laxana.

Second B.A.M.S. (2010)/(2017)/Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Summer - 2021
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - I
(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहाय्येकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) दोषांचे 'कोष्ठतुन शाखागमन' कारणे लिहा.
Write causes of dosha from 'Koshtha to Shakhagaman'.
- b) आमाची व्याख्या व सामान्य लक्षणे.
Write definition and samanya lakshana of Aama.
- c) 'शॉक' वर्णन करा.
Explain Shock.
- d) साध्यसाध्यत्व - प्रकार व महत्त्व.
Types and importance of Sadhyasadhyatwa.

- e) पित्तप्रकोपक लक्षणे.

Pittaprakopak Lakshanas.

- f) नैसर्गिक व अभ्यासज व्याधीक्षमत्व भेद वर्णन करा.

Explain difference between natural and artificial immunity.

2. लघूत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) व्याधी व लक्षण भेद स्पष्ट करा.

Write difference between vyadhi and lakshana.

- b) 'सेल इंज्युरी' व 'सेल अॅडाप्टेशन' वर्णन करा.

Explain cell injury and cell adaptation.

- c) सप्तविध व्याधी वर्णन करा.

Describe saptavidha vyadhi.

- d) अष्टविध परीक्षा.

Ashtavidha pariksha

- e) सी.टी. स्कॅन व एम. आर. आय. संक्षेप वर्णन करा.

Describe CT-scan and M.R.I in short.

- f) अरिष्ट-व्याख्या, प्रकार व महत्त्व लिहा.

Write definition, types and importance of Arishta,

- g) रक्तवह खोतस-मूलस्थान, दुष्टीहेतु दुष्टी लक्षणे वर्णन करा.

Describe Mulsthan, Dushtihetu, Dusti lakshana of Raktavaha Shrotas.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) षट्क्रियाकाल व त्याचे महत्त्व विस्ताराने लिहा.

Describe Shatkriyakala and its importance.

b) 'व्याधीक्षमत्व' वर्णन विस्तृतपणे लिहा.

Describe in detail 'Vyadhikshmatva'

c) संप्राप्ती व्याख्या, पर्याय नाव, प्रकार व महत्त्व स्पष्ट करून संप्राप्ती घटक वर्णन करा.

Explain definition, synonyms, types and importance of samprapti and also describe samprapti ghataka.

d) मज्जावह स्रोतस-मूलस्थान, दुष्टीहेतु, दुष्टी लक्षणे सांगून या स्रोतसाचे रूग्णपरीक्षण व प्रयोगशाळेत परीक्षण स्पष्ट करा.

Write Mulsthan, Dushtihetu, Dushti, Lakshana of Majjavaha srotas with its clinical and laboratory examination methods.

**Second B.A.M.S. (2010) / Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Summer - 2021
ROGA NIDAN - II**

**(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New
Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

a) हिक्का व्याधी प्रकार लिहा.

Write types of Hikka Vyadhi.

b) शोथ व्याधी-हेतु व भेद लिहा.

Write Hetu and types of Shotha Vyadhi.

c) कुष्ठ व विसर्प भेद स्पष्ट करा.

Write difference between Kushtha and Visarpa.

- d) आमवात, वातरक्त भेद स्पष्ट करा.

Write difference between Aamvata and Vatrakta.

- e) प्रमेह व्याधी दोष दुष्य संग्रह लिहा.

Write Dosh dushya sangraha of Prameha Vyadhi.

- f) रक्तपित्त व्याधी व्याख्या व प्रकार लिहा.

Write definition and type of 'Raktpitta Vyadhi'.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) हृद्रोग व्याख्या, संप्राप्ती व सामान्य लक्षणे वर्णन करा.

Write definition, samprapti and samanya lakshana of Hridroga.

- b) 'संधीशूल' आयुर्वेद व अर्वाचीननुसार व्यवच्छेद करा.

Differentiate 'sandhishool' according to Ayurved and modern science.

- c) कुष्ठ व्याधीचे दुष्य व महाकुष्ठाचे प्रकार लिहा.

Write Dushya of Kushtha vyadhi and types of Mahakushtha vyadhi.

- d) रूद्धपथकामला हेतु, संप्राप्ती व लक्षण लिहा.

Write hetu, samprapti and lakshana of Ruddhapath Kamala.

- e) प्रवाहिका व ग्रहणी व्याधी व्यवच्छेद करा.

Differentiate Pravahika and Grahini vyadhi.

- f) मूत्राघात आणि मूत्रकृच्छ व्याधी व्यवच्छेद करा.

Differentiate Mutraghata and Mutrakrichha vyadhi.

- g) परिणामशूल व्याधी हेतु व लक्षणे लिहा.

Write Hetu and lakshan of Parinamshool vyadhi.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) जलोदर व्याधीचे निदानपंचक वर्णन करून तत्संबंधी रूग्णपरीक्षण व उदरगत जलाचे प्रयोगशालेय परीक्षण लिहा.

Write Nidanpanchak and clinical examination of Jalodar Vyadhi and describe ascitic fluid examination.

- b) गृध्रसी व्याधीचे हेतु, संप्राप्ती व भेदानुसार लक्षणे लिहून रूग्ण परीक्षण वर्णन करा.

Explain lakshanas according to hetu, samprapti, types and clinical examination of Ghridrasi Vyadhi.

- c) 'कास व्याधी' निदानपंचक वर्णन करून रूग्णपरीक्षण व प्रयोगशालेय परीक्षण वर्णन करा.

Write Nidanpanchak, clinical examination and laboratory examination of 'Kasa Vyadhi'.

- d) पांडुव्याधीचे निदानपंचक वर्णन करून अर्वाचीननुसार भेद व प्रयोगशालेय परीक्षण लिहा.

Write Nidanpanchak of pandu vyadhi and also explain its types and laboratory examination according to modern aspect.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Courses) - 2020
CHARAK SAMHITA (PURWARDHA)**

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017 Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A"

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) त्रिसूत्र आयुर्वेद वर्णन करा.
Describe Trisutra Ayurveda.
- b) श्वासहर महाकषाय लिहा.
Write Shwasahar Mahakashaya.
- c) चतुर्विध स्नेह वर्णन करा.
Explain Chaturvidha Sneha.
- d) प्राणाभिसर वैद्य लक्षणे लिहा.
Write qualities (Lakshana) of Pranabhisar Vaidya.
- e) विकृत शरीर वायुचे कर्म लिहा.
Describe Karma of Vikrit Sharir Vayu.
- f) मनाचे कर्म वर्णन करा.
Karma of mana.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) दशविध आतुरपरीक्षा वर्णन करा.

Describe Dashavidha Aatur Pariksha.

b) “शिरोरोग प्रकार व लक्षणे” लिहा.

Write types and Symptoms of Shiroroga.

c) इंद्रियस्थानोक्त ‘विकृती’ वर्णन करा.

Describe Vikriti according to Indriyasthana.

d) क्षीरवर्ग स्पष्ट करा.

Describe Ksheervarga.

e) लंघन प्रकार व लंघन द्रव्य स्पष्ट करा.

Explain types of Langhana and Langhana Dravya.

f) त्रिविध दोष गती.

Trividh Dosh gati.

g) स्नेहप्रविचारणा स्पष्ट करा.

Explain Sneha Pravicharana.

SECTION - "B"

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) वातकलाकलीय अध्ययाचे सविस्तर वर्णन करा.

Describe Vatakala-Akaliya Adhyaya in detail.

b) रक्तपित्त व्याधि हेतु, पुर्वरूप, प्रकार, लक्षणे साध्यासाध्यत्व वर्णन करा.

Explain hetu, Purvaroop, types, symptoms, Sadhyasadhyatva of Raktapitta.

c) अष्ट आहारविधि विशेषआयतने व आहारविधिविधान सविस्तर वर्णन करा.

Describe Ashta Ahar Vidhivishesh Ayatana and Ahar vidhividhana in details.

d) चरकोक्त संतर्पणीय अध्यायाचे वर्णन करुन त्याचे महत्व स्पष्ट करा.

Explain Santarpaniya Adhyaya and its importance in Charak Samhita.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Course) - 2020
DRAVYAGUN VIGYAN - I**

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f.
Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A"(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) अष्टविधवीर्य.
Explain the Ashthavidhaveerya.
- b) सौम्य व आग्नेय रस त्यांच्या पांचभौतिक संगठनेसह लिहा.
Write the Saumya and Agneya Rasa with their Panchabhoutik Composition.
- c) अनुपान व्याख्या आणि अनुपानाचे महत्त्व लिहा.
Write the definition and importance of Anupan.
- d) राजनिघण्टुची वैशिष्ट्ये लिहा.
Write the specific features of Rajnighantu.
- e) कटु अवस्थापाकाचे वर्णन करा.
Describe Katu awasthapaka.
- f) सुश्रुतांनी त्रिविध विपाकाचे खंडन कसे केले?
How does Sushruta disagree with the idea of Trividha Vipaka?

2. लघुत्तरा प्रश्न (कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- आहारद्रव्य व औषधद्रव्यातील फरक लिहा.
Write the difference in between Aharadravya and Aushadhadravya.
- द्विविधवीर्यवाद सांगून वीर्याची उपलब्धी स्पष्ट करा.
Explain the dwividhaveeryavad alongwith Virya Upalabdhi.
- रस व अनुरस फरक स्पष्ट करा.
Write the difference in between Rasa and Anurasa.
- प्रतिनिधी द्रव्य संकल्पना स्पष्ट करून अष्टवर्ग त्यांच्या प्रतिनिधी द्रव्यांसह लिहा.
Write Drug Substitution or Pratinidhi dravyakalpana. Write the Ashtavarga Dravya alongwith their substitutes.
- द्रव्यसंग्रहविधी ऋतु अनुसार लिहा.
Write the dravya sangraha vidhi as per rutus.
- विविध अनुषंगांनी गुरु व लघु यांमधील भेद स्पष्ट करा.
Differentiate Guru and Laghu with various aspects.
- रसानुग्रह आणि रसाभिभव या संज्ञा स्पष्ट करा.
Explain the terms Rasanugraha and Rasabhibhava.

SECTION - "B"(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- द्रव्याची व्याख्या, द्रव्याचे औषधत्व, द्रव्यप्राधान्याच्या विविध युक्तिंचे कथन करून चैतन्यभेदाने द्रव्य वर्गीकरण स्पष्ट करा.
Define Dravya. Describe Oushadhatva of Dravya, various clues of dravyapradhanya alongwith classification of dravya on the basis of Chaitanyopasthiti.
- व्याख्या व लक्षण सांगून अवस्थापाक व निष्ठापाक यांमधील भेद स्पष्ट करा. पाचनक्रियेच्या अनुषंगाने त्रिविध अवस्थापाकांचे सविस्तर वर्णन करून विपाकांचे दोषधातुमलांवरील कर्म स्पष्ट करा.
Differentiate Awasthapak and Nishthapak. Describe in detail Trividha Awasthapak on the basis of the process of digestion. Explain the Karma of Vipaka on dosha, dhatu and mala.
- उत्पत्ती, लक्षण, गुण, कर्म अतियोगलक्षणे, रसकर्मापवाद इत्यादि मुद्यांच्या आधारे लवणरसाचे वर्णन करा.
Write in detail the Lanava Rasa on the basis of Utpatti, Lakshan, Guna, Karma, Atiyoga lakshan, Rasakarmapavada etc.
- भैषज्य प्रयोग मार्गाचे वर्णन करा.
Describe in detail bhashjya prayog marga (Routes of Administration).

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Courses) - 2020
DRAVYAGUN VIGYAN - II**

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f.
Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A"

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) चिरबिल्व या द्रव्याचे लॅटीन नाव व गण लिहा.
Write Latin name and Gana of Chirabilwa.
- b) 'मायाफल' या द्रव्याचे प्रयोज्यांग, लॅटीन नाव व प्रमुख कर्म लिहा.
Write Prayojyaanga (Therapeutics part), latin name and important Karma of Mayaphala.
- c) मार्कंडीका या द्रव्याचे विरेचन कर्म स्पष्ट करा.
Explain Virechana karma of Markandika.
- d) गुंजा या द्रव्याचे शोधन लिहा.
Write Shodhana of Gunja.
- e) नागकेशर या द्रव्याचे कर्म स्पष्ट करा.
Explain Karma of Nagakeshar.
- f) शुंठी आणि आर्द्रक यांमधील गुणकर्मात्मक फरक स्पष्ट करा.
Differentiate Shunthi and Ardraka on the level of their properties and

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) अहिफेन या द्रव्याचे रासायनिक संघटन लिहून त्याचे कर्म स्पष्ट करा.

Write chemical composition and explain the Karma of Ahipheana.

- b) हरीतकी या द्रव्याचे - प्रयोगभेदाने कर्म लिहून ऋतुहरीतकी या संज्ञेस स्पष्ट करा.

Explain the effects of Haritaki according to its mode of administration. Describe the term Rutu Haritaki.

- c) हिंगु या द्रव्याचा संग्रहविधी सविस्तर लिहा.

Write the Sangrahaavidhi of 'Hingu' in detail.

- d) "उपमा" आणि इतराव्हय या निकषानुसार कोणत्याही तीन-तीन द्रव्यांचे पर्याय अर्थासहित लिहा.

Write Synonyms with meaning of any three-three Dravyas according to 'Upma' and Itarahvaya.

- e) हरिद्रा-प्रमेहघ्न-स्पष्ट करा.

Explain - Haridra-Pramehaghna.

- f) गुग्गुलु या द्रव्याचे प्रकार लिहून त्याचा सवीर्यता कालावधी लिहा.

Write the types of Guggulu & write its Saviryata Kalavadhi.

- g) भारंगी या द्रव्याचे लॅटीन नाव व फॅमिली लिहून त्याचे श्वासहर कर्म स्पष्ट करा.

Write latin name and family of Bharangi and explain its Shwasahara Karma.

SECTION - "B"

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) "पुनर्नवा" हे द्रव्य, गण, कुल, लॅटीन नाव, स्वरूप, रसपंचक, रासायनिक संघटन, प्रमुख कर्म, बाह्य व आभ्यंतर उपयोग, प्रमुख कल्प, मात्रा, अनुपान व आमयिक प्रयोग या मुद्द्यांच्या आधारे सविस्तर लिहा.

Write in detail 'Punarnava' with the help of following points - gana, kula, Latin name, Morphology, Rasapanch, Chemical Constituents, Pramukha Karma, Bahya and abhyantar Karma, Pramukh Kalpa, Matra, Anupan and Aamayik Prayog.

- b) शुंठी हे द्रव्य सविस्तर लिहा.

Explain in detail Shunthi

गर्जर - नक्तांधता पुनर्नवा - मूत्रल बाकुची - श्वित्रघ्न धत्तूर - शूलघ्न आमलकी - रसायन
कुन्दुरु - वेदनाशामक मदनफल - वमनकर्म मायाफल - स्तभन (अतिसारहर) वासा - कासघ्न
शिग्रु - प्रतिजैविक सर्पगन्धा - रक्तभारशमन दाडिम - कृमिघ्न अश्वगोल - विरेचक
एरण्डबीजसेवन - विषकर प्रभाव अश्वगन्धा - निद्राजनक

Explain certain actions of following dravya on the basis of their phytochemistry.

Garjar - In night blindness Punarnava - Mutral (As diuretic)

Bakuchi - Shwitragna (on vitiligo) Dhattoor - Shoolaghna (on colic)

Amalaki - Rasayan (As rejuvenating) Kunduru - Vedanashaman (As analgesic)

Madanphala - Vamak dravya (As an emetic)

Mayaphala - Stambhan or Atisarahar (As an antidiarrheal) Vasa - Kasaghna

Shigru - Antimicrobial Sarpagandha - In hypertension

Dadim - Krumighna (As anthelmintic) Aswagol - Virechak (As laxative)

Erandabeeja sevana - Poisonous effect Ashwagandha - Sedative

d) ज्वरघ्न कर्म आयुर्वेदीय व आधुनिक दृष्ट्या सोदाहरण स्पष्ट करा.

Explain Jwaraghna Karma (Antipyretic action) with examples according to Ayurveda & modern medicine.

**Second/Third B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Courses) - 2020
ROGA NIDAN EVUM VIKRITI VIGYAN - I
(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students
w.e.f. Summer - 2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A"(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) पित्तवृद्धि लक्षणे लिहा.
Write Pittavridhhi Lakshana.
- b) साम मल लक्षणे लिहा.
Write Sam Mala Lakshana.
- c) हेतूसंकर म्हणजे काय?
Write Hetusankar.
- d) मध्यम मार्गाचे व्याधी लिहा?
Write Madhyam Marga - Vyadhi.
- e) उदकावर टीप लिहा.
Write in short Udarka.
- f) मांसवह स्त्रोतोदुष्टी लक्षणे लिहा.
Write Mansavaha Strotodushti Lakshana.

2. लघुत्तरा प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- जिव्हा परीक्षण लिहा.
Explain examination of tongue.
- साध्यासाध्यत्व सविस्तर वर्णन करा.
Write Sadhyasadhyatwa in details.
- रक्तवहस्त्रोतस दुष्टी हेतु व लक्षणे सूत्र लिहा.
Write Raktawahastroto dushti hetu and Lakshanas in sutras.
- हृद्विद्युत आलेख परीक्षा लिहा.
Write note on Electrocardiography (ECG)
- 'Thrombosis' ची कारणे व लक्षणे लिहा.
Write causes and sign symptoms of thrombosis.
- जीवनसत्त्व क (Vit. C) च्या कमतरतेची लक्षणे लिहा.
Write sign symptoms of Vit. C deficiency.
- Ischemia व Infarction थोडक्यात लिहा.
Write in brief Ischemia and Infarction.

SECTION - "B"(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- आमाची व्याख्या, हेतु आणि सामान्य लक्षणे सविस्तर लिहा.
Write definition, causes & samanya lakshana of Ama in detail.
- अन्नवह स्त्रोतस दुष्टी हेतु व लक्षणे सूत्रात लिहून रुग्णालयीन परीक्षा पद्धती वर्णन करा.
Describe dushti hetu and lakshan of annavaha strotasa with its clinical examination methods.
- संप्राप्ती व्याख्या, प्रकार आणि महत्त्व सविस्तर वर्णन करा.
Write in detail definition, types and importance of Samprapti.
- अष्टविध परीक्षा सांगून प्राचीन व अर्वाचीन पद्धतीने नाडी परीक्षण लिहा.
Write Ashtavidha Pariksha and also Nadi Parikshan' by Prachin and Arwachin method.

**Second/Third B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Courses) - 2020
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - II**

(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017 Old/New Students w.e.f.
Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) अँक्झायटी न्युरोरिस – टिप लिहा.
Write a short note on Anxiety neurosis.
- b) दाह हेतु आणि लक्षणे लिहा.
Write Hetu and Lakshanas of 'Daha'.
- c) रक्तज कृमी – टिप लिहा.
Write a note on 'Raktaja Krimi'.
- d) इस्चिमिक हार्ट डिसीज – हेतु लिहा.
Write Etiology of Ischaemic Heart Disease.
- e) आमवात संप्राप्ती लिहा.
Write the Samprapti of 'Aamvata'.
- f) तमकश्वास वेगावस्थेतील लक्षणे लिहा.
Write the Lakshanas of 'Tamakshwas'.

Short answer question (**any six** out of seven) :

a) अतिसार व्याधीची अवस्थाभेदानुसार लक्षणे लिहा.

Write Lakshanas of 'Atisara' Vyadhi according to Avasthabheda.

b) मेदोरोग हेतु व संप्राप्ती लिहा.

Write Hetu and Samprapti of 'Medoroga'.

c) पाण्डु व्याधीची संप्राप्ती व प्रकार सविस्तर लिहा.

Write in details Samprapti and types of 'Pandu' vyadhi.

d) अर्दित - टिप लिहा.

Write a note on 'Ardita'.

e) ग्रहणीव्याधीचे हेतु, संप्राप्ती व लक्षणे लिहा.

Write Hetu, Samprapti and lakshanas of 'Grahani' Vyadhi.

f) मूत्राघात व्याधीचे प्रकार लिहा.

Write the types of 'Mutraghata'.

g) संधीगत वात - टिप लिहा.

Write a note on 'Sandhigata Vata'.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (**any three** out of four) :

a) रक्तपित्त व्याधीचे निरुक्ती, हेतु, संप्राप्ती, प्रकार व साध्यासाध्यत्व सविस्तर वर्णन करा.

Write in details Nirukti, Hetu, Samprapti, types and Sadhyasadhyatwa of 'Raktapitta' Vyadhi.

b) राजयक्ष्मा व्याधी निदानपंचकासहित वर्णन करुन त्यातील प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.

Write in details the Nidanpanchaka of 'Rajayakshma' Vyadhi and describe laboratory investigations in it.

c) विषमज्वर व्याधीचे हेतु, संप्राप्ती, लक्षणे व प्रकार सविस्तर वर्णन करा.

Write in details Hetu, Samprapti, Lakshanas and types of 'Vishamajwara'.

d) उन्माद व्याधीचे निदानपंचक सविस्तर वर्णन करा.

Write in details the Nidanpanchaka of 'Unmad' Vyadhi.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Courses) - 2020
RASASHASTRA EVUM BHAISHAJY KALPANA - I**

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f.
Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A"

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) रसशाळा वर्णन करा.
Describe Rasashala.
- b) आवाप, निर्वाप व भावना या परिभाषा वर्णन करा.
Explain following paribhashas - Avapa, Nirvapa and Bhavana.
- c) कोष्ठीची व्याख्या लिहून अंगारकोष्ठीचे वर्णन करा.
Define Koshthi and describe Angarkoshthi.
- d) वृंताक मुषा वर्णन करा.
Describe Vrantak mushaa.
- e) हिंगुळाची पर्यायी नावे, प्रकार व शोधनविधि लिहा.
Write the synonyms, types and shodhana procedure of Hingula.
- f) जयपाल या द्रव्याची शोधनविधि लिहून दोन कल्पांची नावे लिहा.
Write Shodhana Vidhi and two formulations of Jayapal.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- आरोग्यवर्धिनी वटी या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.
Write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Arogyavardhini vati.
- पर्पटी - व्याख्या, प्रकार लिहून रसपर्पटी या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.
Define Parpati, write its types and describe the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Rasaparpati.
- उपरसांची नावे लिहून गैरिक प्रकार व शोधनविधि लिहा.
Write the names of dravyas included in Uparasa and write types of, shodhana vidhi of Gairik.
- फार्माको व्हिजिलन्स वर्णन करा.
Describe Pharmaco vigilance.
- मूषा निरुक्ति, पर्यायी नावे लिहून गोस्तनी मूषा वर्णन करा.
Write Nirukti, synonyms of Musha and describe Gostani Musha.
- रसक पर्यायी नावे, रासायनिक सूत्र, प्रकार, शोधन विधि लिहा.
Write the synonyms, chemical composition, types and shodhana vidhi of Rasak.
- पुट - व्याख्या, प्रकार लिहून गजपुट वर्णन करा.
Define Puta, write its types and explain Gajaputa.

SECTION - "B"

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- पारद अष्टसंस्कार सविस्तर वर्णन करा.
Describe Parada Ashtasanskara in detail.
- साधारण रस नावे लिहून हिंगूल सविस्तर वर्णन करा.
Write the names of Sadharan Rasa and describe Hingul in detail.
- धातु व्याख्या लिहून ताम्र धातूचे सविस्तर वर्णन करा.
Define Dhatu and describe Tamra (copper) in detail.
- रत्न-व्याख्या, रत्नदोष लिहून मौक्तीक या रत्नाचे सविस्तर वर्णन करा.
Define Ratna, write Ratna Dosha and describe Mauktik (Pearl) in detail.

001011

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Courses) - 2020**

RASASHASTRA EVUM BHAISHAJYA KALPANA - II

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f.
Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A"

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) हिंवाष्टक चूर्णाची घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.
Write down the ingredients and uses of 'Hingvashtak churna'.
- b) लेपाचे प्रकार तथा वापराबाबतचे नियम लिहा.
Write types of lepa and rules for its application.
- c) “क्वाथादीनां पुनःपाकात घनत्वं सःरसक्रियाः॥” या सूत्राचे थोडक्यात स्पष्टीकरण करा.
Explain in short the sutra “क्वाथादीनां पुनःपाकात घनत्वं सःरसक्रियाः॥”
- d) प्रेक्षप, आवाप आणि कल्क या शब्दांचे अर्थ स्पष्ट करा.
Explain the words प्रेक्षप, आवाप and कल्क.
- e) शुष्कार्द्र द्रव्यांचा ग्रहण नियम लिहा.
Write the rules regarding “Shushkardra dravya” selection.
- f) जात्यादि घृताची घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.
Write ingredients and uses of ‘Jatyadi ghruta’.

Short answer questions (any six out of seven) :

- क्षीरपाक निर्माण विधी सोदाहरण लिहा.
Write method of kshirapak preparation with example.
- आसव सिद्धी लक्षणे लिहा.
Write siddhi lakshanas of Aasav.
- स्नेहपाक निर्माणाची सामान्य पद्धत आणि स्नेहसिद्धी लक्षणे लिहा.
Write common procedure of sneha-paka and explain lakshanas of sneha siddhi.
- अर्क म्हणजे काय? अर्क निर्माणविधी सोदाहरण लिहा.
What is Arka? Write with example method of preparation of arka.
- गुडूची सत्व निर्माणविधी व उपयोग लिहा.
Write method of preparation and uses of guduchi satva.
- अविपत्तिकर चूर्णाची घटकद्रव्ये व निर्माणविधी लिहा.
Write ingredients and preparation of Avipattikar churna.
- कवल - गंडूष भेद लिहा.
Write the difference between Kaval and Gandusha.

SECTION - "B"

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four) :

- भैषज्य कल्पनेचे आधारभूत सिद्धान्त सविस्तर लिहा.
Write in detail Bhaishajya kalpana adharbhut siddhanta.
- खालील कल्पांची घटकद्रव्ये, मात्रा व उपयोग लिहा :
 - त्रिफला गुग्गुल
 - अर्कलवण
 - संजीवनी वटीDescribe ingredients, dose and uses of following kalpas :
 - Triphala guggul
 - Arka lavana
 - Sanjivani vati
- G.M.P. म्हणजे काय? त्याचे महत्व वर्णन करा.
What is G.M.P.? Explain the importance of G.M.P.
- अवलेह कल्पनेची परिभाषा लिहून च्यवनप्राशावलेह घटकद्रव्ये निर्माणविधी, मात्रा व उपयोग लिहा.
Write definition of Avaleha kalpana. Describe ingredients, preparation dosage and uses of Chavanprashavaleha.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017), Examination Winter
(Phase - III All Other remaining UG/PG Course) - 2019
DRAVYAGUN VIGYAN - I**

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students
w.e.f. Summer 2018 Exam.)/(Second BAMS 2012 syllabus is applicable to
BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer 2018 Exam.)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (साहाय्यकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) चतुर्बीज मधील घटक द्रव्ये व गुणधर्म लिहा.
Write ingredients and properties of Chatubeej.
- b) योनिभेदाने द्रव्य वर्गीकरण लिहा.
Describe classification of dravya according to yonibheda.
- c) पंचवलकल गुणकर्म व रोगघ्नता लिहा.
Describe Gunakarma and Rogaghnata of Panchavalkal.
- d) अनुपदेशातील द्रव्य वर्णन करा.
Describe Anupadesha drugs in brief.
- e) लवणपंचक मिश्रक गणाचे गुणकर्म लिहा.
Describe Lavana Panchak Mishrak gana Guna-Karma.
- f) भेषजागार वर्णन करा.
Describe Bheshajagar in brief.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- समान प्रत्ययारब्ध व विचित्रप्रत्ययारब्ध संकल्पना वर्णन करा.
Explain the concept of saman pratyayarabdha and vichitra pratyayarabdha.
- प्रतिनिधी द्रव्य संकल्पना वर्णन करून अष्ट वर्ग द्रव्ये व त्यांचे प्रतिनिधी द्रव्ये लिहा.
Write the concept of 'substitute dravyas' in brief and give the contents of Ashtavarga with their substitutes.
- विपाक परिभाषा लिहून कर्मे लिहा.
Describe definition of vipak and its karmas.
- प्रयोज्यांगानुसार द्रव्य संग्रहण लिहा.
Write the method of collection of dravya according to parts used.
- गुणवीर्यवाद व कर्मवीर्यवाद स्पष्ट करा.
Describe Gunaveeryavada and karma veeryavada.
- धन्वन्तरी निघंटू कर्ता, काल व वैशिष्ट्ये लिहा.
Write the author, period and salient features of Dhanvantari Nighantu.
- आधुनिक शास्त्रोक्त कोणतेही तीन भेषज प्रयोगमार्ग लिहा.
Explain any three routes of administration of drugs.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- मधुररस उत्पत्ती-लक्षण, गुणकर्म, अतियोग लक्षणे, रस कर्मापवाद व स्कंध सविस्तर लिहा.
Write in detail about 'Madhur rasa' utpatti, lakshan, gunakarma, atiyog lakshan, rasakarmapavada and skandha.
- खालील कर्मांचे वर्णन करा.

i) अनुलोमन	ii) बृंहण
iii) संसन	iv) स्तंभन

 Explain the following karma

i) Anulomana	ii) Bhriman
iii) Sransana	iv) Stambhan
- द्रव्यशुद्धि प्रयोजन, प्रकार 2 उदाहरणासह स्पष्ट करा.
Describe dravya shuddhi prayojana, types with 2 examples.
 - कोणत्याही (7) सात गुर्वादि गुणांचे वर्णन करा.
Describe any seven 'gurvadi guna'.
- आधुनिक शास्त्रातील कोणतेही तीन मूत्रकद्रव्ये वर्णन करा.
Explain any three diuretics in pharmacology.

▽▽▽▽

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter,
(Phase - III All other remaining UG/PG Course) - 2019**

DRAVYAGUN VIGYAN - II

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010 / old / New Students
w.e.f. Summer - 2018 Exam) (Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to
BAMS 2017/2010 / Old / New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

I. लघुत्तरी प्रश्न (सहायकी कोणतेही पाच) [5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six)

- a) द्रोणपुष्पी या द्रव्याचे लॅटीन नाव, कुल व या कुलातील चार द्रव्ये लिहा.
Write Latin name, family and 4 dravya of this family.
- b) लवंग या द्रव्याचे रसपंचक लिहा.
Write the rasapanchak of Lavang.
- c) मदनफल या द्रव्याचे सामान्य स्वरूप लिहून मदनफलपिप्पली या संज्ञेस स्पष्ट करा.
Describe samanya swarup of Madanphala. Explain the term Madanaphalapippali.
- d) चिरायता या द्रव्याचा रस व कर्म लिहा.
Write the rasa and karma of Chirayata.
- e) गोरोचन द्रव्याचे प्राप्तीस्थान व गुणकर्म लिहा.
Write the praptisthan and gunakarma of Gorochana.
- f) हरीतकी द्रव्याचे पर्यायी नावे व कल्प लिहा.
Write synonyms and kalpa of Haritaki.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा)

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- बाकुची द्रव्याचे लॅटीन नाव, सामान्य स्वरूप लिहून कुष्ठघ्न कर्म स्पष्ट करा.
Write Latin name, samanya swarup of Bakuchi and explain its kushthaghna karma.
- श्वास व्याधीवर कार्य करणाऱ्या दोन द्रव्यांचे कार्मुकत्व वर्णन करा.
Describe the mode of action of any two dravyas acting on 'Shwasa Vyadhi'.
- पुनर्नवा या द्रव्याचे लॅटीन नाव, कुल व रासायनिक संगठन व कल्प लिहा.
Write Latin name, Family and chemical composition and kalpa of Punarnava.
- दारुहरिद्रा या द्रव्याचे उपयुक्तांग, स्वरूप व रसपंचक लिहा.
Write the useful part, morphology and rasapanchak of Daruharidra.
- आमलकीचे चरकोक्त गण व रसायन कर्म स्पष्ट करा.
Write Charakokta gana and Rasayan karma of Aamalaki.
- कंपवातावरील कपिकच्छु या द्रव्याचे कार्य स्पष्ट करा.
Explain the action of Kapikachchhu on Kampavata.
- वरुण द्रव्याचे प्रयोज्य अंग व मूत्रवहस्रोतसावरील कार्य स्पष्ट करा.
Write the useful part of varun dravya and explain their action on 'Mutravaha srotas'.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- आरग्वध द्रव्याचे गण, कुल, पर्यायी नाव, स्वरूप, रसादि गुण, दोषघ्नता, रोगघ्नता प्रयोज्यांग, मात्रा व कल्प सविस्तर लिहा.
Write in detail gana, kula, synonym, morphology, rasadi guna, doshaghata, roghaghata, Useful parts, dosage and kalpa of Aragvadha.
- गुडूचि या द्रव्याची पर्यायी नावे, लॅटीन नाव, स्वरूप रसपंचक, दोषघ्नता, रोगघ्नता व कल्प लिहा.
Write synonym, latin name, morphology, rasapanchak, doshaghata, roghaghata and kalpa of Guduchi.
- ज्वर व्याधीवर कार्य करणाऱ्या 3 द्रव्याची नावे लिहून त्यांची कार्मुकता स्पष्ट करा.
Write the name of three dravyas which acts on jwara Vyadhi and explain their mode of action.
- खालीलपैकी कोणत्याही दोन वेदनाशमन औषधांचे वर्णन करा.
1) Diclofenac 2) Ibuprofen 3) Morphine
Describe in detail any two of the following analgesic drugs.
1) Diclofenac 2) Ibuprofen 3) Morphine

**Second B.A.M.S. (2012) (2010) / (2017) Examination, Winter
(Phase - III All Other Remaining UG/PG Course) - 2019
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA - I**

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New
Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old New Students w.e.f. Summer- 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six)

- a) रसौषधींचे महत्व वर्णन करा.
Describe the importance of Rasaushadhies.
- b) आवाप, निर्वाप व ढालन या परिभाषा वर्णन करा.
Explain following paribhashas - Avapa, Nirvapa and Dhalana.
- c) वृंताक मूषा वर्णन करा.
Describe Vrintaka Musha.
- d) सप्तामृत लोह या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि व उपयोग लिहा.
Write the ingredients, manufacturing process and uses of Saptamrita Loha.

P.T.O

C. तुलाक मूला

व. शंखामृतलोह घट्ट / 12 / अ.

e) कुचला या द्रव्याची शोधनविधि लिहून दोन कल्पांची नावे लिहा.

Write the method of Shodhana and two formulations of Kuchala.

f) सिकता वर्गातील द्रव्यांची नावे लिहा.

Write the names of Dravyas included in Sikata Varga.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा)

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) आरोग्यवर्धनी वटी या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

Write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Arogyavardhini Vati.

b) पर्पटी व्याख्या लिहून पंचामृत पर्पटी या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

Define Parpati and write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Panchamrita Parpati.

c) महारसांची नावे लिहून शिलाजतु या द्रव्याचे पर्यायी नावे, प्रकार, शोधनविधि व दोन कल्पांची नावे लिहा.

Write the names of dravyas included in Maharasa and write synonyms, types, method of shodhana and two formulations of Shilajatu.

d) सुधा वर्गातील आठ द्रव्यांची नावे लिहून कपर्दिक या द्रव्याचे पर्यायी नावे, रासायनिक सूत्र, शोधन व मारनविधि लिहा.

Write the names of eight dravyas from sudhavarga and write synonyms, chemical composition, Shodhana and Marana process of kapardika.

e) साधारण रसाचे नावे लिहून नवसागराबद्दल लिहा.

Write the name of Sadharanrasa and detail of Navsagara.

f) रसौषधींच्या गुणवत्ता नियंत्रणासाठी उपयोगी असणाऱ्या कोणत्याही पाच आधुनिक उपकरणांची नावे व त्यांचा उपयोग लिहा.

Write the names and uses of any five modern instruments useful for quality control of Rasaushadhies.

g) पुट - व्याख्या, प्रकार लिहून गजपुट वर्णन करा.

Define Puta, describe its types and explain Gajaputa.

N - 2567

उ. १. पारदलोह - २. पारद अष्टांशकार [3x15=45]

b. यंत्र व्याख्या. उर्ध्वपातन कालुका, दोलायन

c. रत्न व्याख्या दोष, अहर्निश, मुक्ता साक्षर

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) पारद दोष लिहून पारद अष्टसंस्कार सविस्तर वर्णन करा.

Write the names of parada Dosha and describe Parada Ashtasanskara in detail.

b) यंत्र व्याख्या लिहून खालील यंत्रांची रचना व उपयोग वर्णन करा.

i) ऊर्ध्वपातन यंत्र

ii) बालूका यंत्र

iii) दोलायंत्र

Define Yantra and describe structure and uses of following Yantras :

i) Urdhawapatan Yantra

ii) Baluka Yantra

iii) Dolayantra.

c) रत्न-व्याख्या, रत्नदोष, रत्नग्रह संबंध लिहून मुक्ता या रत्नाचे सविस्तर वर्णन करा.

Define Ratna, write Ratna Dosha, Ratnagraha Sambandha and describe Mukta (Pearl) in detail.

d) धात-व्याख्या लिहून सुवर्ण धातूचे सविस्तर वर्णन करा.

Define Dhatu and describe Suvarna (Gold) in detail.

**Second B.A.M.S. (2012) / (2010) / (2017) Examination, Winter
(Phase - III All other Remaining UG/PG Course) - 2019
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA - II**

(Second BAMS 2012 Syllabus is Applicable to BAMS 2010/Old New Students
w.e.f. Summer - 2018 Exam.) (Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to
BAMS 2017 / 2010/ Old/ New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहायकी कोणतेही पाच) [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six)

- a) प्रमथ्या परिभाषा निर्माणविधी व उपयोग लिहा.
Write definition, preparation and uses of Pramathya.
- b) गण्डूष व कवल भेद लिहा.
Write difference between Gandhusa and kavala.
- c) सितोपलादी चूर्णाची घटकद्रव्ये, मात्रा, अनुपान व उपयोग थोडक्यात लिहा.
Write in short ingredients, Uses, dose and anupana of sitopaladi churna.
- d) गुडूची घन निर्माण व उपयोग थोडक्यात लिहा.
Write in short guduchi ghan preparation and its uses.

P.T.O

- e) त्रिफलामशी निर्माण व उपयोग थोडक्यात लिहा.

Write in short Triphala mashi preparation and its uses.

- f) अर्कलवण निर्माण, गुणधर्म व उपयोग थोडक्यात लिहा.

Write in short Arkalavan preparation, properties and its uses.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा)

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) कांजी निर्माण विधि व उपयोग लिहा.

Write method of preparation of kanji and describe its uses.

- b) हिम कल्पना वर्णन करून धान्यक हिम निर्माण विधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

Describe Himakalpana. Write method of preparation, dosage and uses of Dhanyak hima.

- c) क्षीरपाक म्हणजे काय? अर्जुन क्षीरपाक निर्माण विधि व उपयोग लिहा.

What is kshirpaka? Write method of preparation and uses of Arjun kshirpaka.

- d) गुग्गुल कल्प म्हणजे काय? त्रिफला गुग्गुल घटकद्रव्ये निर्माण, गुणधर्म व उपयोग लिहा.

What is Guggul kalpa? Write ingredients, method of preparation, properties and uses of Trifala Guggula.

- e) यवागु व यूष निर्माण, त्यांचे प्रकार व उपयोग लिहा.

Write Yavagu and Yusha preparation. Describe its types and uses.

- f) संजीवनी वटीची घटकद्रव्ये, निर्माण गुणधर्म व उपयोग लिहा.

Write ingredients, method of preparation, properties and uses of Sanjivani vati.

- g) औषधसिद्ध पानीय म्हणजे काय? षडंगपानीय घटकद्रव्ये, निर्माण विधि, गुणधर्म मात्रा व उपयोग लिहा.

What is Aushadhasiddhapaniya? Write ingredients, method of preparation, properties, dosage and uses of shadangapaniya.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- स्नेहपाक परिभाषा, पाक प्रकार व सिद्धिलक्षणे सविस्तर लिहा.
Write definition of snehapak. Describe different types of snehapak and snehasiddhilakshanas in detail.
- नेत्रकल्पनाचे सविस्तर वर्णन करा.
Describe Netrakalpanas in detail.
- लेपाची परिभाषा, प्रकार व वापरण्याचे नियम लिहून दशांग लेपाची घटकद्रव्ये, गुणधर्म व उपयोग लिहा.
Write definition, types uses and rules of application of lepa. Describe ingredients, properties and uses of dashangalepa.
- क्वाथाच्या उपकल्पनांची नावे लिहून कोणत्याही दोन उपकल्पनांचे सविस्तर वर्णन करा.
Write names of kwath upkalpanas. Describe any two upkalpanas in detail.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012), Examination, Winter (Phase - III
All Other Remaining UG/PG Course) - 2019**

AGADTANTRA, VYAVAHAR-AYURVED EVUM VIDHIVADYAK

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students
w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary.**
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer questions (any five out of six) :

- a) अगदतंत्राची व्याख्या.
Definition of Agadtantra.
- b) मृत्यु प्रमाणपत्र.
Death certificate.
- c) शवपरीक्षणाची व्याख्या.
Definition of post mortem examination.
- d) दग्ध व्रणातील मृत्युचे कारणे.
Causes of death in burns.
- e) जांगम विषाचे अधिष्ठान.
Write the adhisthan of jangam visha.
- f) विषकन्या.
Vishakanya.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- ताम्रविषबाधा लक्षण.
Signs and symptoms of copper sulphate.
- शिरः कपालास्थि/कवटी वरून लिंग निर्णय.
Sex determination by skull.
- अलर्कविषाची आधुनिक चिकित्सा.
Treatment of Alarkvisha as per modern science.
- कुमारी अवस्था थोडक्यात लिहा.
Write virginity in short.
- वैद्याचे गुण.
Qualities of vaidya.
- विषाची व्याख्या.
Definition of visha.
- हातापायांच्या ठश्यांचे न्यायवैद्यकीय महत्व.
Medicolegal importance of finger prints.

- अगदतेज व्याख्या
- मृत्यु प्रमाणपत्र
- शवपरीक्षण व्याख्या
- दण्ड प्रण - मृत्युकरणे
- जांगम विष - आधिकार
- विष कथा

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four) :

- आयुर्वेद शास्त्रानुसार सविषसर्पांचे प्रकार व विषलक्षणे लिहून आधुनिक शास्त्रानुसार चिकित्सा लिहा.
Write the types of poisonous snakes and signs and symptoms according to Ayurved. Also write management of snake poisoning according to modern science.
- भारतीय न्यायालयाचे प्रकार लिहून त्यांचे अधिकार व न्यायालयीन कार्यपद्धती सविस्तर लिहा.
Write in detail the types, power and procedure of Indian Courts.
- मृत्यूच्या चिन्हांची नावे लिहून मरणोत्तर रंजन सविस्तर लिहा.
Name the signs of death and write in detail postmortem lividity.
- भल्लतकाची मारकमात्रा, मारक काळ, विषलक्षणे, चिकित्सा व न्यायवैद्यकीय महत्व सविस्तर लिहा.
Write in detail fatal dose, fatal period, signs and symptoms, treatment and medicolegal importance of Bhallatak visha.

▽▽▽▽

**Second BAMS (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter
(Phase - III ALL Other remaining UG/PG Course) - 2019**

CHARAK SAMHITA - PURVARDHA

**(Second BAMS 2012 Syllabus is Applicable to BAMS 2010/Old/
New Students w.e.f. Summer -2018 Exam)/(Second BAMS 2012
Syllabus is Applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students
w.e.f. Summer -2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच): **[5 × 3 = 15]**

Short answer question (any five out of six):

- a) प्राकृत वर्ण.
Prakrut Varna.
- b) शूलनाशक यवागु.
Shulanashaka Yavagu.
- c) गर्भातील मातृज भाव.
Matruja Bhava of Garbha.
- d) विसूचिका.
Visuchika.
- e) हंसोदक.
Hansodaka.
- f) सद्वृत्त पालनाचे फायदे.
Benefits of Sadvritta.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

[6×5=30]

Short answer question (any six out of seven):

- असात्मेन्द्रियार्थ संयोग.
Asatmendriyarth sanyog.
- दोषा कदाचित् कुप्यन्ति जिता लंघन पाचनैः।
दोषा कदाचित् कुप्यन्ति जिता लंघन पाचनैः। Explain.
- स्नेहव्यापद.
Snehavyapada.
- शरीर ज्ञान उपयोगिता.
Sharira dnyana upayogita.
- प्रकृति आणि विकृतिचे प्रकार.
Types of Prakruti and Vikruti.
- शोष व्याधी हेतू.
Hetu of Shosh vyadhi.
- 'अपकर्षणमादौ कृमीणां भेषजं' स्पष्ट करा.
'अपकर्षणमादौ कृमीणां भेषजं' Explain it.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

[3×15=45]

Long answer question (any three out of four):

- उन्माद व अपस्मार भेद लिहून उन्माद निदान स्पष्ट करा.
Write down the difference between Unmada and Apasmara and explain Unmada Nidana.
- सर्व स्रोतसांच्या दुष्टीचे हेतु व लक्षणे सविस्तर लिहा.
Explain in detail about dushti hetu and lakshana of all srotas.
- सन्तर्पण - अपतर्पण स्पष्ट करा.
Explain Santarpana Apatarpana.
- स्वेदनाचे लाभ लिहून अग्निस्वेदाचे प्रकार सविस्तर लिहा.
Explain benefits of Swedan and types of Agnisweda in detail.

Third B.A.M.S. (2012) Examination, Summer (Phase - II) - 2019**ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - I**

(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam) / (Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black ball point pen only.**
 - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) **The number to the right indicates full marks.**
 - 5) **Draw diagrams wherever necessary.**
 - 6) **Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.**

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) साम व निराम पित्ताची लक्षणे लिहा.
Describe the symptoms of Sam and Niram Pitta.
- b) अष्टविध परिक्षा थोडक्यात स्पष्ट करा.
Describe ashatvidha pariksha in short.
- c) उपद्रव लिहा.
Write upadrava.
- d) जिह्वा परीक्षण लिहा.
Write examination of tongue.
- e) जीवनसत्व 'ड' अभावजन्य लक्षणे लिहा.
Write the symptoms of Vit. D deficiency.
- f) SGOT व SGPT चे वैद्यकीय महत्त्व.
Write the diagnostic importance of SGOT and SGPT.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- दोषपाक व धातुपाक वर्णन करा.
Describe the doshpak and dhatupak.
- दोषगतिचे सविस्तर वर्णन करा.
Describe the doshgati in details.
- साध्यासाध्यात्वाचे प्रकार लिहून त्याच्या प्रकाराचे उदाहरणांसह वर्णन करा.
Describe the types of sadhyasadyatva and its types with examples.
- इन्फार्क्शन म्हणजे काय? सोदाहरण स्पष्ट करा.
Define Infarction with examples.
- हायपरसेंसीटिव्हिटी वर्णन करा.
Describe Hypersensitivity.
- अष्टी निन्दिताचे प्रकार थोडक्यात वर्णन करा.
Describe the types of Ashtounindit in short.
- प्राणवाह स्रोतस दुष्टीचे हेतु व लक्षणे लिहा.
Write the Hetu and lakshana of Pranvah Strotas Dushti.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- "व्याधी" पर्याय व व्याख्या वर्णन करून व्याधिचे वर्गीकरण सविस्तर लिहा.
Write "Vyadhi" Paryay (synonyms) and definition and also write a types of Vyadhi in details.
- व्याधीक्षमत्व सविस्तर वर्णन करा.
Describe vyadhikshamatva in details.
- षटक्रियाकाल सविस्तर वर्णन करा.
Describe shatkriyakala in details.
- "सम्प्राप्ति" सविस्तर वर्णन करा.
Describe "Samprapti" in details.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2017) Third B.A.M.S. (2012) Examination,
Summer (Phase - II) - 2019**

ROGA VIGYAN EVUM VIKRITI VIGYAN - II

Roga Nidan - II (Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam) / Rog Nidan evam Vikriti Vigyan - II (Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use blue/black ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the blank portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are compulsory.
 - 4) The number to the right indicates full marks.
 - 5) Draw diagrams wherever necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहाय्यकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) वातरक्त संग्रानि लिहा.
Write Vatarakta samprapti.
 - b) परिणामशूल लक्षणे लिहा.
Write Parinamashoola lakshanas.
 - c) मलेरिया हेतु व लक्षणे लिहा.
Write aetiological factors & signs-symptoms of malaria.
 - d) टिप - मृदुभक्षणजन्य पांडु.
Write short note on Mrudbhakshanajanya Pandu.
 - e) रक्तपित्त व्याधीचे साध्यासाध्यत्व लिहा.
Write Raktapitta vyadhi - sadhyaasadhyatwa.
 - f) कुष्ठ व्याधीचा सप्तकोद्वयसंग्रह लिहा.
Write Saptakodravysangraha of Kushtha vyadhi.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- संधिगत वात हेतु व संप्राप्ति सविस्तर लिहा.
Write in detail hetu and samprapti of Sandhigat-Vaat.
- यकृतवृद्धि कारणे लिहा.
Write causes of Hepatomegaly.
- ज्वर व्याधीचे हेतु व संप्राप्ति सविस्तर लिहा.
Write Jwara hetu and samprapti in detail.
- प्रमेह हेतु व साध्यासाध्यत्व लिहा.
Write Prameha hetu and sadhyaasadhyatva.
- उदर संप्राप्ति व अवस्था लिहा.
Write Udar samprapti and avastha.
- तपकश्वास वर्णन करा.
Write Tamak shwasa in detail.
- विसर्प व्याधीचे प्रकार लिहा.
Write types of Visarpa vyadhi.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- पांडुरोग निदानपंचकासहित वर्णन करून प्रयोगशालेय परीक्षणे सविस्तर लिहा.
Write Panduroga with its nidanpanchak and also write its laboratory investigations.
- हृद्रोग निदानपंचक वर्णन करून हृद्रोगी परीक्षा विधी अर्वाचीन परीक्षणांसह वर्णन करा.
Describe Hridroga nidanpanchak and write method of examination in Hridroga with modern investigation.
- वातव्याधी पूर्वरूप व संप्राप्ति सांगून पक्षवध व्याधी रुग्णास्यून, प्रयोगशालेय परीक्षणांसह सविस्तर वर्णन करा.
Write purvarupa and samprapti of Vataavyadhi and write Pakshavadha in detail with clinical and laboratory investigations.
- अपस्मार व्याधी निदानपंचकासहित वर्णन करा.
Write Apasmara vyadhi with its nidanpanchak.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase - II) - 2019**

DRAVYAGUN VIGYAN - I

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam) / (Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 80

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the blank portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are compulsory.
 - 4) The number to the right indicates full marks.
 - 5) Draw diagrams wherever necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) पंचकोल घटकद्रव्ये व गुणकर्म लिहा.
Write ingredients and properties of Panchakola.
- b) चरकोक्त गणांची वैशिष्ट्ये लिहून 'कण्ठ्य' गणातील द्रव्ये लिहा.
Give the feature of Charakokta gana and write ingredients of Kanthya gana.
- c) द्रव्य शोधन-विधि महत्त्व लिहा.
Write the importance of purification of Dravya.
- d) मधुररस गुणकर्म थोडक्यात वर्णन करा.
Describe Madhur rasa gunkarma in brief.
- e) प्रयोगभेदाचे द्रव्यवर्गीकरण लिहा.
Describe classification of dravya according to prayog bheda.
- f) द्रव्यसंरक्षण विधी लिहा.
Explain Dravya Samrakshan vidhi.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- मध्यम पंचमूल सविस्तर वर्णन करा.
Describe Madhyam Panchamool in detail.
- समान प्रत्ययारब्ध द्रव्य व विचित्र प्रत्ययारब्ध द्रव्य वर्णन करा.
Explain the concept of saman pratyayarabdh dravya and vichitra pratyayarabdh dravya.
- वीर्य परिभाषा लिहून अष्टविध वीर्य वर्णन करा.
Explain veerya paribhasha along with Ashtavidha veerya.
- अग्न्यौषध थोडक्यात वर्णन करा. "अग्न्यौषध"
Explain Agnyaushadha Varga in brief.
- द्रव्य प्रयोज्यांग वर्णन करा (विविध उपयुक्तांग).
Explain different prayojyanga (useful plants parts).
- राजनियंटू कर्ता, काल व वैशिष्ट्ये लिहा.
Write the author, period and salient features of Rajnighantu.
- चरकोक्त शूलप्रशमन, अंगमर्दप्रशमन दशेमानी वर्णन करा.
Explain Charakokta Shulprashaman, Angamardprashaman Dashemani.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- आम्लरस उत्पत्ती, परिभाषा, गुणकर्म, अतियोग लक्षण, रसकर्मपवाद, रसोपलब्धी व दोषधातूमला वरील कर्मे लिहा.
Explain in detail. Amlarasa Utpatti, definition, Guna karma, Atiyoga lakshana, Rasakarmapwada, Rasopalabdh and action of an Dosha dhatu mala.
- खालील कर्मांचे वर्णन करा.

i) संशमन	ii) ग्राहि
iii) अभिष्यंदी	iv) अनुलोपन

 Explain the following karmas.

i) Samshaman	ii) Grahi
iii) Abhishtyandi	iv) Antuloman
- आधुनिक शास्त्रातील कोणत्याही तीन मधुमेह हर द्रव्याचे वर्णन करा.
Explain any three antidiabetic drugs in pharmacology.
- गुण निरुक्ती, परिभाषा लिहून गुर्वदिगुण उदाहरणासह सविस्तर वर्णन करा.
Explain Guna nirukti, definition along with Gurvadi guna with examples in detail.

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer (Phase - II) - 2019
DRAVYAGUN VIGYAN - II

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)/(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black ball point pen only.**
 - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) **The number to the right indicates full marks.**
 - 5) **Draw diagrams wherever necessary.**
 - 6) **Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.**

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
 Short answer question (any five out of six) :
 - a) वत्सनाभ या द्रव्याचे लॅटिन नाव, उत्पत्तिस्थान व शोधन विधि थोडक्यात लिहा.
 Write Latin name, habitate and method of purification of Vatsanabh dravya in short.
 - b) हरीद्रा द्रव्याचे रसपंचक व कल्प लिहा :
 Write Rasapanchak and kalpa of Haridra dravya.
 - c) आर्द्रक व शुंठी यांच्यातील गुण, कर्मातील फरक लिहा.
 Write difference in properties and Karma of Ardrak and Shunthi.
 - d) 'द्रक्ष' या द्रव्याचे गण, प्रयोज्यांग व कर्म लिहा.
 Write gana, useful parts and action of 'Draksha' dravya.
 - e) 'रसायन' कार्य करणाऱ्या तीन द्रव्यांची लॅटिन नाव व प्रयोज्यांग लिहा.
 Write Latin names and useful parts of three dravyas which act as 'Rasayana'.
 - f) लहान मुलांच्या व्याधीत वापरल्या जाणाऱ्या तीन द्रव्यांची लॅटिन नाव व कल्प लिहा.
 Write Latin names and Kalpas of three drugs which are used in Balrog.
2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) : [6 × 5 = 30]
 Short answer question (any six out of seven) :
 - a) 'आरग्वध' या द्रव्याचे रसपंचक, दोन पर्यायी नावे अर्थसहित, प्रयोज्यांग व संग्रह विधि लिहा.
 Write rasapanchak, two synonyms with meaning, prayojyang and sangrah vidhi of 'Aragvadha' dravya.

- b) 'किरातिका' का दृष्टांश लिखें और, इसका सांगून कायंकता स्पष्ट करें।
Write Introduction and habitat of Kiratikta and Explain its mode of action.
- c) 'सिद्ध' का रसपंचक सांगून 'सर्वकृतोत्पत्तयानां सिद्धौ विविक्तौ' हे सूत्र स्पष्ट करें।
Write Rasapanchak of Tildrayan and explain following sutra 'सर्वकृतोत्पत्तयानां सिद्धौ विविक्तौ'.
- d) ज्योतिष्मदीये स्वरूप, प्रयोज्यता, कर्म सांगून कर्मकता स्पष्ट करें।
Write swarup, prayojyana and Karma of Jyotishmadi and explain its mode of action.
- e) स्पष्ट करें 'किन्तुलं विषये वेद्यम्'।
Explain 'Kintulam Vishaye Vedham'.
- f) निम्ब का दृष्टांश रसपंचक, रासपंचिक सांगून व स्वरूप लिखें।
Write rasapanchak, chemical composition and swarup of Nimba dravya.
- g) 'कस्तुरी' बदन बोधकता माहिती दें।
Describe 'Kasturi' in short.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीखोती प्रश्न (आपकेकी फोणोही तीन) : (3 × 15 = 45)
[Long answer question (any three out of four) :
- a) गण, कुल परिचय, स्वरूप, रसपंचक, गुणकर्म, मात्रा, कल्प व भाकृती या मुद्रांश आयादे उल्लिखित केवळ एका द्रव्याचे सविस्तर वर्णन करा
सांगून किंवा साहित्य।
[Describe one dravya with the help of following points Gana, Kul Parichaya (Family), Swarup, Rasa Panchak, Gunakarma, Matri, Kalpa and Diagram. Bhruugraj or Sariva]
- b) गण, कुल परिचय, स्वरूप, रसपंचक, गुणकर्म, मात्रा, कल्प व भाकृती या मुद्रांश आयादे उल्लिखित केवळ एका द्रव्याचे सविस्तर वर्णन करा।
याहीमधु किंवा भल्लताक।
[Describe one dravya with the help of following points Gana, Kul Parichayn, (Family), Swarup, Rasa Panchak, Gunakarma, Matri, Kalpa and Diagram. Yashhtinaadhiya or Bhallatak]
- c) 'दीपन-पाचन' कर्म करणऱ्या कोणत्याही तीन द्रव्यांची थोडक्यात परिचय देऊन त्यांची फलकृता स्पष्ट करा।
Write introduction of any three dravyas which act as 'Deepan-Pachan' and explain their mode of action.
- d) खालील औषधींचे कर्म स्पष्ट करा :
i) चित्रकाचे उत्तमोत्तम कर्म
ii) धतूराचे व्यासहन कर्म
iii) पलाशचे कृषान कर्म
Explain action of following dravyas :
i) Chitrak-Arsabghna Karma
ii) Dhatura-vyasaghna Karma
iii) Palash-Krimighna Karma.

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer (Phase - II) - 2019**RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA - I**

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam) / (Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use blue/black ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the blank portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are compulsory.
 - 4) The number to the right indicates full marks.
 - 5) Draw diagrams wherever necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)**1. लघुत्तरी प्रश्न (सहायकी कोणतेही पाच) :****[5 × 3 = 15]**

Short answer question (any five out of six) :

- a) अमृतिकरण म्हणजे काय? उदाहरणासह स्पष्ट करा.
Explain Amrutikaran with examples.
- b) यंत्राची व्याख्या लिहून दोलायंत्र वर्णन करा.
Define yantra. Explain Dolayantra.
- c) मूर्च्छना व जारणा फरक लिहा.
Distinguish between Jarana and Murchana.
- d) हिंगुळ प्रकार व उपयोग लिहा.
Write types and uses of Hingula.
- e) गैरिक - शोधन व शोधन हेतू.
Gairik - Shodhana and aim of Shodhana.
- f) शिलाजतु - शोधन व 2 कल्प.
Shilajatu - Shodhana and 2 Kalpa.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- पुट - व्याख्या, प्रकार लिहून महपुट वर्णन करा.
Write definition of puta, its type and describe Mahaputa.
- उपधातूचे वर्णन करा.
Explain upadhatu in detail.
- साधारण खांची नावे लिहून वक्रसागर चे पर्यायी नावे व उपयोग लिहा.
Write names of Sadharana khashchi. Write synonyms and uses of Vakrasagar.
- विष उपविधांची कार्यक्षती करा.
Write vish-upavishadhyava and their active principles.
- धतुची व्याख्या लिहून सुकर्णाचे सामान्य व विशेष जोडन.
Define dhatu and write samanya and vislesha Soudhana of Suvama dhatu.
- कोटीची व्याख्या लिहून, गरकोटी वर्णन करा.
What is Koshti ? Describe Garakoshti.
- गंधकाचे प्रकार व ग्रह्याग्रह्यारवा लिहा.
Write types and gathyagrabhyarva of Gandhak.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- महाराष्ट्राची नावे लिहून सर्वप्रकारचे पर्यायी नावे, शास्त्राग्रह्य, शांभन, पक्षण वर्णन करा.
Write names of Maharashtra dravya. Write synonyms. Grahyaagrabhyatva, Shodhana, Marana of Muktshik.
- पर्यायी व्याख्या, प्रकार लिहून श्वेतपर्यायी घटकद्रव्ये, पक्षा, उपयोग लिहा.
Define parpati, its types and write ingredients dose, uses of shweta parpati.
- खालील पत्र्याचे घटकद्रव्य, मात्रा, उपयोग लिहा.
i) हेमागर्भा पोटली रस
ii) नवयसलोहा
iii) लघुसुतशेखर रस
Write the ingredients, dose, uses of the following Kalpa.
i) Hemagrabha potali rasa
ii) Navayaslaha
iii) Laghu:utshekhara rasa
- रत्न - उपरतन व्याख्या, प्रकार, रत्नदोष, ग्रहबोध लिहून वक्र रत्नाचे सविमल वर्णन करा.
Define Ratna-Uparata, its types, ratnadosh, grahabodha bhoondha and describe in detail vajraratna.

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer (Phase - II) - 2019
RASASHASTRA EVAM BHAIKHAJYA KALPANA - II

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam) / (Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black ball point pen only.**
 - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) **The number to the right indicates full marks.**
 - 5) **Draw diagrams wherever necessary.**
 - 6) **Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.**

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer questions (any five out of six) :

- a) धूपपान प्रकार, विधि व उपयोग वर्णन करा.
Describe types, procedure and uses of Dhumpaan.
- b) सुरा वर्णन करा.
Describe Sura.
- c) स्नेहसिद्धि लक्षणे वर्णन करा.
Describe Snehasiddhi Lakshanas.
- d) विविध औषधी कल्पनांचा सवीर्यतावधि वर्णन करा.
Describe Saviryatavadhi (shelf life) of various Aushadhi kalpanas.
- e) अर्क कल्पना वर्णन करा.
Describe Arka kalpana.
- f) सिक्थ तेल निर्माणविधि व उपयोग लिहा.
Write manufacturing process and uses of Siktha taila.

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सात) :

[6 × 5 = 30]

Short answer questions (any six out of seven) :

- नस्याचे प्रकार वर्णन करा.
Describe types of Nasya.
- यूष व यवागूचे वर्णन करा.
Describe Yush and Yavagu.
- मान - व्याख्या, प्रकार तिहून आवश्यकता वर्णन करा.
Define maana, describe its types and importance.
- खालील उपकरणांची थोडक्यात माहिती व उपयोग लिहा : (i) डिसइंटिग्रेटर (ii) एंड रनर
Write the structure and uses of following instruments : (i) Disintegrator (ii) End Runner.
- क्षार व क्षारसूत्र निर्माणविधि व उपयोग लिहा.
Write the method of preparation and uses of Kshara and Kshara sutra.
- आयुर्वेदिक औषधी कल्पांच्या मानकीकरण संदर्भात थोडक्यात माहिती लिहा.
Write the information regarding standardization of Ayurvedic formulations in brief.
- कवल, गंडूष व प्रतिसारण वर्णन करा.
Describe Kavala, Gandoosha and Pratisarana.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four) :

- भैषज्य कल्पनेचे आधारभूत सिद्धांत वर्णन करा.
Describe fundamental principles of Bhaishajya kalpana.
- क्वाथ - व्याख्या, निर्माणविधि, प्रक्षेप प्रमाण व मात्रा तिहून प्रमथ्या व क्षीरपाक कल्पना वर्णन करा.
Write the definition, manufacturing process, prakshepa praman and dose of Kwatha. Describe Pramathya and Ksheerpaka kalpana.
- नेत्रोपचारार्थ कल्पनांचे सविस्तर वर्णन करा.
Describe netra upacharartha kalpana (Ophthalmic preparations) in detail.
- खालील कल्पांचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा : i) त्रिफला घृत ii) तक्रारिश्ट iii) कुमारीसव.
Write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of following formulations : (i) triphala ghrita (ii) takrarishta (iii) kumaryasava.

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer (Phase - II) - 2019
AGADTANTRA, VYAVAHAR - AYURVED EVUM VIDHIVADYAK
 (Second B.A.M.S. 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f.
 Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black ball point pen only.**
 - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) **The number to the right indicates full marks.**
 - 5) **Draw diagrams wherever necessary.**
 - 6) **Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.**

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्ती प्रस्न (सहपेकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
 Short answer question (any five out of six) :
- a) गर्भिणी अवस्थेचे सुनिश्चिती चिन्हे लिहा.
 Write the confirmatory signs of pregnancy.
 - b) विष, मद्य व ओज यांच्या गुणांमधील फरक लिहा.
 Write the difference between visha, madya and oja guna.
 - c) 'नऊ' चा नियम लिहा.
 Rule of "nine".
 - d) 'जंगम विषाची अधिष्ठाने' उदाहरणांसहित लिहा.
 Write "Jangam Visha Adhishtan" with appropriate examples.
 - e) डीएनए प्रोफाइलिंग.
 DNA profiling.
 - f) भल्लताकाची विष लक्षणे लिहा.
 Manifestations of poisoning due to Bhallataka.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer questions (any six out of seven) :

- प्रतिविषाचे प्रकार उदाहरणासहित लिहा.
Write types of antidotes with examples.
- मरणोत्तर संकोच.
Rigor mortis.
- दूषी विषा.
Dooshi visha.
- गर्भपात व्याख्या लिहा. न्याय्य गर्भपाताचे आधार स्पष्ट करा.
Write definition of abortion. Explain grounds for legal abortion.
- बलात्कारित स्त्रीची वैद्यकीय तपासणी.
Medical examination of a rape victim.
- एड्स चे न्यायवैद्यकीय महत्त्व लिहा.
Medicolegal aspects of Acquired Immuno Deficiency Syndrome (AIDS).
- संक्रमणजन्य अन्नहार विषाक्तता स्पष्ट करा.
Explain food poisoning due to infection.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four) :

- "आर्सेनिक" या विषद्रव्याचे सामान्य परिचय, विषलक्षणो, मारक मात्रा, मारक काल, चिकित्सा, मरणोत्तर स्वरूप व न्यायवैद्यकीय महत्त्व या मुद्द्यांच्या आधारे वर्णन करा.
Describe "Arsenic" poison with reference to its general introduction, manifestations of poisoning, fatal dose, fatal period, management, post mortem appearance and medicolegal importance.
- व्रणाची न्यायवैद्यकीय परिभाषा लिहा. अभिघातज व्रणांचे प्रकार लिहून विदीर्ण व्रण व छिन्न व्रण यांमधील फरक स्पष्ट करा.
Write medicolegal definition of an injury. What are the types of mechanical injury? Differentiate between lacerated and incised wound.
- आयुर्वेद व आधुनिकांनुसार सर्प वर्गीकरण लिहा. आधुनिक विषशास्त्रानुसार सर्पदंश लक्षणे व चिकित्सा स्पष्ट करा.
Write classification of snakes according to Ayurved and modern toxicology. Explain the manifestation and management of snake bite according to modern toxicology.
- न्यायालयाचे प्रकार अधिकारांसहित वर्णन करा. "श्रीष्ठिक साक्ष नोंदणी प्रक्रिया" उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
Describe types of courts with their powers. Explain procedure of "recording oral evidence" with example.

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer (Phase - II) - 2019

CHARAK SAMHITA - PURVARDHA

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam) / (Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

Instructions : 1) Use *blue/black ball point pen only*.
2) *Do not write anything on the blank portion of the question paper.*

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- सिद्धान्ताधी व्याख्या व प्रकार लिहा.
Define 'Siddhant' and write it's types.
- इन्द्रियस्थान वर्णित प्रकृति व विकृतिचे प्रकार लिहा.
Write types of prakruti and vikruti described in Indriyasthan.
- 'षडविध उपक्रमां' चे वर्णन करा.
Describe 'Shadvidha Upakram'.
- निद्रा प्रकार व निद्रेचे लाभ.
Types and benefits of Nidra.
- धूमपान वर्णन करा.
Describe dhoompan.
- प्रमेह प्रकार व साध्यासाध्यता.
Types of prameha and sadhyasadhyata.
- कृमी रोगाचे प्रकार व चिकित्सा लिहा.
Write types and treatment of Krimi roga.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- धारणीय व आधारणीय वेग म्हणजे काय? आधरणीय वेग धारणजन्य लक्षणे व चिकित्सा सविस्तर वर्णन करा.
What is dharaneeya and Adharaneeya vega, explain Adharaneeya vega dharanjanya symptoms and treatment.
- रक्तपित्त व्याधी हेतु, संग्रामी, प्रकार, साध्यासाध्यत्व वर्णन करा.
Explain hetus, samprapti, types, sadhyasadhyatva of Raktapitta Vyadhi.
- खोतस म्हणजे काय? खोतस संख्या लिहा व सामान्य खोतो दुष्टी हेतु व लक्षणे वर्णन करा.
What is Strotas? Enumerate strotas and write samanya strotodushti hetu and lakshan.
- अष्टौनिन्दित वर्णन करून स्थौल्य, काश्य व्याख्या, लक्षणे, चिकित्सा वर्णन करा.
Explain Ashtaunindita, define stautya and karshya and explain treatment.

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Winter 2018

DRAVYAGUN VIGYAN – I

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

a) आत्मगुण वर्णन करा.

(81-8) Explain Atmaguna.

b) रस-अनुरस भेद लिहा.

Differentiate between Rasa-Anurasa.

c) प्रशस्त भेषज सविस्तर वर्णन करा.

Describe Prashasta bhashaja.

d) प्रभाव परिभाषा उदाहरणा सह स्पष्ट करा.

Write definition of Prabhava with examples.

e) टिप लिहा 'व्हिटमिन अ'.

Write a note on Vitamin A.

f) विपाकाची व्याख्या व विपाकोपलब्धि हेतु लिहा.

Write definition of vipaka and vipakopalabधि hetu.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven):

a) द्रव्यशोधनाचे सर्वसामान्य विधी लिहा.

Write down common methods of "Dravya Shodhana".

b) चरकोक्त 'स्तन्यशोधन' व 'शुक्रशोधन' गण सविस्तर लिहा.

Write in detail 'stanyashodhan' gana and 'shukrashodhan' gana from Charak Samhita.

c) द्रव्यगत पदार्थांचा परस्पर संबंध लिहा.

Explain inter relationship between dravyagat padartha.

d) देश विचार सविस्तर वर्णन करा.

Explain Desha vichar.

e) लवणपञ्चक व पित्तपञ्चक सविस्तर लिहा.

Write in detail Lavanpanchak and Pittapanchak.

f) भावप्रकाश निघण्टु विवेचन करा.

Write in detail about Bhavprakash Nighantu.

g) अष्टविधवीर्यवाद लिहा.

Write Ashtavidhveeryavaad.

SECTION – B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) खालील पैकी एका रसाचे उत्पत्ती, लक्षणे, गुणकर्म, अतियोग लक्षणे, रसकर्मापवाद व स्कंध या मुद्द्यांच्या आधारे सविस्तर लिहा.

कटु किंवा तिक्त

Write in detail about any one Rasa with the help of following points
Utpatti, Lakshan, Gunakarma, Atiyoglakshan, Rasakarmapavad and Skandha.

Katu or Tikta

b) गुण निरुक्ती, वर्गीकरण सांगून प्रादि गुणांचे चिकित्सेतील महत्त्व लिहा.

Write Nirukti and classification of guna and write importance of Paradi guna in chikitsa.

c) खालील कर्म सोदाहरण वर्णन करा.

- i) भेदन
- ii) अभिष्यंदि :-
- iii) लेखन
- iv) विकाशी
- v) रसायन

Write in detail about following karma and give example.

- i) Bhedan
- ii) Abhishyandi
- iii) Lekhan
- iv) Vikashi
- v) Rasayan.

d) आधुनिक शास्त्रानुसार Laxatives चे खालिल मुद्द्यांच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

मेकॅनिझम ऑफ ॲक्शन

ॲडव्हर्स रिॲक्शन

डोस

थिराप्युटिक युजेस

Describe Laxatives in brief with the help of following points.

Mechanism of action.

Adverse Reaction.

Dose

Therapeutic uses.

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Winter 2018

DRAVYAGUN VIGYAN – II

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच):

Short answer question (any five out of six):

(5×3=15)

a) वर्णन करा-कर्म, अतिविषा, रोगघ्नता आणि आमयिक प्रयोग लिहा.

Describe the Karma, Rogaghata and Amayika prayog of Ativisha.

b) 'दंती' या द्रव्याचे गुण, रस, वीर्य, विपाक, प्रभाव दोषघ्नता लिहा.

Write Guna, Rasa, Virya, Vipak, Prabhav Doshaghata of 'Danti'.

c) 'अपराजिता' लॅटिन नाव, प्रयोज्यांग व उपयोग लिहा.

Write Latin name, useful parts and uses of 'Aparajeeta'.

d) 'कुमारी' या द्रव्याचे तीन प्रमुख कल्प व बाह्य उपयोग लिहा.

Write three main formulations and external uses of 'Kumari'.

e) कृष्णबोळ आणि मोचरस यातील फरक स्पष्ट करा.

Differentiate between Krishnabol and Mocharas.

f) कंपिल्लक व त्रिवृत्त यांच्या विरेचन कर्माविषयी वर्णन करा.

Explain about Virechan karma of Kampillak and Trivritta.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

(6×5=30)

- a) उदुंबर व वट या द्रव्याचे उपयुक्तांग व आभ्यंतर उपयोग लिहा.

Write useful parts and internal uses of Udumber and Vata dravya.

- b) गुडूची गण, अनुपान व रसायन कर्म लिहा.

Write Gana, Anupan and Rasayan karma of Guduchi.

- c) 'दुर्वा' द्रव्याचे उपयुक्तांग, उत्पत्ती स्थान, प्रकार व स्वरूप लिहून रोगघ्नता लिहा.

Write down the useful parts, Utpatti sthan, Varieties, Morphology and Rogaghnata of 'Durva' dravya.

- d) तुलसी द्रव्याचे गण, प्रकार, रसपंचक लिहून दोषघ्नता व रोगघ्नता लिहा.

Write Gana, Varieties, Rasapanchak, Doshaghnata and Rogaghnata of Tulsi dravya.

- e) एरंड या द्रव्याचे 3 पर्यायी नाव, गण, कुल, शास्त्रीय नाव, प्रकार व कर्म लिहा.

Write 3 synonyms, Gana, Family, Botanical name and Varieties of Erand dravya alongwith Karma.

- f) आरग्वधाचे उपयुक्तांग, रोगघ्नता, दोषधातूमलावरील कर्म आणि कल्प लिहा.

Write useful part, Rogaghnata, Action on dosha-dhatu-mala and important formulations of Aragvatha.

- g) कर्पूर प्रकार, उपयुक्तांग व बाह्य-आभ्यंतर कर्म लिहा.

Write varieties, useful parts, external and internal karma of Karpoor.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

Long answer question (any three out of four) :

(3×15=45)

- a) 'रसोन' या द्रव्याचे खालील मुद्द्यांच्या आधारे वर्णन करा :

गण, कुल, मुख्य पर्यायी नावे, लॅटिन नाव, अंगप्रत्यंग वर्णन, गुण, कर्म, रसपंचक, रोगघ्नता, आमयिक प्रयोग, मात्रा, कल्प लिहा.

Describe in detail 'Rasona' dravya based on following points :

Gana, Family, Main synonyms, Latin name, Angapratyang description, Guna karma, Rasapanchak, Rogaghnata, Amayik prayog, Matra and formulations.

- b) डायुरेटिक्स म्हणजे काय ? त्याची रोगघ्नता, वर्गीकरण, प्रतिकूल परिणाम व मात्रा लिहा.

Define diuretics. Write rogaghnata, classification and adverse effects and dosage of it.

c) खालील द्रव्याची कर्मे स्पष्ट करा :

- i) उशीर - दाहप्रशमन
- ii) वरुण - विद्रधीहर
- iii) वासा - रक्तपित्तहर

Explain following action of dravya :

- i) Ushir - Dahaprashaman
- ii) Varun - Vidradhihar
- iii) Vasa - Raktapittahara.

d) शतावरी या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक इ. मुद्द्यांच्या आधारे वर्णन करून शतावरीचे स्तन्यजनन कर्म स्पष्ट करा.

Describe Shatavari dravya based on the points Gana, Kula, Botanical Name, Morphology, Rasapanchak etc., and explain Stanyajanan karma of Shatavari.

03232 A

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Winter 2018

RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – I

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

a) पारद सामान्य शोधन लिहा.

Write samanya shodhana of parada.

b) कज्जली परिभाषा व सिद्धी परीक्षा लिहा.

Write definition of Kajjali and its sidhi pariksha.

c) मूषा निरुक्ती व उपयोग लिहा.

Write Nirukti and uses of Musha.

d) सुवर्ण माक्षिक शोधन विधी लिहा.

Write Suvarnamakshik Shodhana (Purification) vidhis.

e) कोष्ठीचे आकार, प्रकार व उपयोगिता लिहा.

Write size, type and uses of Koshti.

f) द्रावकगणातील द्रव्यांची नावे लिहून द्रावक गणाचा उपयोग लिहा.

Write contents and uses of dravak gana.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

a) यंत्राची परिभाषा सांगून विविध यंत्रांची नावे सांगा आणि दोलायंत्र व खल्वयंत्राचे उपयोग लिहा.
Define yantra, name different yantras and state uses of dolayantra and khalva yantra.

b) भस्मांच्या ग्रंथोक्त तसेच आधुनिक मानक परिक्षांचे थोडक्यात वर्णन करा.
Describe textual and modern standardization tests for Bhasmas.

c) पारद दोष वर्णन करा.
Describe parada doshas.

d) धातुंचे सामान्य शोधन वर्णन करा.
Explain samanya shodhana of dhatus (metals).

e) प्रवालपंचामृतातील घटकद्रव्ये, गुणधर्म व उपयोग लिहा.
Explain ingredients, properties and uses of Pravalpanchamruta Rasa.

f) शिलाजीत प्राप्ती स्थान, शोधन मात्रा व उपयोग वर्णन करा.
Describe shilajit occurrence, shodhana dose and uses.

g) रसपर्पटी निर्माण, मात्रा व उपयोग लिहा.
Write Rasaparpati nirman, dose and its uses.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

Long answer question (any three out of four) :

a) साधारण रसाची नावे लिहा. हिंगुळाचे शोधन वर्णन करा. तसेच हिंगुलोत्थ पारद विधी लिहा.
Write names of sadharan rasa and describe shodhan of Hingula. Explain Hinguloth Parad.

b) कुपीपक्व रसायन म्हणजे काय ? मकरध्वजकल्प निर्माणविधी, मात्रा व उपयोग वर्णन करा.
Describe kupipakva rasayana. Write in detail makardhvaj kalpa Nirmanvidhi. Its dosage and uses.

c) गंधक रसायनाची घटकद्रव्ये, निर्माण विधी, मात्रा व आमयिक प्रयोग लिहा.
Describe ingredients, preparation, dosage and aamayik prayog of Gandhak rasayana.

d) धातु म्हणजे काय ? धातुंचे वर्गीकरण लिहून लोह धातु शोधन, मारण, मात्रा व उपयोग लिहा.
What is dhatu ? Write classification of dhatus. Describe in details shodhan, marana, dosage and uses of Loha dhatu.

(02=30) **Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Winter 2018**
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – II

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (**any five** out of six) :

- a) संधान सिद्धी लक्षणे लिहा.
Write lakshana of Sandhan Siddhi.
- b) अर्जुनक्षीरपाकाची घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.
Write ingredients and uses of Arjunksheerapaka.
- c) औषधीद्रव्ये-साठवण व संरक्षण.
Aushadhi dravya – storage and preservation.
- d) मानपरिभाषा-व्याख्या, महत्व.
Manaparibhasha – definition, importance.
- e) अवपीडन व प्रधमन नस्य-उपयुक्त द्रव्ये व उपयोग.
Avapidana and Pradhaman nasya – useful dravya and uses.
- f) धूमपान प्रकार व विधि वर्णन करा.
Describe the types and method of Dhuppan.

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) गुटीवटी साठी लागणाऱ्या प्राचीन व अर्वाचीन यंत्रांची नावे लिहून एकाचे वर्णन करा.

Write the prachin and arvachin yantra used in Gutivati kalpana and describe any one in detail.

b) वर्ती कल्पना प्रकारासह सविस्तर वर्णन करा.

Describe Vartikalpana in detail with types.

c) हिम कल्पना - व्याख्या व उपकल्पना.

Hima kalpana - definition and upakalpana.

d) औषध सेवनकाल सविस्तर वर्णन करा.

Describe Aushadh sevan kala in detail.

e) दुधपेस्ट व दुध पावडरचे वर्णन करा.

Describe tooth paste and tooth powder.

f) सर्जरस मलहरचे वर्णन करा.

Describe Sarjaras malahar.

g) क्षारसूत्र निर्माणविधि व उपयोग वर्णन करा.

Write the method of preparation and uses of Ksharsutra.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) पथ्य कल्पनेची व्याख्या, महत्व लिहून कोणत्याही 3 पथ्य कल्पनांचे सविस्तर वर्णन करा.

Write definition, importance of Pathya kalpana and explain any three pathyakaalpana in detail.

b) लेप कल्पनेची व्याख्या, प्रकार, लावण्याची पद्धतीसह सविस्तर वर्णन करा.

Write definition of lepa kalpana and explain lepa kalpana with its types and method of application in detail.

c) ड्रग अँड कॉस्मेटिक्स अँक्ट 1940 चे सविस्तर वर्णन करा.

Describe Drug and Cosmetics Act 1940 in detail.

d) स्नेहपाक कल्पनेचा सामान्य विधि, तैल मूर्च्छना, घृतमूर्च्छना लिहून त्रिफल घृताचे सविस्तर वर्णन करा.

Write general preparation method of Snehapaka kalpana. Describe Taila murcchana, Ghritamurcchana, Triphala ghrita in detail.

03233

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Winter 2018
AGADTANTRA, VYAVAHAR-AYURVED EVUM VIDHIVAIDYAK

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

(2A) Short answer question (any five out of six) :

a) अगदतंत्राची व्याख्या लिहा.

Write the definition of Agadtantra.

b) 'शंकाविष'.

'Shankavisha'.

c) 'विषकन्या'.

'Vishkanya'.

d) 'स्थावरविषाचे अधिष्ठान' लिहा.

Write the 'Adhishtan of Sthavarvisha'.

e) गम्भीर व्रण.

Grievous injury.

f) शवपरीक्षाचे उद्देश.

Aims of postmortem examination.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) 'वैद्याचे' गुण लिहा.

Write the qualities of 'vaidya'.

b) कौमार्याचे न्यायवैद्यकीय महत्व.

Write the medicolegal importance of virginity.

c) साक्षीचे प्रकार लिहा.

Write the types of witness.

d) दंतवैद्यकशास्त्राचे न्यायवैद्यकीय महत्व.

Medicolegal importance of Forensic Odontology.

e) मद्यविष लक्षणे लिहा.

Write 'Madyavish lakshan'.

f) अरिष्टबंधन.

Application of ligature.

g) विषाचे वर्गीकरण लिहा.

Write the classification visha. according to modern science.

SECTION - B (45 Marks)

(3×15=45)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) आधुनिक शास्त्रानुसार विषाची सामान्य चिकित्सा लिहा.

Write the general treatment of poisoning according to modern science.

b) वैद्याचे अधिकार व कर्तव्ये सविस्तर लिहा.

Write in detail the rights and duties of a physician.

c) अहिफेनाची मारकमात्रा, मारककाल, विषलक्षणे, चिकित्सा व न्यायवैद्यकीय महत्व सविस्तर लिहा.

Write in detail fatal dose, fatal period, symptoms, treatment and medicolegal importance of 'Ahiphena'.

d) व्यक्तीची ओळख म्हणजे काय ते लिहून अस्थिपरीक्षेवरून लिंग निर्णय सविस्तर लिहा.

Write the definition of personal identity and describe sex determination by skeleton.

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Winter 2018
CHARAK SAMHITA - Purvardha

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (**any five** out of six) :

a) धारणीय वेगांचे वर्णन करा.

Describe dharaneeya vega.

b) त्रिविध रोगमार्ग लिहा.

Write Trividha rogmarga.

c) संतर्पणजन्य व्याधी वर्णन करा.

Describe Santarpanjanya vyadhi.

d) सात्व्याचे वर्णन करा.

Describe satmya.

e) सुखसाध्य व्याधी लक्षणे लिहा.

Write laxanas of Sukhasadhy vyadhi.

f) अनुपानाचे लाभ वर्णन करा.

Explain Benefits of Anupan.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) स्वभावोपरमवाद सिध्दांत वर्णन करा.

Describe Swabhavoparamvada siddhant.

b) छाया व प्रभाचे साम्य व भेद लिहा.

Write similarity and difference in chaya and prabha.

c) 'अष्ट आहार विधी विशेषायतने' वर्णन करा.

Describe 'Ashta Ahar Vidhi Visheshayatane'.

d) संप्राप्ती व्याख्या व प्रकार लिहा.

Define samprapti and write types.

e) विरुद्ध म्हणजे काय ? प्रकार सांगा.

What is viruddha ? Write types.

f) "हृद्रोग प्रकार लक्षणे" लिहा.

Write "Hridrog types and symptoms".

g) अष्टौनिन्दित वर्णन करा.

Describe Ashtaunindita.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) स्नेहन म्हणजे काय ? गुण, प्रकार, महास्नेह, मात्रा, स्नेहन अर्ह व अनर्ह, स्नेहन हिन, अति, सम्यक लक्षणे व पश्चात कर्म वर्णन करा.

What is snehan ? Describe guna, types, mahasneha, matra, snehan indications and Contraindications and heena, ati and samyak lakshan and pashatkarma of snehan.

b) कुष्ठ व्याधी हेतु, पूर्वरूप, प्रकार, लक्षणे, साध्यासाध्यत्व वर्णन करा.

Explain hetu, purvaroop, types, symptoms, sadhyasadhyatva of kushtha.

c) 'तिश्रेशणीय' अध्यायोक्त त्रिक् विषयानुसार प्रकार सविस्तर वर्णन करा.

Explain the types of Trik according to its topic in Adhyay 'Tisreshaneeya'.

d) कृमी रोगचे प्रकार, हेतु, चिकित्सा वर्णन करा.

Explain types, hetus and treatment of krimiroga.

DRAVYAGUN VIGYAN – I

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) चरक मतानुसार रसांतील गुणतारतम्य लिहा.
Write Taratamya among the gunas of rasa according to Charaka.
- b) पंचतिक्त वर्णन करा.
Describe Panchatikta.
- c) विभाग व पृथक्त्व या परादि गुणांचे वर्णन करा.
Explain Paradi guna-Vibhaga and Pruthakatva.
- d) रस-विपाक यातील तीन भेद लिहा.
Write three differences between Rasa and Vipaka.
- e) द्रव्याचे विचित्रप्रत्ययारब्ध सोदाहरण स्पष्ट करा.
Explain Vichitrapratyayarabdha of dravya with examples
- f) टिप लिहा – व्हिटॅमिन सी.
Write a note on Vitamin C.

P.T.O.

Short answer question (any six out of seven) :

- त्रिविध विपाकवाद सविस्तर लिहा.
Write in detail about Trividhavipakvaad.
- आकृतीभेदाने द्रव्यवर्गीकरण लिहा.
Write Dravyavargikaran according to Aakrutibheda.
- द्रव्यातील विविध अशुद्धि लिहून कोणत्याही चार शुद्धिकरणाच्या पद्धती लिहा.
Write different ashuddhi of dravya and explain any four methods of shuddhi karana.
- धन्वन्तरी निघण्टु विवेचन करा.
Write in detail about Dhanvantari Nighantu.
- तृणपंचमूल वर्णन करा.
Write in detail about Trunapanchamoola.
- कफज व्याधीमध्ये उपयोगी रसाचा सेवनक्रम सकारण लिहा.
Write order of Rasasevan in Kaphaj vyadhi with reason.
- ग्राहि व स्तंभन कर्मातील भेद स्पष्ट करा.
Differentiate between Graahi and Stambhan Karma.

SECTION – B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

- खालीलपैकी एका रसाचे उत्पत्ती, लक्षण, गुणकर्म, अतियोग लक्षणे, रसकर्मापवाद व स्कंध या मुद्द्यांच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.
कटु किंवा तिक्त
Write in detail about any one rasa with the help of following points :
Utpatti, Lakshan, Gunakarma, Atiyog Lakshana, Rasakarmapavad and Skandh.
Katu or Tikta
- गुण लक्षण व प्रकार सांगून गुवांदि गुणांचे चिकित्सेतील महत्त्व विशद करा.
Write Guna lakshana, types of guna and write importance of Gurvadi guna in chikitsa.
- खालील कर्मांचे सोदाहरण वर्णन करा.
i) लंघन ii) मेध्य
iii) जीवनीय iv) बृंहण
v) हृद्य
Describe following karmas with examples.
i) Langhana ii) Medhya
iii) Jeevaniya iv) Brinhana
v) Hridya
- आधुनिक शास्त्रातील कोणत्याही तीन अँटिइमेटिक ड्रग्सचे वर्णन करा.
Write any three antiemetic drugs in modern science.

03231B

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Summer 2018

DRAVYAGUN VIGYAN – II

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच):

Short answer question (any five out of six) :

(5×3=15)

a) अगस्त्य द्रव्याचे लॅटिन नाव व कुल लिहा.

Write the Latin name and family of Agastya dravya.

b) जयपाल द्रव्याचे प्रमुख कर्म व कल्प लिहा.

Write main karma and kalpa of Jayapala dravya.

c) कंटकारी द्रव्याचे रस, विपाक, वीर्य लिहा.

Write the Ras, Vipak, Virya of Kantakari dravya.

d) करंज द्रव्याचे स्वरूप व कल्प लिहा.

Write the morphology and kalpa of Karanj dravya.

e) वर्ण्य गणातील तीन द्रव्ये लॅटिन नावासह लिहा.

Write the three dravya of Varnya Gana with their Latin names.

f) गुदुची द्रव्याची तीन पर्यायी नावे अर्थासह लिहा.

Write three synonyms of Guduchi dravya with meaning.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

(6×5=30)

- a) सैरेयक द्रव्याचे स्वरूप, लॅटिन नाव, प्रकार व कल्प लिहा.

Write morphology, Latin name, Prakar and kalpa of Saireyak dravya.

- b) मार्कंडिका द्रव्याचे लॅटिन नाव, कर्म व कल्प लिहा.

Write Latin name, karma and kalpa of Markandika dravya.

- c) ऋतुहरीतकी स्पष्ट करा.

Explain Rutu Haritaki.

- d) शुक धान्य वर्गाचे द्रव्य नाव लिहा.

Write the dravya name of Shukadhanya class.

- e) पर्णबीज द्रव्याचे स्वरूप व रसपंचक लिहा.

Write the morphology and rasapanchak of Parnabija dravya.

- f) सारीवा द्रव्याचे स्वरूप, कर्म व रोगघ्नता लिहा.

Write morphology, karma and roghaghnata of Sariva dravya.

- g) गुंजा द्रव्याचे लॅटिन नाव व शोधन विधि लिहा.

Write Latin name and Shodhan vidhi of Gunja dravya.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

Long answer question (any three out of four) :

(3×15=45)

- a) गण, कुल परिचय, पर्यायीनाव, स्वरूप, रसपंचक, गुणकर्म, मात्रा, कल्प व आकृती या मुद्द्यांच्या आधारे खालीलपैकी एका द्रव्याचे सविस्तर वर्णन करा.

आमलकी किंवा कुमारी

Describe one dravya with the help of following points Gana, Kul Parichaya, (Family), Synonyms, Swarup, Rasa Panchak, Gunakarma, Matra, Kalpa and Diagram.

Amalaki or Kumari

- b) गण, कुल परिचय, पर्यायीनाव, स्वरूप, रसपंचक, गुणकर्म, मात्रा, कल्प व आकृती या मुद्द्यांच्या आधारे खालीलपैकी एका द्रव्याचे सविस्तर वर्णन करा.

अश्वगंधा किंवा पिप्पली

Describe one dravya with the help of following points Gana, Kul Parichaya, (Family), Synonyms, Swarup, Rasa Panchak, Gunakarma, Matra, Kalpa and Diagram.

Ashwagandha or Pippali

c) कार्यकारण मिमांसा लिहा. (कोणतेही तीन)

- i) गुग्गुळ - लेखन
- ii) अशोक - रक्तप्रदर
- iii) नागकेशर - पाचन
- iv) मरीच - श्वासघ्न.

Describe Karyakaran Mimansa of following. (any Three)

- i) Guggulu - Lekhan
- ii) Ashok - Raktapradar
- iii) Nagkeshar - Pachan
- iv) Marich - Swasaghna.

d) तुलसी द्रव्याचे द्रव्यगुण शास्त्रानुसार सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail of Tulsi dravya as per Dravyaguna Shastra.

c) कर्मचारी विभाग (कर्मचारी विभाग)

- i) कर्मचारी - विभाग
- ii) कर्मचारी - विभाग
- iii) कर्मचारी - विभाग
- iv) कर्मचारी - विभाग

Describe the various functions of following (any three)

- i) Group - Labour
- ii) Group - Labour
- iii) Group - Labour
- iv) Group - Labour

d) कर्मचारी विभाग (कर्मचारी विभाग)

Write in detail of the duties of the Director of Labour.

03232 A

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Summer 2018
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – I

Total Marks : 90

Duration : 3 Hours

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the blank **portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

(5×3=15)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :
Short answer question (any five out of six) :
 - a) शोधन - व्याख्या व दोन उदाहरणे लिहा.
Define Shodhana and write two examples of shodhana.
 - b) कोष्ठी - व्याख्या लिहून अंगारकोष्ठीचे वर्णन करा.
Define Koshthi and describe Angarkoshthi.
 - c) लघुसूतशेखर रस या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.
Write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Laghusutshekhar Rasa.
 - d) इलेक्ट्रिक मफल फर्नेस वर्णन करा.
Explain Electric Muffle Furnace.
 - e) भल्लातक या द्रव्याची शोधनविधि लिहून दोन कल्पांची नावे लिहा.
Write the method of Shodhana and two formulations of Bhallataka.
 - f) हिंगुलाची पर्यायी नावे, प्रकार व शोधनविधि लिहा.
Write the synonyms, types and Shodhana procedure of Hingula.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) चंद्रप्रभा वटी या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

Write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Chandraprabha Vati.

b) पर्पटी-व्याख्या, पाक प्रकार लिहून रसपर्पटी या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

Define Parpati. Write its types of Paka and describe the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Rasaparpati.

c) उपरसांची नावे लिहून गैरिक या द्रव्याचे पर्यायी नावे, प्रकार, शोधनविधि व दोन कल्पांची नावे लिहा.

Write the names of dravyas included in Uparasa and write synonyms, types, method of Shodhana and two formulations of Gairik.

d) शंखाची पर्यायी नावे, रासायनिक सूत्र, प्रकार, शोधन व मारणविधि लिहा.

Write the synonyms, chemical composition, types, Shodhana and Marana process of Shankha.

e) रसौषधींचे गुणवत्ता नियंत्रण थोडक्यात वर्णन करा.

Explain Quality Control of Rasaoushadhies in brief.

f) मूषा निरुक्ति, पर्यायी नावे लिहून गोस्तनी मूषा वर्णन करा.

Write Nirukti, synonyms of Musha and describe Gostani Musha.

g) फार्माकोव्हिजिलन्स वर्णन करा.

Describe Pharmacovigilance.

SECTION - B

(45 Marks)

(3×15=45)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

Long answer question (any three out of four) :

a) कूपिपक्व रसायने म्हणजे काय ? रससिंदूर निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

What is Kupipakwa Rasayana ? Write manufacturing process, dose and uses of Rasasindur.

b) पुट सविस्तर वर्णन करा.

Describe Puta in detail.

c) धातू व्याख्या लिहून ताम्र धातूचे सविस्तर वर्णन करा.

Define Dhatu and describe Tamra (copper) in detail.

d) रत्न - व्याख्या, रत्नदोष, रत्नग्रह संबंध लिहून वज्र या रत्नाचे सविस्तर वर्णन करा.

Define Ratna, write Ratna Dosha, Ratna-Graha Sambandha and describe Vajra (Diamond) in detail.

03232 A

SECTION - B

(40 Marks)

(2x15=30)

3. दीर्घात उत्तर दीजिए (Long answer question)

(Long answer question (any three out of four))

a) दूरस्थ प्रकाश प्रसारण (Distant light propagation) का अर्थ समझाइए।

What is Distant light propagation? Explain its meaning.

Explain its meaning.

b) प्रकाश का प्रसारण (Propagation of light)

Describe Propagation of light.

c) प्रकाश का प्रसारण (Propagation of light)

Describe Propagation of light in detail.

d) प्रकाश का प्रसारण (Propagation of light)

Describe Propagation of light in detail.

(Diamond) in detail.

03232 B

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Summer 2018
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – II

Total Marks : 90

Duration : 3 Hours

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

(5×3=15)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

Short answer question (any five out of six) :

- a) शुष्क, आर्द्र, द्रव द्रव्य ग्रहण नियम लिहा.
Write shushka, ardra, drav dravya grahan niyam.
- b) अवलेह सिद्धि परीक्षा लिहा.
Write avaleha siddhi pariksha.
- c) घृतमूर्च्छना-घटकद्रव्य व हेतु लिहा.
Write ingredients and aim of ghrutamurcchana.
- d) अवपीडन व प्रधमन नस्य उपयुक्त द्रव्ये व उपयोग.
Avapidana and Pradhaman nasya dravya and uses.
- e) आसव-अरिष्ट-भेद.
Write difference between asava-arishta.
- f) अर्जुनक्षीरपाक-घटकद्रव्य व उपयोग.
Arjunksheerapaka – Ingredients and uses.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

- औषध सेवन काल सांगून त्याचे महत्त्व लिहा.
Write aushadha sevan kala and its importance.
- अनुवासन बस्ति.
Anuvasan basti.
- नेत्रतर्पण - विधि, उपयुक्त द्रव्ये व उपयोग.
Netratarpan - procedure, useful drugs and uses.
- उपनाह कल्पना.
Upanaha kalpana.
- सिक्थतैल-घटकद्रव्ये, निर्माण विधि व उपयोग.
Sikthataila - ingredients, preparation method and uses.
- अर्क कल्पना-प्रकार व गुणधर्म.
Arka kalpana-types and properties.
- स्वरस व्याख्या लिहून वासापुटपाक स्वरस निर्माणविधी, मात्रा व उपयोग लिहा.
Define swarasa and write the manufacturing process, dose and uses of Vasaputapaka swaras.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

- संधान कल्पनेची व्याख्या, प्रकार सविस्तर वर्णन करून अशोकारिष्टाची घटकद्रव्ये, निर्माणविधी, सिद्धिलक्षणे व उपयोग सविस्तर वर्णन करा.
Write definition and types of Sandhan kalpana. Write ingredients, preparation method, siddhilakshana and uses of Ashokarishta.
- पंचविध कषाय कल्पनेचे वर्णन करून क्वाथ कल्पनेचे उपकल्पनासह वर्णन करा.
Describe panchavidha kashaya kalpana. Write kwatha kalpana in detail with its upkalpana.

c) खालील कल्पांचे घटकद्रव्य, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा :

- i) ब्राह्मीपूतः
- ii) त्रिफल गुग्गुल.
- iii) वासावलेह.

Write ingredients, preparation method dose and uses of following kalpa :

- i) Brahmagruta
- ii) Triphala guggula
- iii) Vasavieha.

d) पथ्य कल्पनेचे चिकित्सेतील महत्त्व वर्णन करून यवागु कल्पना सविस्तर लिहा.

Write importance of pathya kalpana in clinical practice and describe Yavagu kalpana in detail.

1. The results of the study are as follows:

a. The results of the study are as follows:

b. The results of the study are as follows:

c. The results of the study are as follows:

d. The results of the study are as follows:

e. The results of the study are as follows:

f. The results of the study are as follows:

g. The results of the study are as follows:

h. The results of the study are as follows:

i. The results of the study are as follows:

j. The results of the study are as follows:

Second B.A.M.S. (2010) (2012) Examination, Summer 2018
AGADTANTRA, VYAVAHAR-AYURVED EVUM VIDHIVAIDYAK

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer questions (any five out of six) :

- a) विष कन्या.
Visha kanya.
- b) विषदाता लक्षणे.
Vishadata lakshana.
- c) धतुर विष लक्षणे.
Symptoms of Dhatur poisoning.
- d) भारतीय न्यायालयांचे प्रकार लिहा.
Write the types of Indian Courts.
- e) शवपरीक्षाची व्याख्या.
Definition of postmortem examination.
- f) दग्ध व्रणातील नऊ चा नियम लिहा.
Rule of Nine in burns.

P.T.O.

(6×5=30)

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer questions (any six out of seven) :

- गोंदप्याची चिन्हे.
Tattoo marks.
- छिन्न व्रणाचे न्यायवैद्यकीय महत्व.
Medicolegal importance of incised wound.
- कुचला विषाक्ततेची लक्षणे व न्यायवैद्यकीय महत्व.
Symptoms of Kuchala/Strychnine poisoning and its medicolegal importance.
- चिकित्सकाचे अधिकार.
Rights of Physician.
- प्रतिविष प्रकार.
Types of antidote.
- मरणोत्तर शीघ्र संकोच.
Cadaveric spasm.
- गंधकाम्ल विष लक्षणे व चिकित्सा.
Write the poisonous signs and treatment of Sulphuric (H_2SO_4) acid.

SECTION – B (45 Marks)

(3×15=45)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

Long answer questions (any three out of four) :

- शव परीक्षणाची व्याख्या, उद्देश व नियम सविस्तर लिहा.
Write the definition, aims and rules of postmortem examination in detail.
- मृत्यु चिन्हांची नावे लिहून मरणोत्तर काठिण्य सविस्तर वर्णन करा.
Write the names of signs of death and describe in detail the rigor mortis.
- भल्लातकाची मारक मात्रा, मारक काळ, सक्रिय तत्व, विषलक्षणे, चिकित्सा व शवपरीक्षण सविस्तर लिहा.
Write the fatal dose, fatal period, active principal, poisonous symptoms, treatment and post mortem appearance of Bhallatak/Marking Nut.
- आयुर्वेदानुसार सविष सर्पांचे वर्गीकरण व त्याची विषलक्षणे लिहून आधुनिक शास्त्रानुसार चिकित्सा सविस्तर लिहा.
Write the classification, symptoms of poisonous snakes according to Ayurved and write in detail treatment of snake poisoning according to modern science.

03234

Second B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Summer 2018
CHARAK SAMHITA – PURVARDHA

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question Paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) मानसो ज्ञानविज्ञानधैर्यस्मृतिसमाधिभिः। स्पष्ट करा.
मानसो ज्ञानविज्ञानधैर्यस्मृतिसमाधिभिः। Explain it.
- b) वर्ण्य महाकषाय.
Varnya Mahakashay.
- c) छाया-प्रभा भेद.
Difference between chhaya and prabha.
- d) जीर्ण ज्वरात घृत महत्व.
Importance of ghrita in Jeerna Jwara.
- e) मेदोवह स्रोतस दुष्टी हेतु.
Dushti hetu of Medovaha Srotas.
- f) मन विषय.
Vishaya of Mana.

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

- घारणीय वेग,
Dharniya Vega.
- राशिपुरुष.
Rashipurush.
- त्रिविध बल.
Trividha Bala.
- कुष्ठ हेतु.
Kushtha Hetu.
- आहार परिणामकर भाव.
Aahar Parinamkar Bhava.
- स्वप्न भेद.
Types of Swapna.
- काल व अकाल मृत्यू.
Kala and Akala Mrityu.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

- 'अष्ट आहारविधिविशेषायतनानि' सविस्तर वर्णन करा.
'Ashta Aahar Vidhi Visheshayatana' explain in detail.
- 'शोषनिदान' सविस्तर वर्णन करा.
'Shosha Nidana' explain in detail.
- वैरोधिक आहार सविस्तर वर्णन करा.
Explain in detail about Vairodhik Aahar.
- लंघन व ब्रुंहण उपक्रमाचे सविस्तर वर्णन करा.
Explain Langhana and Brumhana upkram in detail.

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2017

DRAVYAGUN VIGYAN – I

Total Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) अष्टविधवीर्यवाद स्पष्ट करा.
Explain the 'Ashtavidhviriyavada'.
- b) धन्वन्तरी निघांतु विषयी संक्षिप्त माहिती लिहा.
Write in short on 'Dhanvantari Nighantu'.
- c) स्निग्ध गुणाचा पांचभौतिकत्वाचा चिकित्सेतील उपयोग स्पष्ट करा.
Explain the application of Panchbhautikatva of snigdha guna in chikitsa.
- d) सूत्र पूर्ण करून अर्थ लिहा.
Complete the sutra and write its meaning.
मलादिकं अबद्धं ----- ।
----- कटुका यथा ॥
- e) पंचवल्कल घटक द्रव्ये लिहून गुणकर्म लिहा.
Write Ghatakdravya and Gunkarma of 'Panchavalkala'.
- f) अनुपान व्यवस्थेविषयी विवेचन करा.
Discuss the Anupan Vyavastha.

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) विपाक-अभिहितवा / स्पष्ट करा.

Explain - "Vipaka Karma Nishthaya".

b) राजनिघण्टुनुसार द्रव्यनामकरणाचे निक्कष सोदाहरण स्पष्ट करा.

Describe with examples of Dravyanamaakaran Nikash according to Rajnighantu.

c) वय-बल-अग्नि यांचा मात्रा निर्धारणमधील संबंध स्पष्ट करा.

Explain the relation of Vaya-Bala-Agni with Matra Nirdharan.

d) शारंगधरोक्त भेषजसेवनकाल लिहा.

Write Bheshajsevakala according to Sharangdhara.

e) रस, वीर्य व विपाक यांचे उपलब्धि हेतू वर्णन करा.

Describe Upalabdhhi hetu of Rasa, Veerya and Vipaka.

f) समान प्रत्ययारब्ध व विचित्र प्रत्ययारब्ध वर्णन करा.

Describe saman pratyayarabdha and vichitra pratyayarabdha.

g) योनिभेदाने द्रव्य वर्गीकरण विस्तृत लिहा.

Write classification of dravya according to yonibhed in detail.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) गुण वर्गीकरण लिहून गुर्वादि गुणांचे चिकित्सेतील महत्त्व वर्णन करा.

Write classification of Guna and describe importance of Gurvadi guna in chikitsa.

b) उत्पत्ति-लक्षण-गुणकर्म-अतियोग-रसकर्मापवाद व स्कंध या मुद्यांच्या आधारे खालीलपैकी कोणत्याही एका रसाचे सविस्तर वर्णन करा.

i) लवण

ii) कषाय

Write in detail about any one of the following rasas with help of utpatti lakshan, gunakarma, atiyog, rasakarnapavad and Skandha.

i) Lavana

ii) Kashaya

c) प्राचीन व अर्वाचीन मतानुसार भेषजप्रयोग मार्गाचे सविस्तर वर्णन करा.

Explain in detail about Bheshajprayog marg in prachin and arvachin view.

d) गृहणीय कर्माणि संदिहातुं वर्णन करा.

- i) संशोधन
- ii) संशमन
- iii) मेध्य
- iv) अभिषेदी
- v) वाजीकरण

Describe the following karmas with examples.

- i) Sanshodhan
 - ii) Sanshaman
 - iii) Medhya
 - iv) Abhishyandi
 - v) Vajeeekarana
-

03231 B

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer 2017
DRAVYAGUN VIGYAN – II

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

Short answer question (any five out of six) :

(5×3=15)

a) कंपील्लक द्रव्याचे प्रयोज्यांग लिहून शुद्धी लिहा.

Write useful parts and purification of Kampillak dravya

b) धातकी द्रव्याचे स्वरूप, प्रयोज्यांग व प्रमुख कार्य लिहा.

Describe morphology, useful parts and main action of Dhataki.

c) पद्मक उपयुक्तांग व रोगघ्नता लिहा.

Write useful parts and rogaghnata of Padmak.

d) खालीलत द्रव्यांचे सामान्य स्वरूप व उपयुक्तांग लिहा :

- कुलत्थ
- सुन्ही
- पद्मक

Explain Samanya swarup and useful parts of following dravyas

- Kulatha
- Snuhi
- Padmaka

e) कस्तूरी गुण, कर्म लिहा.

Explain guna, karma of Kasturi.

f) आहारयोगी घोडक्यात वर्णन करा.

Explain Ahara yogi in brief.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

(6×5=30)

a) लांगली, महानिंब, वट या द्रव्यांचा उपयुक्तांगांचे वर्णन करा.

Write description of useful parts of Langli, Mahanimba and Vata dravya.

b) चित्रक या द्रव्याचे मिश्रक गण, रसपंचक आणि अग्निदीपन कर्म स्पष्ट करा.

Explain Mishrak gana, Rasapanchak and Agnideepan karma of Chitrak dravya.

c) लोध्र या द्रव्याचे बाह्य व आभ्यंतर कर्म लिहा.

Write Bahya and Abhyantar karma of Lodhra dravya.

d) खदिर या द्रव्याचे प्रमुख कर्म लिहून तीन आमयिक प्रयोग लिहा.

Write main karma of Khadir dravya and elaborate any three Amayika prayog of it.

e) बिभीतक या द्रव्याचे सामान्य स्वरूप, रसपंचक व प्रमुख कल्प लिहा.

Write general morphology, rasapanchak and main formulation of Bibhitak dravya.

f) अर्जुन द्रव्याचे चरकोक्त गण व उपयोग लिहा.

Write Charkokta Gana and uses of Arjuna dravya.

g) पर्पट या द्रव्याचा रस, वीर्य, विपाक, प्रमुख कर्म व प्रमुख कल्प लिहा.

Write Rasa, Veerya, Vipaka, main action and main formulations of Parpata dravya.

SECTION - B (45 Marks)

3 दीर्घोत्तरी प्रश्न (चासपेकी कोणतेही तीन):

Long answer question (any three out of four)

(3×15=45)

- a) आर्द्रक या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक, दोषघ्नता, रोगघ्नता इ. मुद्यांच्या आधारे संपूर्ण राखित वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Aradrak' dravya with the points : gana, kula, scientific name, morphology, rasapanchaka, doshaghata, rogaghata etc.

- b) अन्नका संस्थेवर कार्य करणाऱ्या पाच औषधांचे खालील मुद्यांनुसार वर्णन करा.

i) इंडिकेशन

ii) डोस

iii) कॉन्ट्रा इंडिकेशन

Write any 5 drugs acting on Gastrointestinal system with following points :

i) Indications

ii) Dose

iii) Contra indications.

- c) कर्पिकच्छ या द्रव्याचे कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक इ. मुद्यांच्या आधारे वर्णन करून कर्पिकच्छ - वृष्य कर्म स्पष्ट करा.

Write kula, scientific name, morphology, rasapanchak of Kapikachchu dravya and elaborate Vrishya karma of Kapikachchu.

- d) खालील द्रव्यांची कर्मे स्पष्ट करा :

i) अशोक - कष्टार्तवाहर

ii) बाकुची - कुष्ठघ्न कर्म

iii) बिल्व - ग्राही कर्म

Explain following action of dravya :

i) Ashoka - Kashtartavahara

ii) Bakuchi - Kushtaghna karma

iii) Bilwa - Grahi karma.

03233

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2017
AGADTANTRA, VYAVAHAR – AYURVED EVUM VIDHIVADYAK

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)
 Short answer question (any five out of six) :
 - a) मृत्युपूर्व अभिसाक्ष लिहा.
 Write dying deposition.
 - b) चालान म्हणजे काय ?
 What is meant by challan ?
 - c) मानसिक रोगाची कारणे लिहा.
 Write the causes of mental disorders.
 - d) आयुर्वेदानुसार सर्पदंशाचे प्रकार लिहा.
 Write the types of snake bite according to Ayurved.
 - e) मृत्युत्तर रंजनाचे न्याय वैद्यकीय महत्त्व लिहा.
 Write the medicolegal importance of Cadaveric Lividity.
 - f) धतूर विष लक्षणे.
 Signs of dhattura poisoning.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) दाताचरून वय निश्चीती कशी करतात ते लिहा.

Write the age estimation by teeth.

b) आयुर्वेदानुसार विष देण्याचे माध्यम लिहा.

Write the medium of poisoning according to Ayurveda.

c) जयपाल विषाक्ततेची लक्षणे व चिकित्सा लिहा.

Write the poisonous signs and symptoms and treatment of Croton Tiglium.

d) अपराधिक गर्भपाताचे उपद्रव लिहा.

Write the complication of illegal abortion.

e) भंगा, विषाक्ततेची लक्षणे लिहा.

Write the poisonous signs and symptoms of Bhanga.

f) संशयित विषबाधेतील वैद्याचे कर्तव्ये लिहा.

Write the duties of a medical practitioner in cases of suspected poisoning.

g) सोमल विषाक्ततेची लक्षणे व चिकित्सा लिहा.

Write the poisonous signs and treatment of Arsenic.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) चरकोक्त २४ उपक्रमांची नावे लिहून निष्पीडन, अवगाह, लेपन व धूम यांची माहीती सविस्तर लिहा.

Name the Charakokta 24 Upkramas and write in detail Nishpidan, Avagah, Lapan and Dhoom.

b) अगदतंत्राची व्याख्या लिहून विषवर्गीकरण सविस्तर वर्णन करा.

Write the definition of Agadtantra and describe the classification of poisons.

c) शिरकपालास्थी व श्रोणीपल्लकावरून लिंग निर्णय कसे करतात ते लिहा.

Write the sex determination by Skull and Pelvis.

d) पुतीभवनास प्रभावीत करणाऱ्या घटकांचे वर्णन करून मेदोभवनासंबंधी संपूर्ण माहिती लिहा.

03232 A

Second B.A.M.S. 2012 Examination, Winter 2017
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – I

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :*
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) परिभाषा व्याख्या लिहून मित्रपंचकाचे वर्णन करा.
Define panibhasha and describe Mitrapanchak.
- b) मूषेची व्याख्या व प्रकार लिहा.
Write definition and types of Musha.
- c) जारणा म्हणजे काय ? स्पष्ट करा.
What is Jarana ? Explain it.
- d) गजपुट वर्णन करा.
Describe Gajaputa.
- e) कासिस- रासायनिक सूत्र व शोधन लिहा.
Write chemical composition and shodhana of Kasis.
- f) गौरीपाषाण - भौतिक गुणधर्म व दोन कल्प लिहा.
Gauripashan - Write physical properties and two Kalpa.

P.T.O

छोटी प्रश्ने (आपैकी कोणतेही सहा)

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven)

a) सुधोवार्गातील दोन्याची नावे लिहा, शोधन व शोधन व दोन कापस लिहा.

Write names of Sudhovarga and write shodhana and two Kaipas of Khatika.

b) रत्न - व्याख्या, सामान्य शोधन आणि ग्रहासंबंधाचे वर्णन करा.

Define Ratna, describe Samanya Shodhana and Grahasambandha

c) सिकतावार्गातील दोन्याची नावे लिहून बदराशमा वर्णन करा.

Write names of Sikatavarga and describe Badarashma

d) भुनाग व मयूरपिच्छा या दोन्यांचे वर्णन करा.

Describe Bhunaga and Mayurpiccha

e) पारद गतीचे वर्णन करा.

Describe parad Gati.

f) अमृतिकरण - व्याख्या व उपयोगिता उदाहरणासह वर्णन करा.

What is Amrutikaran and write its utility with examples

g) प्राचीन रसशालेचे थोडक्यात वर्णन करा.

Explain Rasashala in brief according to ancient view.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्ने (आपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) धातूची व्याख्या, प्रकार, सामान्य शोधन वर्णन करून, नाग धातूची पर्यायी नावे, शोधन, मारण, मात्रा, उपयोग लिहा.

Write definition, types and samanya shodhana of Dhatu. Describe synonyms, shodhana, marana, dosage and uses of Nagdhatu.

b) कृपिकवा रसायन म्हणजे काय सांगून त्याचे प्रकार वर्णन करा, समीपवर्णाची घटकद्रव्ये, निर्माण विधी, मात्रा व उपयोग लिहा.

What is Kupipakwa Rasayana? Write its types. Write ingredients, preparation method, dosage and uses of Sameer Pannag.

c) खालील कल्पाचे घटकद्रव्य, मात्रा, अनुपान व उपयोग लिहा.

a) हिंगुलेश्वर रस b) आनंदभैरव रस

Write ingredients, dosage, anupan and uses of following Kaipas

a) Hingulashwar rasa b) Anandbhairav rasa

03213 A

5. उपरसांची नावे लिहून गंधकाची पर्यायी नावे, प्रकार, गुण, ग्राह्याग्राह्यत्व, शोधन, मात्रा, अनुपान व उपयोग लिहा.
उपरासों के नाम लिखकर गंधक के पर्यायी नाम प्रकार, गुण, ग्राह्याग्राह्यत्व, शोधन, मात्रा, अनुपान व उपयोग लिखें।

Write names of Uparasa. Write synonyms, types, gunas, grahyagrahyatwa, shodhan, matra (dose), Anupan and uses of Gandhak.

6. रत्न परिभाषा, रत्नप्रकार, रत्न व ग्रह संबंध, रत्नांचे दोष लिहून हीरक स्वरूप, पर्यायीनावे, प्रकार, शोधन, मारण, उपयोग लिहा.

रत्न परिभाषा, रत्नप्रकार, रत्न व ग्रह संबंध. रत्नांचे दोष लिखून हीरक स्वरूप, पर्यायी नाम, प्रकार, शोधन, मारण, उपयोग लिखें।

Write paribhasha, ratnaprakar (types of ratnas), Ratna and graha relation (sambhandha), Write swaroopa, synonyms, type, Shodhan marana and uses of Heerak.

7. सुधावर्ग म्हणजे काय ? सुधावर्गातील द्रव्यांची नावे लिहून पुढील सुधावर्गीय द्रव्यांचे पर्याय, प्रकार शोधन, मारण व (सुधावर्गीय) आमयिक प्रयोग लिहा.

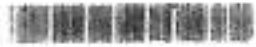
a) प्रवाल b) कपर्दिक

सुधावर्ग दाने क्या ? सुधावर्गीय द्रव्यांचे नाम लिखकर आगे दिए हुये सुधावर्गीय द्रव्यांचे पर्याय, प्रकार, शोधन, मारण व आमयिक प्रयोग लिखें।

a) Praval b) Kapardik

What is Sudhavarga ? Write names of Sudhavargiya dravyas. write synonymes, types, shodhan, maran and amayik prayog of following sudha dravyas.

a) Praval b) Kapardik

03232 B

**Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2017
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – II**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates full marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)
Short answer question (any five out of six) :
 - a) वेसवार कल्पना वर्णन करून उपयोग लिहा.
Describe Vesvar kalpana. Write its uses.
 - b) चूर्णाचे विविध प्रकार लिहा.
Write various types of Churna.
 - c) प्रमथ्या व्याख्या लिहून व मुस्तादी प्रमथ्या लिहा.
Write the definition of pramathya and Mustadi pramathya in short.
 - d) कल्क परिभाषा व विविध उपयोग लिहा.
Write definition of kalka and various uses of kalka.
 - e) लेप कल्पना -- प्रकार व प्रयोग निर्देश स्पष्ट करा.
Describe the type and prayog nirdesh for Lepa kalpana.
 - f) बह्मपात्रीद घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) युष शब्दाची व्याख्या व प्रकार लिहून 'मुद्गयुष' निर्माण विधी व उपयोग लिहा.

Write definition of yusha and its types. Describe method of preparation and uses of mudgayusha.

b) स्वरस निर्माणाच्या पद्धती व उपयोग लिहा.

Write preparation methods of Swarasa and uses of Swarasa.

c) क्वाथ म्हणजे काय ? क्वाथाच्या उपकल्पना लिहून लक्षारस निर्माण व उपयोग लिहा.

What is Kwatha ? Write different upkalpanas of Kwatha and write Laksharasa nirmana and its uses.

d) स्नेहपाक पटौभाषा लिहून घृतमूच्छनेचे वर्णन करा.

Define Snehapaka. Describe gruthamurchana.

e) वर्तिकल्पना प्रकार लिहून चंद्रोदयवर्ती घटकद्रव्ये, निर्माणविधी उपयोग लिहा.

Describe the type of Vartikalpana. Write ingredients of Chandrodaya varti, its preparation and uses.

f) गुग्गुल प्रकार लिहा. गुग्गुलाचे शोधन लिहून त्रिफला गुग्गुल घटकद्रव्ये, उपयोग लिहा.

Write the types of Guggul. Describe guggul shodhan and ingredients, uses of Triphala Guggul.

g) पथ्यकल्पनाची नावे व चिकित्सेतील महत्त्व लिहा.

Write names of Pathyakalpna and its importance in chikitsa.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer questions (any three out of four) :

a) खालील कल्याची घटकद्रव्ये निर्माण विधी, उपयोग लिहा :

i) गंधक मलहार

ii) गुडूची सत्व

iii) संजीवनी वटी.

Write ingredients, preparation method and uses :

i) Gandhak malhar

ii) Guduchi satva

iii) Sanjivani vati.

- b) हिम कल्पना सर्वस्व वर्णन करा. हिम कल्पना वालील भेद वर्णन करा.

Describe Hima kalpana in detail. Write difference in Hima and Fanta.

- c) नेत्र कल्पानी नाव लिहून नेत्र लक्षण सर्वस्व वर्णन करा.

Write the names of Netra kalpa and describe netra lakshana in detail.

- d) अवलेह प्रयोग काय ? अवलेह सिद्धी लक्षण लिहून चवनाप्रशावलेह पात्र, अनुपान, निर्माण विधी व उपयोग लिहा.

What is avaleha ? Write Avaleha siddhi lakshana and preparation, dose, anupana and uses of chavana prashaavaleha.

03234

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2017
CHARAK SAMHITA (Purvardha)

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहायकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) वेदना अधिष्ठान
Vedana adhistana.
- b) अस्थि व मज्जाक्षय लक्षणे
Asthi and Majjakshaya lakshane.
- c) शरीर वृद्धीकर भाव
Sharir vruddhikar bhava
- d) प्राकृत विकृत स्वर
Prakrut Vikrut swara
- e) राशिपुरुष
Rashipurusha
- f) राजस्यमाविषयक पूर्वरूपीय अरिष्ट.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) प्रज्ञापराध.

Pradhnyaparadha.

b) अनुमान लक्षण व ज्ञेय विषय.

Anumana lakshana and dnyeya vishaya.

c) साध्यासाध्यत्वानुसार व्याधी प्रकार.

Types of disease according to Sadhyasadhyatwa.

d) स्वप्न परिभाषा, प्रकार व परिणाम.

Swapna paribhasha, types and parinama.

e) रक्त प्रदोषज विकार व त्याची चिकित्सा.

Rakta pradoshaja vikara and its treatment.

f) रक्तपित्ताचे साध्यासाध्यत्व.

Sadhyasadhyatwa of Rakta pitta.

g) लवण रस गुण कर्म व अतिसेवनाचे परिणाम.

Lavana Rasa Guna Karma and Atisevana Parinama.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) सर्वदा सर्वभावानां सामान्यं वृद्धिकारणम् ।

-हासहेतुर्विशेषश्च प्रवृत्तिरुभयस्य तु ॥

सदर सूत्र सोदाहरण स्पष्ट करा.

Explain above sutra with example.

b) अष्टौ निन्दित सांगून अतिस्थूल व अतिकृश हेतु, लक्षण व चिकित्सा लिहा.

Write about Asthau nindita and write hetu, lakshana and chikitsa of Atisihula and Alikrusha.

c) ज्वराचे हेतु, पूर्वरूप, रूप, सम्प्राप्ती व चिकित्सा सूत्र लिहा.

Write Jwara Hetu, Poorvaroop, Roop, Samprapti and Chikitsa sutra.

d) दशविध आतुर परीक्षाचे सविस्तर वर्णन करा.

Write briefly Dashavidha Atur Pariksha.

03231 A

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer 2017

DRAVYAGUN VIGYAN – I

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)
Short answer question (any five out of six) :
 - a) स्निग्ध गुणांची दोषघ्नता व रोगघ्नता लिहा.
Write Doshghnata and Rogaghnata of 'Snigdha guna'.
 - b) औद्भिद द्रव्यांचे वर्गीकरण लिहा.
Write the classification of Audbhida dravyas.
 - c) 'स्तम्भन कर्म' सोदाहरण स्पष्ट करा.
Explain Stambhana karma with proper example.
 - d) रस व विपाक यातील भेद स्पष्ट करा.
Write difference between Rasa and Vipak.
 - e) द्रव्यांचे पांचभौतिकत्व स्पष्ट करा.
Explain Panchabhautikata of Dravya.
 - f) समान प्रत्ययारब्ध स्पष्ट करा.
Explain saman pratyayarabdha.

P.T.O.

03231 B

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer 2017
DRAVYAGUN VIGYAN – II

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

Short answer question (any five out of six) :

(5×3=15)

a) कंषील्लक द्रव्याचे प्रयोज्यांग लिहून शुद्धी लिहा.

Write useful parts and purification of Kampillak dravya.

b) धातकी द्रव्याचे स्वरूप, प्रयोज्यांग व प्रमुख कर्म लिहा.

Describe morphology, useful parts and main action of Dhataki.

c) पद्मक उपयुक्तांग व रोगघ्नता लिहा.

Write useful parts and rogaghnata of Padmak.

d) खालील द्रव्यांचे सामान्य स्वरूप व उपयुक्तांग लिहा :

- i) कुलत्थ
- ii) स्नुही
- iii) पद्मक

Explain Samanya swarup and useful parts of following dravyas :

- i) Kulatha
- ii) Snuhi
- iii) Padmaka.

e) कस्तूरी गुण, कर्म लिहा.

Explain guna, karma of Kasturi.

f) आहारयोगी थोडक्यात वर्णन करा.

Explain Ahara yogi in brief.

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

(6×5=30)

a) लांगली, महानिंब, वट या द्रव्यांचा उपयुक्तांगांचे वर्णन करा.

Write description of useful parts of Langli, Mahanimba and Vata dravya.

b) चित्रक या द्रव्याचे मिश्रक गण, रसपंचक आणि अग्निदीपन कर्म स्पष्ट करा.

Explain Mishrak gana, Rasapanchak and Agnideepan karma of Chitrak dravya.

c) लोध्र या द्रव्याचे बाह्य व आभ्यंतर कर्म लिहा.

Write Bahya and Abhyantar karma of Lodhra dravya.

d) खदिर या द्रव्याचे प्रमुख कर्म लिहून तीन आमयिक प्रयोग लिहा.

Write main karma of Khadir dravya and elaborate any three Amayika prayog of it.

e) बिभीतक या द्रव्याचे सामान्य स्वरूप, रसपंचक व प्रमुख कल्प लिहा.

Write general morphology, rasapanchak and main formulation of Bibhitak dravya.

f) अर्जुन द्रव्याचे चरकोक्त गण व उपयोग लिहा.

Write Charkokta Gana and uses of Arjuna dravya.

g) पर्पट या द्रव्याचा रस, वीर्य, विपाक, प्रमुख कर्म व प्रमुख कल्प लिहा.

Write Rasa, Veerya, Vipaka, main action and main formulations of Parpata dravya.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

Long answer question (any three out of four):

(3×15=45)

- a) आर्द्रक या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक, दोषघ्नता, रोगघ्नता इ. मुद्यांच्या आधारे संपूर्ण सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Aradrak' dravya with the points : gana, kula, scientific name, morphology, rasapanchaka, doshaghna, rogaghna etc.

- b) अन्नवह संस्थेवर कार्य करणाऱ्या पाच औषधांचे खालील मुद्यांनुसार वर्णन करा.

i) इंडिकेशन

ii) डोस

iii) कॉन्ट्रा इंडिकेशन

Write any 5 drugs acting on Gastrointestinal system with following points :

i) Indications

ii) Dose

iii) Contra indications.

- c) कपीकच्छू या द्रव्याचे कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक इ. मुद्यांचा आधारे वर्णन करून कपीकच्छू - वृष्य कर्म स्पष्ट करा.

Write kula, scientific name, morphology, rasapanchak of Kapikachchu dravya and elaborate Vrishya karma of Kapikachchu.

- d) खालील द्रव्यांची कर्मे स्पष्ट करा :

i) अशोक - कष्टार्तवहर

ii) बाकुची - कुष्ठघ्न कर्म

iii) बिल्व - ग्राही कर्म

Explain following action of dravya :

i) Ashoka – Kashtartavahara

ii) Bakuchi – Kushtaghna karma

iii) Bilwa – Grahi karma.

SECTION 1 - GENERAL

1.1. PURPOSE AND SCOPE

The purpose of this document is to provide a general overview of the project and its objectives. It is intended to serve as a reference for all project participants and to ensure that everyone is working towards the same goals. The scope of the project is defined by the following items:

- 1.1.1. Project Objectives
- 1.1.2. Project Scope
- 1.1.3. Project Deliverables
- 1.1.4. Project Constraints
- 1.1.5. Project Risks
- 1.1.6. Project Assumptions
- 1.1.7. Project Dependencies
- 1.1.8. Project Stakeholders
- 1.1.9. Project Communication
- 1.1.10. Project Reporting
- 1.1.11. Project Monitoring
- 1.1.12. Project Control
- 1.1.13. Project Closure

1.2. REFERENCES

1.2.1. Standards

1.2.2. Guidelines

1.2.3. Other References

1.3. DEFINITIONS

1.3.1. Terms

1.3.2. Abbreviations

1.3.3. Acronyms

1.4. APPROVALS

1.4.1. Project Manager

2.0. PROJECT ORGANIZATION

2.1. PROJECT TEAM

2.1.1. Roles and Responsibilities

2.1.2. Reporting Relationships

2.2. PROJECT CHARTER

2.2.1. Project Justification

2.2.2. Project Objectives

2.2.3. Project Scope

03232 A

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer 2017

RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – I

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)
Short answer question (**any five** out of six) :
 - a) रस औषधीचे महत्त्व लिहा.
Write importance of Rasaaushadhi.
 - b) परिभाषा लिहा – भावना व शोधन.
Write the definition-Bhavana and Shodhana.
 - c) साकृती सहित कच्छप यंत्र वर्णन करा.
Describe Kachchap yantra with diagram.
 - d) नाग धातुचे शोधन व मारण लिहा.
Write Shodhan and Marana of Naga Dhatu.
 - e) इच्छाभेदी रसचे घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.
Write ingredients and uses of Icchabhedi rasa.
 - f) ताम्र धातुचे दोष वर्णन करा.
Describe dosha of Tamra dhatu.

P.T.O.

- ७) अविना व शोभन
 ८) कम्पमंत्र आकृती
 ९) नामघातु व शोभन व मरण
 १०) इन्हा अर्थ रस सदा/उप-
 ११) तादा-शोभ

03232 A

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) धातुचे विविध प्रकार वर्णन करा.

Describe various types of Dhatu.

b) हस्ताळचे भेद, शोधन व मारण लिहा.

Describe types, shodhana and marana of Hartal.

c) रत्नाचे सामान्य शोधन लिहून माणिक्य रत्नाचे मारण प्रक्रिया वर्णन करा.

Write samanya shodhana of ratna and describe marana process of manikya ratna.

d) रसरत्न समुच्चयकारानुसार खल्वयंत्राचे भेद वर्णन करा.

According to Rasaratna samucchaya describe type of Kalwayantra.

e) गोस्तनी मुषा व वृत्ताक मुषा वर्णन करा.

Describe Gostani musha and Vritaka Musha.

f) चन्द्रप्रभावटीचे घटकद्रव्ये निर्माण विधि व उपयोग लिहा.

Write ingredient nirman vidhi and uses of Chandraprabhavati.

g) रसगती (पारद गती) सविस्तर लिहा.

Write in detail of Rasagati (Parad gati).

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) रसशाला अर्वाचीन व प्राचीन दृष्ट्या सविस्तर वर्णन करा.

Describe Rasashala according to ancient and modern in detail.

b) रत्नाची नावे लिहून-मूलतः रत्नाचे प्राप्तिस्थान, पर्यायी नावे, रासायनिक सूत्र, उत्पत्ती, भेद, शोधन, मारण व उपयोग सविस्तर वर्णन करा. मौलिक

Write name of Ratna's and describe Mautika (Pearl) occurrence, synonyms chemical composition, origin, type, shodhan, marana and uses in detail.

c) पारदाचे अठरा संस्काराचे नावे लिहून आठ संस्कार सविस्तर वर्णन करा.

Write down names of astadasha sanskara of Parada and describe in detail of Asta samskara of Parada.

d) महारसाची नावे लिहून, शिलाजतु, पर्याय, प्राप्तिस्थान प्रकार, ग्राह्य अग्राह्य, शोधन व उपयोग सविस्तर लिहा.

Write name of maharasa and write shilajatu, synonymous, occurrence type, Grahya Agrahya, shodhan and use in detail.

SP Sheti
 5/5
 5/5

03232 B

Second B.A.M.S. (2012), Examination Summer 2017
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – II

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)

Short answer questions (any five out of six) :

- a) मशी कल्पना उदाहरणासह वर्णन करा.
Describe Masi kalpana along with example.
- b) शतधीत घृत निर्माणविधि व उपयोग लिहा.
Write the manufacturing process and uses of Shatadhouta ghrita.
- c) अनुवासन बस्ति निर्माणविधि व उपयोग लिहा.
Write the method of preparation and uses of Anuvasana Basti.
- d) नस्याचे प्रकार लिहून प्रथमन नस्य वर्णन करा.
Write the types of Nasya and describe Pradhama nasya.
- e) यूष वर्णन करा.
Describe Yusha.
- f) स्नेहसिद्धि लक्षणे वर्णन करा.
Describe Snehasiddhi lakshana.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer questions (any six out of seven) :

- घृत मूर्च्छना वर्णन करा.
Describe Ghrita murchana.
- खालील उपकरणांची रचना व उपयोग थोडक्यात लिहा.
i) ग्रॅन्युलेटर ii) एज रनर.
Describe structure and uses of following instruments in brief
i) Granulator ii) Edge Runner.
- क्षार व क्षारसूत्र निर्माणविधि लिहा.
Write the method of preparation of Kshara and Kshara sutra.
- कवल, गंडूष व प्रतिसारण वर्णन करा.
Describe kavala, gandoosha and pratisarana.
- आयुर्वेदिक कल्पांच्या मानकीकरण संदर्भात थोडक्यात माहिती लिहा.
Write the information regarding standardization of Ayurvedic formulations in brief.
- नेत्रोपचारार्थ कल्पनांची नावे लिहून अंजन वर्णन करा.
Write the names of netra upachararth kalpana (ophthalmic preparations) and describe anjana.
- मान-व्याख्या, प्रकार व आवश्यकता वर्णन करा.
Define maana, write its types and importance.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer questions (any three out of four) :

- संधान-व्याख्या, प्रकार, सिद्धि लक्षणे लिहून कुमार्वासव या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.
Write the definition, types, siddhi lakshana of Sandhana and write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Kumaryasava.
- भैषज्य कल्पनेच्या क्रमिक विकास वर्णन करा.
Describe chronological development of Bhaishajya kalpana.
- औषध व प्रसाधने कायदा 1940 व अधिनियम 1945 संदर्भात माहिती लिहा.
Describe Drug and Cosmetics Act 1940 and Rules 1945.
- थोडक्यात वर्णन करा – i) क्वाथ कल्पना ii) अवलेह iii) लवण कल्पना.
Describe in brief – i) Kwatha kalpana ii) Avaleha iii) Lavana kalpana.

03233

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer 2017

AGADTANTRA, VYAVAHAR-AYURVED EVUM VIDHIVAIDYAK

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

Instructions : 1) Use **blue/black** ball point pen only.2) **Do not** write anything on the **blank** portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.3) **All** questions are **compulsory**.4) The number to the **right** indicates **full** marks.5) Draw diagrams **wherever** necessary.

6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापेकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

a) घोणस सर्पाची ओळख चिन्ह लिहा.

Write the identification mark of Russel viper.

b) भल्लातकाचे न्यायवैद्यकीय महत्व लिहा.

Write medicolegal importance of semicorpus anacardium.

c) विषदाता लक्षणे लिहा.

Write vishadata lakshana.

d) हुंदां बळी म्हणजे काय ?

What is meant by dowry death ?

e) प्राणाभिसर वैद्याचे लक्षण लिहा.

Write the signs of pranabhisar vaidya.

f) श्वासावरोधाच्या बाह्य व अर्भ्यंतर कारणांची नावे लिहा.

Enumerate the external and internal causes of Asphyxia.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

- अवयव प्रत्यारोपन कायदा १९९४ ची माहिती लिहा.
Write about Human Organ Transplantation Bill 1994.
- खरा वेडा व ढोंगी वेडा सामधील फरक लिहा.
Write difference between true and feigned insanity.
- वैद्यकीय पुरावा.
Medical evidence.
- कार्बन मोनॉक्साइड विषाक्ततेची लक्षणे लिहा.
Write the poisonous symptoms of carbon monoxide.
- आधुनिक शास्त्रानुसार सविष सर्पदंशाची चिकित्सा लिहा.
Write the treatment according to modern science for poisonous snake bite.
- पातळ विषाक्ततेची चिकित्सा लिहा.
Write the treatment for mercury poisoning.
- अपघर्षनाचे प्रकार वर्णन करा.
Explain the type of abrasion.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

- न्यायवैद्यकीय प्रयोगशालेची रचना व विभागीय कार्यपद्धती वर्णन करा.
Write the organization of forensic science laboratory and explain the function of each division.
- वय निश्चितीचे आधार लिहून, वयाचे न्यायवैद्यकीय महत्त्व लिहा.
Write the base for estimation of age and explain medicolegal importance of age.
- तंबाखूची तिव्र व चिरकारी विषाक्त लक्षणे लिहून त्याची चिकित्सा व न्यायवैद्यकीय महत्त्व लिहा.
Write the acute and chronic poisonous symptoms, treatment and medicolegal importance of tobacco.
- विषाचे शरीरात प्रविष्ट होण्याचे मार्ग, अवशोषण, उत्सर्जन व क्रिया सविस्तर लिहा.
Write the route of administration, absorption, excretion and action of poison in human.

03234

**Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer 2017
CHARAK SAMHITA – PURVARDHA**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions:**
- 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5x3=15)

Short answer question (any five out of six) :

a) इन्द्रियस्थानोक्त प्रकृति व विकृति प्रकार

Types of Prakruti and Vikruti described in Indriyasthana

b) व्यायाम परिभाषा व महत्त्व

Vyayam paribhasha and its importance

c) मनाचे कर्म लिहा

Write karma of mana

d) दोषांच्या त्रिविध गती लिहा

Write dosha's trividh gati

e) द्रव्य वर्गीकरण

Classification of Dravya

f) प्रमेहाचे साध्यासाध्यत्व.

Sadhya-Asadhyatva of Prameha.

P.T.O.

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) निद्रा प्रकार

Types of Nidra

b) दशप्राणायतन व ओज परिभाषा व प्रकार

Dashpranayatana and Oja's definition and types

c) लोक-पुरुष साम्य सिद्धान्त

Loka-purush-samya siddhanth

d) चतुर्विध स्नेह व त्यांचे गुण

Chaturvid Sneha and its qualities

e) सत्व परीक्षा

Satva Pariksha

f) संसर्जन क्रम लिहा

Write Sansarjan krama

g) वर्षा ऋतुचर्या लिहा.

Write Varsha Rutucharya.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) शोष व्याधीचे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail about Shosha vyadhi.

b) स्नेहाध्यायाचे वर्णन करून त्याचे चिकित्सातेचि उपयोगचे वर्णन करा.

Describe Snehadhyaya in detail and its use in chikitsa.

c) 'स्थौल्य कार्शो वरं कार्य्य समापकरणौ हितौ ।

यद्युथौ व्याधीरागच्छेत स्थूलमेवाति पडियम् ।

वरील सूत्राचे सविस्तर वर्णन करून, अष्टौनिंदित पुरुष वर्णन करा.

Explain above sutra and write down about 'Ashtaunindit purusha'.

d) अरिष्टांची व्याख्या लिहून हा विषय चरकसंहित कुठल्या स्थानात आला आहे, ते सांगून त्या स्थानाचे महत्त्व विशद करा.

Write down the definition of Arishta, in which sthana of charaksamhita this subject is described ? Write down importance of that sthana.

03231 A

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2016

DRAVYAGUN VIGYAN – I

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) वातज व्याधीत रसांचा सेवनक्रम लिहा.
Write Rāsa Sevan Krama in Vataj vyadhi.
- b) 'अष्टविध वीर्य' लिहा.
Write 'Astavidha Veerya'.
- c) 'गुरु गुणाची' व्याख्या व कर्म लिहा.
Write definition and Karma of 'Guru guna'.
- d) 'द्रव्य' प्राधान्याच्या कोणत्याही 3 युक्त्या लिहा.
Write any three yuktis of 'Dravya' Pradhanya.
- e) 'पंचतिक्त' या मिश्रक गणातील द्रव्य लिहून या गणाचे प्रमुख कर्म लिहा.
Write contents and pramukha karma of 'Panchtikta'.
- f) रसरतु संबंध स्पष्ट करा.
Explain Rasaritu Sambandha.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

- शाशंगधर संहितोक्त भैषज्य सेवन काल लिहा.
Write Bhaishajya Sevan Kala according to Sharangdhara Samhita.
- राजनिघंटुनुसार द्रव्यनामकरणाचे आधार लिहा.
Write Dravyanamkaran Adhara according to Rajnighantu.
- 'मेध्य' कर्म सोदाहरण स्पष्ट करा.
Explain 'Medhya' karma with example.
- 'दीपन' कर्म उदाहरणासह स्पष्ट करा.
Explain 'Deepan' karma with examples.
- चरकोक्त द्रव्यसंग्रह काल लिहा.
Write Dravya Sangraha Kala according to Charaka.
- 'Pharmacokinetics' व 'Pharmacodynamics' यांच्या व्याख्या स्पष्ट करा.
Define 'Pharmacokinetics' and 'Pharmacodynamics' of drug.
- 'वत्सनाभ' या द्रव्याचा शोधन विधी लिहा.
Write Shodhan Vidhi of 'Vatsanabha'.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

- कर्ता, काल, वर्गसंख्या, वैशिष्ट्ये या मुद्द्यांच्या आधारे 'भावप्रकाश निघंटू' चे सविस्तर वर्णन करा.
Write in detail about 'Bhavprakash Nighantu' according to following points.
Karta, Kala, Vargasanakhya and Vaisheestye.
- 'विपाक सिद्धान्त' सविस्तर वर्णन करा.
Explain in detail 'Vipaka Siddhanta'.
- उत्पत्ती, लक्षण, गुण, कर्म, अतियोग व रसकर्मापवाद या मुद्द्यांच्या आधारे मधुर रस स्पष्ट करा.
Utpatti, Lakshan, Guna, Karma, Atiyoga and Rasakarmapvad according to these points. Write in detail about Madhur Rasa given below.
- आधुनिक शास्त्रानुसार 'Routes of Drug Administration' सविस्तर वर्णन करा.
Write in detail about 'Routes of Drug Administration' according to modern sciences.

03231 B

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2016
DRAVYAGUN VIGYAN – II

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) (5×3=15)
Short answer question (any five out of six) :
- a) आरग्वध संग्रहविधी लिहा.
Write sangrahavidhi of Aragwadha.
 - b) 'ज्वरघ्न कर्म' करणाऱ्या ३ द्रव्याची लॅटीन नावे लिहा.
Write latin names of three 'Jwaraghna Karma' dravya.
 - c) 'गोकशुर' या द्रव्याचे ३ पर्याय अर्था सहित लिहा.
Write 3 paryay of Gokshur with meaning.
 - d) 'कुचला' या द्रव्याचा शोधन विधी लिहा.
Write shodhana vidhi of 'Kuchala'.
 - e) 'अस्थिशृङ्खला' या द्रव्याचे लॅटीन नांव, कुटुंबी व प्रमुख कर्म लिहा.
Write latin name, family and pramukha karma of 'Asthishrunkhala'.
 - f) 'गंभारी फलाचा' रस, वीर्य, विपाक लिहा.
Write rasa, veerya, vipaka of 'Gambhari Phala'.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

Short answer question (any six out of seven):

(6×5=30)

- a) पिपळी या द्रव्याचे प्रकार वर्णन करून प्रमुख कर्म स्पष्ट करा.
Write types of Pippali and explain its pramukh karma.
- b) भल्लातकाचे रसायन कर्म स्पष्ट करा.
Explain Rasayan karma of Bhallataka.
- c) शाल्मली, शल्लकी, कुमारी, शाल व सरल यांच्या निर्यासाची नावे लिहा.
Write names of Niryas of following dravya's – Shalmali, Shallaki, Kumari, Shal and Saral.
- d) 'पुनर्नवा' या द्रव्याचे प्रकार वर्णन करून शोथघ्न कर्म स्पष्ट करा.
Write types of 'Punarnava' and explain its Shothghna karma.
- e) 'गुंजा' या द्रव्याचे प्रकार, लॅटीन नांव, प्रयोज्यांग व प्रमुख कर्म लिहा.
Write types, latin name, prayujya anga and pramukh karma of 'Gunja'.
- f) 'अश्वगंधा' व 'शतावरी' या द्रव्याचे शुक्रधातु वरील कर्म स्पष्ट करा.
Explain karma of 'Ashwagandha' and 'Shatavari' on shukra dhatu.
- g) केशर, कर्पूर, उशीर, कमल व वचा यांचे उत्पत्तीस्थान लिहा.
Write Utapatti sthana of Keshar, Karpooora, Ushira, Kamal and Vacha.

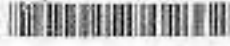
SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four):

- a) गण, कुल, पर्याय, लॅटीन नांव, स्वरूप, दोषघ्नता, रोगघ्नता, गुणकर्म, आमयिक प्रयोग, मात्रा व कल्प या मुद्द्यांच्या आधारे 'गुडूचि' या द्रव्याचे सविस्तर वर्णन करा.
Write in detail about 'Guduchi' with respect to Gana, Kula, Paryaya, Latin name, Swaroopa, Doshaghna, Rogghnata, Gunakarma, Amayik Prayoga, Matra and Kalpa.
- b) गण, कुल, पर्याय, लॅटीन नांव, स्वरूप, दोषघ्नता, रोगघ्नता, गुणकर्म, आमयिक प्रयोग, मात्रा व कल्प या मुद्द्यांच्या आधारे 'हरितकी' या द्रव्याचे सविस्तर वर्णन करा.
Write in detail about 'Haritaki' with respect to 'gana, kula, paryaya, latin name, swaroopa, doshaghna, rogghnata, gunakarm, amayik prayoga, matra and kalpa.
- c) वर्णन करा :
i) कस्तुरी ii) शाक वर्ग iii) मृगशृंग
Explain :
i) Kasturi ii) Shaka varga iii) Mrigasringa
- d) खालील द्रव्यांचे पर्याय अर्था सहित लिहा.
i) आमलकी ii) गुग्गुळ iii) मरीच iv) वासा v) मंजिष्ठा
Write paryaya (synonyms) of following dravya's with their meaning.
i) Amalki ii) Guggulu iii) Maricha iv) Vasa v) Manjistha

03232 A

**Second B.A.M.S. 2012 Examination, Winter 2016
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – I**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question Paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)
Short answer question (any five out of six) :
- a) पंचामृत पर्पटीची घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.
Write ingredients and uses of Panchamrita parpati.
 - b) डमरू यंत्राचे आकृतीसह वर्णन व उपयोग लिहा.
Describe Damaruyentra with diagram and uses.
 - c) रत्न व उपरत्नांची नावे लिहा.
Write names of Ratnas and Uparatnas.
 - d) मित्रपंचक परिभाषा व महत्त्व लिहा.
Write paribhasha and importance of mitrapanchak.
 - e) त्रिभुवनकीर्ती रसाची घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.
Write ingredients and uses of Tribhuvanakeerti Rasa.
 - f) अभ्रकाचे प्रकार लिहा.
Write types of Abhraka.

P.T.O.

B. उमरुयेन वर्णन/आ/उप.

C. राज व असत्तांनी नाके.

E. मि. की. चंद्रकले/उप.

F. उद्धरणचे प्रकार.

03232 A

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

(10)

Short answer question (any six out of seven) :

- आरोग्यवर्धिनी गुटीकेची घटकद्रव्ये, निर्माणविधी, गुणधर्म व उपयोग लिहा.
Write ingredients, nirmanavidhi, properties and uses of Arogyavardhini Gutika.
- ग्रह व रत्न संबंध व रत्नदोष लिहा.
Write Graha and Ratna relation (sambandha) and Ratnadosha.
- शिलाजित्वे सविस्तर वर्णन करा.
Describe Shilajit in detail.
- विषाची परिभाषा, वर्गीकरण व विषशोधनाचे महत्व लिहा.
Write paribhasha, classification of Visha and importance of Vishashodhana.
- हरतालचे पर्याय, प्रकार व शोधन लिहा.
Write synonyms, types and shodhana of Haratala.
- मुषा निरुक्ति व प्रकार लिहून वज्रमुषा आकृतीसह वर्णन करा.
Write nirukti and types of Musha and describe Vajramusha with diagram.
- ताम्रचे विशेष शोधन व मारण विधी लिहा.
Write Vishesh Shodhan and Maranavidhi of Tamra.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

- पारद अष्टसंस्काराचे सविस्तर वर्णन करा. ✓
Write Ashtasamskara of parada in detail.
- महारासांनी नावे लिहून माक्षिकाचे पर्याय, प्रकार, शोधन, मारण व उपयोग लिहा.
Write the names of Maharasa and write synonyms, types, shodhan, marana and uses of Makshika.
- खल्वीरस कल्प निर्माणातील भावना संस्काराचे महत्व लिहून आनंदभैरव रस व हिंगुलेश्वर रसाची घटकद्रव्ये, मात्रा, अनुपान व उपयोग लिहा.
Write importance of Bhavana Sanskar in Khalvirasakalpa Nirman and write ingredients, matra, anupan and uses of Anandabhairava rasa and Hinguleswara rasa.
- पुटाची व्याख्या, प्रकार, महत्व लिहून गजपुट व वालुका पुटाचे आकृतीसह वर्णन करा.
Write definition, types, importance of puta and describe Gajaputa and Valuka Varaha puta with diagram in detail.

Replace the word

03232 B

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2016
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – II

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3 =15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) वासापुटपाक वर्णन करा.
Describe Vasaputpaka.
- b) आयुर्वेदीय औषधांच्या विविध कल्पांचा सवीर्यतावधी लिहा.
Write Saviryatavadihi of various dosage forms of Ayurvedic medicine.
- c) षडंगपानीय घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.
Write ingredients and uses of Shadangpaniya.
- d) सर्जरस मलहर निर्माणविधी लिहा.
Write method of preparation of Sarjarasa Malhar.
- e) नेत्रतर्पण विधीचे सविस्तर वर्णन करा.
Describe method of application of Netratarpan.
- f) गुडूची सत्व निर्माण व उपयोग लिहा.
Write the method of preparation and uses of Guduchi satwa.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5 = 30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) स्नेहपाकविधी लिहून त्रिफला घृताचा निर्माणविधी वर्णन करा.

Write Snehapakvidhi and describe method of preparation of Triphala ghrutha.

b) क्षार निर्माण विधी लिहून क्षाराचे प्रकार लिहा. ✓

Write preparation method and types of Kshara.

c) सौवीरक व कांजीक कल्पनेचे निर्माणविधी व उपयोग लिहा.

Write preparation method and uses of Sauviraka and Kanjika Kalpana.

d) चूर्णकल्पना म्हणजे काय ? चूर्णकल्पनाचे विविध प्रकार लिहा. ✓

Define Churnakalpana. Write different types of Churnakalpana.

e) औषधी व सौंदर्य प्रसाधन अधिनियम, 1940 व नियम, 1945 चे महत्त्व लिहा.

Write the importance of Drug and Cosmetic Act, 1940 and Rules, 1945.

f) क्वाथ कल्पनेचा उपकल्पनांची नावे लिहा. अर्जुन क्षीरपाकाचे वर्णन करा.

Write names of upkalpanas of Quath kalpana. Describe Arjun Kshirpaka.

g) खालील कल्पांचे घटकद्रव्य, मात्रा व उपयोग लिहा :

i) दशांगलेप

ii) पंचकोल्फांट

iii) धान्यक हिम.

Write ingredients, therapeutic dose and uses of following Kalpas :

i) Dashangalepa

ii) Panchkolphanta

iii) Dhanyak Hima.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15 = 45)

Long answer question (any three out of four) :

a) पंचविध कषाय कल्पना कोणत्या ? क्वाथ व फांट कल्पनेचे सविस्तर वर्णन करा.

Name the Panchvidha Kashaya Kalpanas. Describe Quath and Phanta Kalpana in details.

b) अवलेह कल्पनेची व्याख्या लिहा. अवलेह कल्पनेचे सिद्धी लक्षणे लिहा. च्यवनप्राशावलेह कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधी, आमायिक प्रयोगमात्रा व उपयोग लिहा.

Define Avaleha. Write Avaleha Siddhi Lakshanas. Describe in detail the contents, method of preparation, therapeutic dose and uses of Chyavanprashavaleha.

- c) संधान म्हणजे काय ? संधान सिद्धी लक्षणे व संधान भेद लिहा. द्राक्षारिष्ट व दशमूलारिष्ट घटक द्रव्ये, मात्रा व उपयोग लिहा.

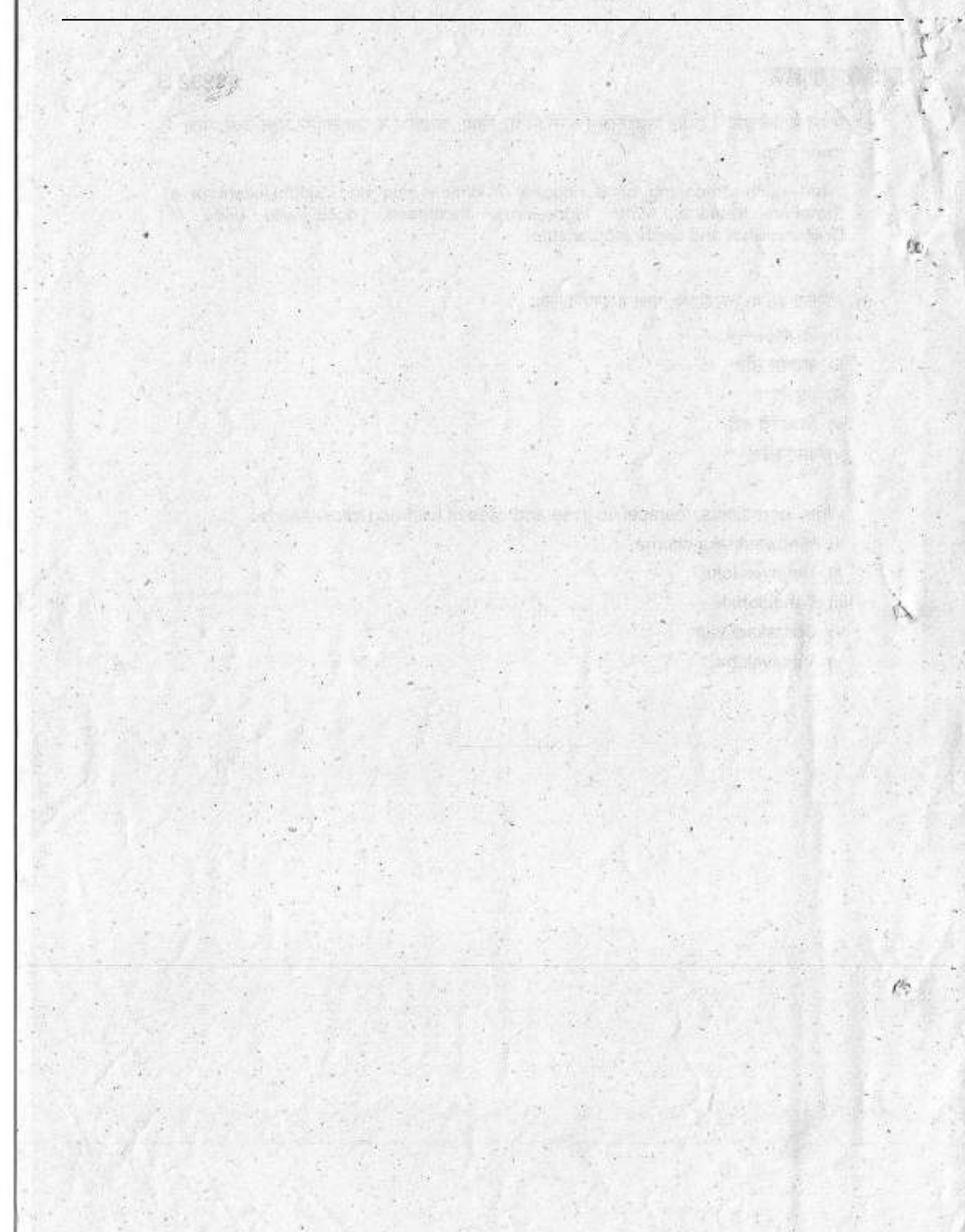
What is the meaning of Sandhana ? Write types and Siddhi lakshana of Sandhan Kalpana. Write ingredients, therapeutic dose and uses of Draksharishta and Dashamoolarishta.

- d) खालील कल्पांचे घटकद्रव्य, मात्रा व उपयोग लिहा :

- i) हिंवाष्टक चूर्ण
- ii) नवायस लोह
- iii) तंडुलोदक
- iv) चित्रकादी वटी
- v) वासावलेह.

Write ingredients, therapeutic dose and uses of following formulations :

- i) Hingwashtaka churna
- ii) Navayas loha
- iii) Tandulodak
- iv) Chitrakadi vati
- v) Vasavaleha.

03233

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2016
AGADTANTRA, VYAVAHAR-AYURVED EVUM VIDHIVAIDYAK

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

Instructions : 1) Use **blue/black** ball point pen **only**.

2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.

3) **All** questions are **compulsory**.

4) The number to the **right** indicates **full marks**.

5) Draw diagrams **wherever** necessary.

6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer questions (any five out of six) :

a) विषव्याख्या.

Definition of visha.

b) आधुनिक शास्त्रानुसार दग्ध व्रणाचे प्रकार. ✓

Types of burns as per Modern Science.

c) मृत्यूकालिक अभिसाध.

Dying deposition.

d) स्थावरविषाचे अधिष्ठान. ✓

Sthavar visha adhisthan.

e) प्रतिविष प्रकार.

Types of antidotes.

f) समन्स.

Summons.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer questions (any six out of seven) :

a) गुंजा विषाची लक्षणे.

Signs and symptoms of Gunja visha.

b) वैद्याची साक्ष.

Witness of a Doctor.

c) ग्राहक संरक्षण कायदा 1986 थोडक्यात लिहा.

Write in short Consumer Protection Act 1986.

d) मृत्यूचे प्रकार.

Types of death.

e) आयुर्वेदानुसार सविष सर्पांचे प्रकार थोडक्यात लिहा.

Write in short types of poisonous snakes according to Ayurved.

f) श्वासावरोधजन्य मृत्यूचे न्यायवैद्यकीय महत्व.

Medicolegal importance of Asphyxial deaths.

g) शवपरीक्षणाचे उद्देश.

Aims of postmortem examination.

B1

(6×5=30)

a) विषाच्या लक्षणे

b) आयुर्निक - द्रव्ये सणाचे प्रकार

c) Dying deposition

d) श्वासर विषाचे अर्थलक्षण

e) Types of antidote

f) Summons.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer questions (any three out of four) :

a) कुचला विषाची मारकमात्रा, मारक काळ, विषलक्षणे, चिकित्सा व शवपरीक्षण सविस्तर लिहा.

Write in detail fatal dose, fatal period, signs and symptoms, treatment and postmortem findings of Kuchala visha.

b) बेलात्काराची व्याख्या लिहून आरोपीचे वैद्यकीय परीक्षण सविस्तर लिहा.

Write the definition of rape and describe in detail medical examination of rape accused.

c) विष प्रभाव बदलण्याची कारणे सविस्तर लिहा.

Write in detail causes modifying the action of poison / Visha Prabhava.

d) Pre Natal Diagnostic Testing Act सविस्तर लिहा.

Write in detail Pre Natal Diagnostic Testing Act.

03234

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2016

CHARAK SAMHITA (Purvardha)

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - A

(45 Marks)

1. लघुचरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) त्रिविध रोगमार्ग.
Trividha Roga marga.
- b) आप च वायु महाभूतात्मक शरीर भाव.
Aapa and Vayu Mahaabhutatmaka sharir bhav.
- c) छाया विषयक आर्य लक्षण. ✓
Chhaya vishayak arista lakshan.
- d) गर्भोपघातक भाव. ✓
Garbhopghatkar bhav.
- e) प्राकृत व विकृत वर्ण लिहा.
Write prakrut and vikrut varna.
- f) जीवात्म्याचे लक्षण.
Jivatmyache lakshan.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) ओजोत्पत्ती व ओजक्षयाची कारणे व लक्षणे लिहा.

Write Karanas and Lakshanas of Ojottpatti and Ojakshaya.

b) मन विषय व कर्म.

Mana vishay and karma.

c) छायाविषयक अरिष्ट.

Chhayavishayak arishta.

d) दिवास्वाप योग्य, अयोग्य व्यक्ति.

Divaswap Yogya, Ayogya Vyakti.

e) प्राणवह स्रोतस दुष्टी, हेतु व लक्षणे.

Dushti, hetu and Lakshana of Pranavaha strotas.

f) स्वभावोपरम वाद.

Swabhavoparam vada.

g) मल, मूत्र वेगधारण लक्षणे व चिकित्सा.

Lakshana and Chikitsa of Mala, Mutra vegadharan.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) विरुद्ध द्रव्य परिभाषा लिहून विरुद्धान्नाचे प्रकार सोदाहरण लिहा.

Write definition of Viruddha dravya and write types of Viruddha Anna with example.

b) स्नेह प्रकार, गुण, अनुपान मात्रा व स्नेहन योग्य, अयोग्य व्यक्ति लिहा.

Write types, Guna, Anupan Matra of Sneha and Snehan Yogya and Ayogya person.

c) "हिताशी स्यान्मिताशी स्वात्कालभोजी जितेन्द्रियः" सूत्र स्पष्ट करून विषमाशन व क्षयजन्य राजयक्ष्माचे हेतु, सम्प्राप्ती व लक्षण लिहा.

Explain above sutra and write Hetu, Samprapti and Lakshan of Vishamashan and Kshayjanya Rajayakshma.

d) अष्टविध आहार विधिविशेषायतन लिहा.

Write Astavidha Ahara Vidhivisheshayatan.

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016
SWASTHAVRITTA – I

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

Instructions : 1) Use blue/black ball point pen only.

2) Do not write anything on the blank portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.

3) All questions are compulsory.

4) The number to the right indicates full marks.

5) Draw diagrams wherever necessary.

6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहायकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

a) रोगोद्भवकाल वर्णन करा.

Describe about Incubation period.

b) स्वास्थ्य रक्षणात सदवृत्ताचे महत्त्व वर्णन करा.

Explain the importance of sadvritta for maintenance of health.

c) नस्य व धूमपानाचे फायदे सांगा.

Write benefits of nasya and dhoompana.

d) अन्न परिरक्षण पद्धती सांगा.

Explain methods of food preservation.

e) मलेरिया प्रतिबंधक उपाय सांगा.

Describe preventive measures for malaria disease.

f) पाणी मृदु करण्याच्या पद्धती सांगा.

Describe methods for removing hardness of water.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short-answer question (any six out of seven) :

a) व्याधींचा प्रत्यक्ष संक्रमण मार्ग वर्णन करा.

Explain direct transmission modes of diseases.

b) सक्रीय व निष्क्रिय व्याधिक्षमत्वातील फरक सांगा.

Distinguish between active immunity and passive immunity.

c) जल शुद्धिकरण केंद्रातील जलद निस्संदक स्वच्छकरण्याचा विधी वर्णन करा.

Describe the method of washing of rapid sand filter in a water purification plant.

d) आदान काळ व विसर्ग काळातील फरक सांगा.

Distinguish between adan kala and visarg kala.

e) कुप्रसंगज व्याधींची नावे सांगून फिरण व्याधि हेतु व लक्षणे सांगा.

Write the names of Kuprasangaja vyadhis and describe causative agent and symptoms of syphilis.

f) शवविनाशाच्या विविध पद्धती सांगून कोणतीही एक पद्धती गुण दोषा सह वर्णन करा.

Name the different methods of dead body disposal and describe merits and demerits of any one method in detail.

g) स्वास्थ्यनाशक व्यवसाय म्हणजे काय ते सांगून कत्तलखान्याचे वर्णन करा.

What are offensive trades ? Describe a slaughter house.

SECTION – B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) वर्षा ऋतुचर्या वर्णन करा.

Describe varsha ritucharya.

b) 'एडस' व्याधीचा हेतु संक्रामक मार्ग लक्षणे, प्रतिबंधात्मक व नियंत्रणात्मक उपाय वर्णन करा.

Describe causative agent, modes of transmission, symptoms and control methods and prevention of AIDs.

c) आहाराचे मूल घटक सांगून प्रथिन, स्नेह व कर्बोदकांचे वर्णन करा.

Write the names of proximal principal and describe protein, fats and carbohydrate.

d) वायु चे महत्त्व सांगून संगठन व प्रविजन (प्रकार) पद्धतीचे वर्णन करा.

Write the importance of vayu and its composition. Describe types of ventilation.

03221 B

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016
SWASTHAVRITTA – II

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

a) युनिसेफची कार्ये लिहा.

Write down functions of UNICEF.

b) राष्ट्रीय लसीकरण कार्यक्रमांतर्गत समाविष्ट लसींची मात्रा, देण्याच्या वेळा सांगा.

Write National immunization schedule with dose and time.

c) जिल्हा आरोग्य प्रशासनाचे विभाग लिहा.

Write the departments of District Health Administration.

d) कुटुंब कल्याण कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट लिहा.

Write the aims and objectives of Family Welfare Programme.

e) मृत्तिका चिकित्सा-कृति व उपयोग लिहा.

Write down method of mud application and indications of Mud therapy.

f) सर्वांगासन कृति व परिणाम लिहा.

Write procedure and Indication of Sarvangasan.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) हठयोगानुसार योग सिद्धिकर व योग असिद्धिकर भाव लिहा.

Write the Yoga Siddhikar and Yoga Asiddhikara Bhavas according to Hathayog.

b) जागतिक आरोग्य संघटनेची कार्ये वर्णन करा.

Write the functions of World Health Organization.

c) प्रसूतिपूर्व तपासणी व सल्ला या विषयी लिहा.

Write about the advice and investigations in antenatal care.

d) तांबी बसविण्याची योग्य अयोग्यता लिहा.

Write indications and contraindication of Copper T.

e) प्राथमिक आरोग्य सेवेचे (PHC) चे घटक लिहा.

Write elements/components of Primary Health Care.

f) मृत्युदर कमी होण्याची शास्त्रीय कारणे लिहा.

Write scientific causes of decline in death rate.

g) निसर्गोपचारानुसार आहार लिहा.

Write Diet mentioned in Naturopathy.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) परिवार कल्याण कार्यक्रम लिहा आणि अतिजोखमेच्या माता व त्यासाठी प्रतिबंधात्मक उपाय लिहा.

Write Family Welfare Programme and also write high risk mothers and their preventive measures.

b) षट्शुद्धिक्रियांची नावे लिहून प्रकार सांगा. कोणत्याही २ क्रिया विस्तृतपणे लिहा.

Mention the names and types of 6 Shuddhikriyas. Write any two Kriyas in brief.

c) आरोग्य सांख्यिकीची व्याख्या लिहून त्याकरीता माहितीचे संकलन, डेटा मांडणीच्या पद्धती व उपयुक्तता याबद्दल लिहा. Write definition of health statistics and also write its methods, collection and presentation of data, benefits and application of health statistics.

d) विविध राष्ट्रीय आरोग्य कार्यक्रम लिहा आणि क्षयरोगासाठी असलेल्या आर.एन.टी.सी.पी. (रिवाइस्ड नॅशनल ट्यूबरकुलोसिस प्रोग्रॅम) बद्दल माहिती लिहा.

Write various National Health Programmes and also write information about Revised National Tuberculosis Programme in detail.

03222A

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016
DRAVYAGUN VIGYAN - I

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

a) द्रव्याचे योनिभेदाने वर्गीकरण लिहा. ✓

Write classification of dravya according to yonibhed.

b) "पंचपल्लव" षट्क द्रव्ये, गुणकर्म व उपयोग लिहा. ✓

Write ingredients, gunakarma and uses of Panchapallava.

c) प्रशस्त भेषज वर्णन करा. ✓

Write Prashasta Bhesaja.

d) रसांचा औषधीप्रयोगक्रम सकारण लिहा.

Write Aushadhiprayogakrama of Rasa along with reasons.

e) चरकोक्त शोथहर महाकषयातील द्रव्य लिहून त्याचे कार्य स्पष्ट करा.

Write the name of dravyas in Charakokta shothahara mahakashaya and explain the action of shothahara mahakashaya.

f) रस व विपाकातील फरक स्पष्ट करा. ✓

Explain difference between Rasa and Vipaka.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा)

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) ग्राही व स्तम्भनातील फरक सोदाहरण स्पष्ट करा.

Explain difference between Grahi and Sthambhana along with examples.

b) धन्वन्तरीनिघण्टुचा कर्ता, काल, वर्ग संख्या आणि वैशिष्ट्ये लिहा.

Write brief on author, time, varga sankhya and salient features of Dhanvantari Nighantu.

c) "विपाक कर्मनिष्ठया" स्पष्ट करून त्रिविध विपाकाचे दोष, धातु, मलावरील कार्य लिहा.

Explain meaning of "Vipak Karmanishthaya" and define Trividha vipak action on Dosha, Dhātu and Malas.

d) अग्र्यौषध वर्ग उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Explain Agryoushadha Varga with example.

e) राजनिघण्टु मतानुसार द्रव्याच्या नामकरणाचे हेतू स्पष्ट करा.

Write the parameters of dravyas according to Rajanighantu.

f) "अष्टविधवीर्य" वर्णन करा.

Describe Ashtavidhaveerya.

g) संस्कार व युक्ति या गुणाचे चिकित्सेतील महत्त्व स्पष्ट करा.

Explain the importance of sanskar and yukti guna in chikitsa.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) भैषज्यसेवनकालाचे चिकित्सेतील महत्त्व सांगून विविध आचार्यमतानुसार भैषज्यकालाचे सविस्तर वर्णन करा.

Write the importance of Bhaishajyasevankala in chikitsa and describe the bhaishajyakala according to Acharyas.

b) "वीर्य" शब्दाची निरुक्ति, लक्षण, स्वरूप, वीर्यसंख्या, वीर्यसंख्येविषयी मतमतांतरे, विशिष्ट कर्म, वीर्योपलब्धि हेतू, या मुद्द्यांच्या आधारे वीर्याचे सविस्तर वर्णन करा.

Write in details about "Veerya" with the help of "Veerya nirukti, Lakshan, Swarupa, Veerya Sankhya, Veeryasankhyavada, Vishishtakarma and Veeryaupalabhi hetu.

c) उत्पत्ति, लक्षण, गुणकर्म, अतियोग, रसकर्मापवाद आणि स्कंध या मुद्रांच्या आधारे अम्ल रसाचे वर्णन करा.

Write in details about Amiarasa with the help of Utpatti, Lakshana, Gunakarma, Atiyoga, Rasakarmapavada and Skandha.

d) खालील कर्म उदाहरणासह स्पष्ट करा.

- i) चरकोक्त लेखनीय गण
- ii) अनुलोमन कर्म
- iii) केश्य कर्म
- iv) विकासी कर्म.

Explain the following Karmas with examples.

- i) Charakokta Lekhaniya Gana
 - ii) Anulomana Karma
 - iii) Keshya Karma
 - iv) Vikasi Karma.
-

1. The first part of the report is devoted to a general survey of the situation in the country.

2. The second part of the report is devoted to a detailed analysis of the economic situation in the country.

3. The third part of the report is devoted to a detailed analysis of the social situation in the country.

4. The fourth part of the report is devoted to a detailed analysis of the cultural situation in the country.

5. The fifth part of the report is devoted to a detailed analysis of the political situation in the country.

6. The sixth part of the report is devoted to a detailed analysis of the international situation in the country.

7. The seventh part of the report is devoted to a detailed analysis of the future prospects of the country.

8. The eighth part of the report is devoted to a detailed analysis of the role of the country in the world.

9. The ninth part of the report is devoted to a detailed analysis of the role of the country in the region.

10. The tenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the role of the country in the world.

11. The eleventh part of the report is devoted to a detailed analysis of the role of the country in the world.

12. The twelfth part of the report is devoted to a detailed analysis of the role of the country in the world.

03222 B

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016
DRAVYAGUN VIGYAN – II

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3 = 15)

Short answer question (any five out of six) :

a) 'अश्वगोल' द्रव्याचे अन्नवह स्रोतसावरील कार्य लिहा.

Write the karma of 'Ashwagol dravya' on digestive system.

b) अतिविषा द्रव्याचे तीन संस्कृत नावे, प्रमुख कर्म व प्रयोज्यअंग लिहा.

Write three Sanskrit names, main action and useful part of Ativisha dravya.

c) भल्लातकाची मात्रा, विषाक्तता, सेवनास अयोग्य व्यक्ती लिहा.

Write dose, toxicity and contraindicated persons for consuming Bhallataka.

d) शाल्मली उपयुक्त अंग लिहून प्रमुख कर्म लिहा.

Write useful parts and main action of 'Shalmali'.

e) गुडूचीचे लॅटिन नाव, गुणकर्म, दोषघ्नता लिहा.

Write Latin name, gunkarma and doshagnata of Guduchi.

f) कोणतेही तीन कृमिघ्न द्रव्य लिहून त्याचे उपयुक्त अंग व मात्रा लिहा.

Write any three Krimighna dravya, its useful part and dose.

P.T.O.

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) शतावरीचे स्वरूप लिहून प्रमुख कर्म लिहा.

Write swarup and main action of Shatavari.

b) गोकशुर या द्रव्याचे लॅटिन नाव, प्रकार लिहून शोथ व्याधीवरील कार्य स्पष्ट करा.

Write Latin name, types of Gokshur and explain its action on Shoth vyadhi.

c) हृदयरोगात उपयोगी तीन द्रव्याची नावे लिहून कार्यकारण मिमांसा लिहा.

Write three drugs useful in heart disease and its Karyakaran Mimansa.

d) हरीतकीचा चरकोक्त गण, रसपंचक सांगून ऋतुहरीतकी वर्णन करा.

Write Charakokta Gana, Raspanchak of Haritaki and explain Rutuharitaki.

e) 'निंब' या वनस्पतीचे रस, वीर्य, विपाक, रासायनिक संघटन लिहून बाह्यकर्म व कल्प लिहा.

Write ras, virya, vipak, rasayanik saghatan, external uses and kalpa of 'Nimba'.

f) जातीफल या द्रव्याचे उपयुक्त अंग व रोगघ्नता लिहा.

Describe useful parts and rogaghnata of Jatiphal.

g) पुनर्नवा स्वरूप व रासायनिक संघटन लिहा.

Write swarup and chemical composition of Punamava.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) द्रव्यगुण सिद्धान्ताच्या आधारे 'विडंग' ह्या द्रव्याचे विस्तृत विवेचन करा.

Write in detail description of drug 'Vidanga' with the help of Dravyagun Siddhant.

b) 'अर्श' व्याधीत उपयोगी कोणत्याही तीन द्रव्य लिहून एकाचे सविस्तर वर्णन करा.

Write any three drugs used in piles (Arsh) and explain one drug in detail.

c) 'आमलकी' या द्रव्याचे गण-कुल, परिचय, मुख्य पर्याय, स्वरूप, गुण, दोषघ्नता, रोगघ्नता, मात्रा व कल्प वर्णन करा.

Write gana, kula, parichaya, main synonyms, swarup, guna, doshaghnata, rogaghnata, dose and kalpa of 'Amalaki'.

d) ट्युबरकुलोसिस मध्ये उपयोगी आधुनिक कोणत्याही तीन औषधी द्रव्याचे वर्णन करा.

Explain any three modern medicine drugs useful in tuberculosis.

03223 A

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016**RASSHAstra EVUM BHAISHAJKALPANA – I**

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)**1. लघुत्तरी प्रश्न (सहायेकी कोणतेही पाच) :**

Short answer question (any five out of six) :

(5×3=15)

- a) रसपर्वटी निर्माण विधी लिहा.
Write preparation process of Rasa-Parpati.
- b) गैरीक शोधन लिहा. ✓
Write Gairik Shodhana.
- c) 'अंजन' प्रकार लिहा.
Write types of Anjana.
- d) जयपाल शोधन लिहा.
Write Jaipala Shodhana.
- e) रत्नदोष लिहा.
Write Ratna doshas.
- f) कोष्ठीकांचे प्रकार लिहून उपयोग लिहा.
Write types of Koshtika and its uses.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven)

(6×5=30)

- शिलाजिताचे प्रकार व उपयोग लिहा.
Write types and uses of Shilajita.
- पारद ग्राह्याग्राह्यत्व लिहा.
Write Grahyagrahyatva of Parada.
- ताम्र सामान्य शोधन लिहून उपयोग लिहा.
Write Tamra Samanya Shodhana and its uses.
- हिंगुळ शोधन लिहून उपयोग लिहा.
Write Shodhana and uses of Hingula.
- प्रवाल पिष्टी निर्माण व उपयोग लिहा.
Write preparation and uses of Prawala pishti.
- पाताल यंत्र साकृती वर्णन करून उपयोग लिहा.
Describe patala yantra with diagram and write its uses.
- कज्जली निर्माण विधी लिहून उपयोग लिहा.
Write preparation method and uses of Kajjali.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

Long answer question (any three out of four) :

(3×15=45)

- उपरसद्रव्यांची नावे लिहून हरतालचे पर्यायी नावे, प्रकार, रासायनिकसूत्र, शोधन, भस्मनिर्माण लिहून, त्याचा एक कल्प वर्णन करा.
Write the name of Upa-Rasa dravyas and describe Synonyms, Types, Chemical formula, Shodhana, Bhasma Nirmana and write any one kalpa in detail.
- धातुंचे प्रकार लिहून 'लोहधातु' सविस्तर वर्णन करा.
Write types of Dhatus and describe Lohadhatu in detail.
- 'सुधावर्ग' लिहून 'शंख' व प्रवाल सविस्तर वर्णन करा.
Write 'Sudhavarga' and describe 'Shankha' and Prawala in details.
- रत्ननिरुक्ती व रत्नोपरत्ने लिहून 'माणिक्य' रत्न सविस्तर वर्णन करा.
Write Ratnanirukti and Ratnoparatne and describe Manikya Ratna in detail.

03223 B

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016
RAS SHAstra EVUM BHAISHAJKALPANA – II

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) गंधक मलहर निर्माण लिहून, उपयोग लिहा. ✓
Write preparation process of Gandhak Malahara and its uses.
- b) स्नेह मूर्च्छना म्हणजे काय ते लिहून त्याचे उपयोग लिहा.
What is Sneha murcchana ? Write its uses.
- c) लेप प्रकार लिहून दशांग लेपाची घटकद्रव्ये लिहा.
Write types of Lepa and ingredients of Dashanga Lepa.
- d) शतघृत घृत निर्माण विधी व उपयोग लिहा. ✓
Describe preparation method of Shatghout Ghruta and its uses.
- e) यवागू प्रकार शोडक्यात वर्णन करा.
Describe types of Yavagoo in short.
- f) सन्धान प्रकार व संधानीय द्रव्ये लिहा. ✓
Write types of sandhana and write sandhaniya dravyas.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

- स्नेह प्रकार लिहून; स्नेहसिद्धी परीक्षा लिहा. ✓
Write types of sneha and sneha siddhi pariksha.
- त्रिफला मशी निर्माण व उपयोग लिहा. ✓
Write Triphala mashi Nirmana and its uses.
- गुग्गुळ प्रकार व गुग्गुळ शोधन लिहा. ✓
Write types and shodhana of Guggula.
- अपामार्ग क्षार निर्माण व उपयोग लिहा. ✓
Write preparation method of apamarga kshara and its uses.
- क्वाथ परीभाषा लिहून क्वाथाच्या उपकल्पनांची नावे लिहा.
Write paribhasha of kwatha and name of Kwatha Upkalpana.
- मान प्रकार लिहून मान परीभाषा लिहा.
Write types of mana and mana paribhasha.
- रसक्रिया निरुक्ती लिहून गुडूची घन निर्माण लिहा. ✓
Write Rasakriya Nirukti and preparation of Guduchi Ghana.

SECTION – B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

- 'चूर्ण कल्पना' सविस्तर वर्णन करून हिंवाष्टक चूर्ण निर्माण, मात्रा, अनुपान, सेवन काल लिहा.
Describe choorna kalpana in detail and write preparation process, doses, anupana, sevan kaal of Hingvashtaka choorna.
- नेत्र बाह्योपचार सविस्तर वर्णन करा.
Describe Netra Bahyopachara in detail.
- पंचविध कषाय कल्पना सविस्तर वर्णन करा.
Describe panchavidha kashaya kalpana in detail.
- 'मुखकल्पना' सविस्तर वर्णन करा.
Describe Mukha Kalpana in detail.

03224A

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016
ROGA VIGYAN EVUM VIKRITI VIGYAN – I

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :** 1) Use **blue/black** ball point pen only.
- 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
- 3) **All questions are compulsory.**
- 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
- 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
- 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

Short answer question (any five out of six) :

(5×3=15)

- a) इन्द्रियप्रदोषज विकार लिहा.
Write Indriya Pradoshaja Vikara.
- b) उपशय-अनुपशयाचे महत्व वर्णन करा.
Explain importance of Upashaya-Anupashaya.
- c) साम वायु वर्णन करा.
Describe Saam Vayu.
- d) रोगस्य निदानार्थकरत्वं म्हणजे काय ? स्पष्ट करा.
What is Rogasya-Nidanarthakarattvam ? Explain.
- e) मेदोवह स्वतोदुष्टी लक्षणे लिहा.
Write Medovaha strotodushti Lakshana.
- f) अग्नीपरीक्षण कसे करावे ?
How Agniparikshana is done ?

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) सुश्रुतानुसार त्रिदोषांचे संचय-प्रकोप-प्रसर लक्षणे लिहा.

Write Sanchay-Prakopa and Prasara lakshanas of Tridosha according to Sushruta.

b) दोष कोष्ठ गती व शाखा गतीची कारणे लिहा.

Write etiological factors of Dosha Koshtha and Shakha Gati.

c) व्याधीक्षमत्वाची व्याख्या व प्रकार लिहा.

Write definition and types of Vyadhikshamatva.

d) स्रोतोदुष्टीचे सामान्य हेतु व लक्षणे लिहा.

Write samanya hetu and lakshana of srotodushti.

e) व्याधीघटक वर्णन करा.

Describe Vyadhighataka.

f) क्ष-किरण परीक्षा वर्णन करा.

Describe Radiological (X-Ray) Examination.

g) ओजोविकृती वर्णन करा.

Describe Ojovikruti.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) निदानपंचक म्हणजे काय ? त्याचे रोगविनिश्चयातील महत्व लिहा.

What is Nidanpanchak ? Write its importance of Rogavinichhaya.

b) आमची व्याख्या व आमोत्पत्तीची कारणे, लक्षणे लिहा. साम-दोष लक्षणे लिहा.

Define Ama, explain causes and symptoms of Aam. Write Sam-dosha lakshanani.

c) रोग-रोगी परीक्षा विधी सांगून अष्टविध परीक्षेचे सविस्तर वर्णन करा.

Write Roga-Rogi pariksha vidhi and describe Ashtavidha pariksha in detail.

d) प्राणवह स्रोतोदुष्टीचे हेतु व लक्षणे लिहा. प्राणवह-स्रोतस परीक्षा विधी सविस्तर लिहा.

Write Pranvaha Srotodushti hetu and lakshana. Explain the methods of examination of Pranvaha Srotas.

03224 B

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016

ROGA VIGYAN EVUM VIKRITI VIGYAN – II

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

Instructions : 1) Use **blue/black** ball point pen only.2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.3) **All questions are compulsory.**4) The number to the **right** indicates **full marks**.5) Draw diagrams **wherever necessary**.

6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

लघुतरी प्रश्न (सहायकी कोणतेही पाच):

Short answer question (any five out of six) :

(5×3=15)

a) विषमज्वर सम्प्राप्ति व भेद लिहा.

Write Samprapti and types of Vishamjwar.

b) 'Typhoid Fever' थोडक्यात लिहा.

Explain in short 'Typhoid Fever'.

c) कुष्ठातील दूष्यसंग्रह लिहा.

Write Dushyasangrah of Kustha Vyadhi.

d) 'हृत्पूल' (Angina Pectoris) लक्षणे लिहा.

Write signs of 'Angina Pectoris'.

e) कामला व्याधितील प्रयोगशालेय परीक्षण.

Laboratory investigations in Kamla (Jaundice)

f) 'ग्रंथि' आणि 'अर्बुद' ह्यातील भेद लिहा.

Explain difference between 'Granthi' and 'Arbuda'.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

Short answer question (any six out of seven):

(6×5=30)

- a) त्रिविध राजयक्ष्मा वर्णन करा.

Explain 'Trividha Rajayakshma'.

- b) 'Parkinson's disease' वर्णन करा.

Explain Parkinson's disease.

- c) प्रवाहिका व्याधि सम्प्राप्ति व प्रकार लिहा.

Explain Samprapti and types of Pravahika.

- d) कृमिचे प्रकार लिहा.

Write classification of 'Krimi'.

- e) आनाह, आध्मान, आटोप यातील फरक स्पष्ट करा.

Explain difference amongst Anaha, Adhman and Atopa.

- f) 'उन्माद' व 'अपस्मार' यातील भेद लिहा.

Explain difference between 'Unmad' and 'Apasmar'.

- g) अवबाहुक आणि विश्वाची यातील भेद लिहा.

Difference between 'Awabahuk' and 'Vishwachi'.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

Long answer question (any three out of four):

(3×15=45)

- a) संधिशूल लक्षणाचे व्यक्च्छेदक रोगनिदान (Differential Diagnosis) लिहून संधिशूलामध्ये केली जाणारी विविध परीक्षणे लिहा.

Write differential diagnosis of 'Sandhishul' and various investigation carried out in Sandhishool.

- b) ग्रहणी व्याधिचे निदानपंचक वर्णन करा.

Explain Nidanpanchak of 'Grahani Roga'.

- c) पांडू व्याधि हेतु, प्रकार, सम्प्राप्ति लिहून 'Anaemia' प्रकार वर्णन करा.

Write causes, types and samprapti of Pandu Roga and describe classification of 'Anaemia'.

- d) मेदोवह श्रोतसचे व्याधि लिहून प्रमेह व्याधि- हेतु, सम्प्राप्ति व प्रकार व परीक्षणे लिहा.

Write diseases of Medovaha Shrotas. Describe 'Prameha Vyadhi' - Hetu, Samprapti, types and its laboratory investigations.

03225

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016
AGADTANTRA, VYAVAHARAYURVED EVUM VIDHIVAIIDYAK

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank** portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question Paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any Question Paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुतरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) विधीवैद्यक शास्त्राची व्याख्या लिहा.
Write definition of "Vidhivaidyak".
- b) संशयित विषबाधेत वैद्यकीय अधिकाऱ्याचे कर्तव्य.
Duties of a medical practitioner in case of suspected poisoning.
- c) ऑर्गॅनो फॉस्फरस कंपाऊंड विषाक्ततेची चिन्हे व लक्षणे. ✓
Signs and symptoms of organophosphorus compounds poisoning.
- d) कंठपिडनाचे प्रकार. ✓
Types of strangulation.
- e) नपुंसकतेचे न्याय वैद्यकीय महत्त्व. ✓
Medicolegal importance of Impotency.
- f) समन्त.
Summons.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

- धतुरा विषाक्ततेची चिकित्सा व न्यायवैद्यकीय महत्त्व लिहा.
Treatment and medicolegal importance of Dhatura poisoning.
- अलर्क विषाक्ततेची लक्षणे व प्रतिरोधात्मक चिकित्सा लिहा.
Symptoms and preventive treatment of Alarka Visha.
- आधुनिक शास्त्रानुसार मद्याच्या अवस्था वर्णन करा.
Stages of Alcohol according to modern science.
- न्यायालयात साक्ष कशाप्रकारे नोंदविली जाते.
Procedure of recording of Evidence.
- ग्राहक संरक्षण कायदा, १९८६ मधील विधीवैद्यकाशी संबंधित माहिती लिहा.
Important provisions from Consumer Protection Act, 1986 related to forensic medicine and medical jurisprudence.
- कवटीवरून लिंग निर्णय कसा घ्याल ते लिहा.
Sex determination by skull.
- न्यायवैद्यकातील मानसशास्त्रानुसार उन्मादाचे वर्गीकरण करा.
Classification of insanity according to forensic psychiatry.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

- आधुनिक शास्त्रानुसार सर्पाचे वर्गीकरण, लक्षणे, चिकित्सा व न्यायवैद्यकीय महत्त्व वर्णन करा.
Write down the classification, its symptoms, management and medicolegal importance of sarpa (Snake) according to modern science.
- विषाची व्याख्या लिहून विषक्रिया बदलण्याची कारणे सविस्तर लिहा.
Write the definition of poison and causes modifying the action of poison in detail.
- जलनिमज्जत मृत्यूविषयी सविस्तर वर्णन करा.
Write down details of death due to drowning.
- बलात्काराची व्याख्या लिहून बलात्काराने पिडीत स्त्रीचे वैद्यकीय परीक्षण सविस्तर लिहा.
Write the definition of rape and medical examination of rape victim in detail.

03226

Second B.A.M.S. (2010) Examination, Winter 2016

CHARAK SAMHITA (Purvardha)

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

Instructions : 1) Use **blue/black** ball point pen only.2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.3) **All** questions are **compulsory**.4) The number to the **right** indicates **full** marks.5) Draw diagrams **wherever** necessary.

6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3 =15)

Short answer question (any five out of six) :

a) दोष शाखेतून कोष्ठात येण्याची कारणे. ✓

Reasons by which dosh goes toward Kosta from Shakha.

b) निराग्नी स्वेद.

Niragni Swed.

c) जनपदोद्वंसक विकृत जलाचे लक्षण. ✓

Janapadodwansak Vikrut Jal Lakshana.

d) प्राकृत वायु कर्म.

Prakrut vayu karma.

e) प्रकृती विकृती प्रकार. ✓

Prakruti vikruti prakar (types)

f) व्यायाम व्याख्या व लाभ. ✓

Vyayam definition and its benefits.

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven):

- आप्त लक्षण व आप्तज्ञेयज्ञान.
Apta lakshana, gyan knowledgeable by Apta.
- विरुद्धान्न प्रकार.
Types of virudhanna.
- गर्भज मातृज-पितृज भाव.
Garbhaj Matruj Pitruj Bhav.
- प्रमेह सम्प्राप्ती व कफज प्रमेह प्रकार व लक्षणे.
Prameha samprapti, types and lakshana of kaphaj prameha.
- धूमवर्ती निर्माण व प्रयोगविधी.
Prayogvidhi and preparation of Dhumvarti.
- कृतान्न वर्ग.
Krutanna varga.
- गुरु आणि लघु व्याधीत पुरुष.
Guru and Laghu vyadhrit purush.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four):

- आम परिभाषा लिहून आमजनित व्याधीचे सविस्तर वर्णन करा.
Write definition of Ama and describe Ama Janit Vyadhi.
- ✓ षड्विध उपक्रमांच्या परिभाषा लिहून लंपन उपक्रमाचे सविस्तर वर्णन करा.
Write definition of shadvidha upakrama each and describe langhan briefly.
- पंचनिदानाचे वर्णन करून सम्प्राप्तीचे सविस्तर वर्णन करा.
Write panchanidan and describe samprapti briefly.
- बस्ति व्याख्या, प्रकार लिहून निरुह बस्ति विधी सविस्तर लिहा.
Write definition and types of Basti and describe niruha basti vidhi in detail.